

KOMMUNISTI

N° 7-8 (31-32)

Heinä- ja elokuulla

1927

TOIMITUS:

K. Rovio Yrjö Sirola
V. Ojanen J. A. Komu
Lauri Letonmäki

SISÄLTÖ

Puolueemme KK:n ja KKK:n täysistunto	305
Kommunistisen Nuoriso-Internatsionalen taistelukysymykset.	318
Sacco ja Vanzetti. Kirj. E. M.	321
Valkoinen Suomi. Kirj. Kullervo Manner.	325
Ratsionalisoimisen menettelytavoista ja periaatteista. Kirj. E. Laaksovirta.	333
Kymmenen vuoden kansanvalistustyö Neuvosto-Venäjällä. Kirj. Ivar Lassy.	341
V. I. Lenin ja aseellisen kapinan taito Venäjän ensimmäisen vallankumouksen valossa. Kirj. Vaganjan.	350
Elämäntavoista. Kirj. O—a.	354
Maaailmansodan legendain loppu. Kirj. Y. S.	360
Leo Tolstoi ja hänen aikakautensa.	364
Suomen luokkasodan arkisto Amerikassa.	367

LENINGRAD

1927

Mikkola

KOMMUNISTI

V. 1927

Heinä- ja elokuu

N: 7—8 (31—32)

Puolueemme KK:n ja KKK:n täysistunto.

Heinä—elokuussa 1927.

Heinäkuun 29—elokuun 9 p. oli puolueemme johtava joukko, KK ja KKK koolla pohtimassa elämämme tämän hetken tärkeimpiä kysymyksiä, etsimässä pätevimpää vastauksia niihin. Esillä olivat sellaiset suurkysymykset kuin 1) kysymys kansainvälisestä tilanteesta, 2) taloutemme kontrolliluvut, direktiivit talousvuodelle 1927—28, 3) Tarkastuskomissariaatin selostus valtiokoneiston ja talouskoneiston järkipäätymisestä ja tunnusosan »tiukka talouskomento» antamista tuloksista, 4) oppositsionin viimeiset esiintymiset ja puoluekurin rikkomukset, sekä 5) seuraavan, XV puoluekokouksen aika ja työjärjestys.

Kansainvälisestä tilanteesta teki laajan selostuksen toveri B u h a r i n. Kaikinpuolisen harkinnan jälkeen hyväksytyin päätöslauselman sisältö on pääpiirteissään seuraava:

Suhteet imperialistisen Englannin ja proletaarisen SSSR:n välillä ovat hyvin kireät, ja yhä vain kiristymässä, niin että vastavallankumouksellisen sodan vaara SSSR:ää vastaan on nyt ajan terävin ongelma. Se johtuu siitä, että kapitalismi on niin taloudellisella kuin poliittisellakin alalla vahvistunut, mutta samalla myös sosialistinen rakennustyö Neuvostoliitossa voimakkaasti edistynyt, kuohunta siirtomaakansojen keskuudessa lisääntynyt ja proletaariset joukot Europan maissa vahvasti vasemmistuneet (Englanti, Saksa, Itävalta ym.). Kun maailmantalous on sodan jälkeen yhä kaaostilassa, niin kapitalismin vahvistuminen aiheuttaa sitäkin terävämpiä ristiriitoja kapitalistisessa systeemissä ja paisuttaa imperialistisia pyrkimyksiä. Siksi ovat imperialismin politiikan kärkevimiksi kysymyksiksi nousseet n.s. Venäjän

ja Kiinan kysymykset, koska imperialismin elinkysymys on markkinain, pääomain sijoitusalueiden ja raaka-ainelähteiden lisääminen ja toisaalta itsensä kumoukselta varjeleminen (suuret sijoitukset kiinteään pääomaan, trustiutuminen, teknillinen reorganisointi lisäävät teollisen koneiston tuotantokykyä, kotimaiset markkinat eivät tuotteita niele). Taantumuksellisten imperialististen voimien johtoon joutuu luonnollisesti Englanti, koska se on vaikeimmassa asemassa: sen täytyy kilpailla manner-Europaa ja Yhdysvaltoja vastaan, sitä eniten uhkaavat Idän siirtomaaliikkeet.

Taloudellista vakaantumista seuraa porvariston poliittinen vahvistuminen. Useat fascistiset kaappaukset, porvarillinen blokki Saksassa, taantumushallituksen aseman vahvistuminen Ranskassa, konservatiivien valtakausi Englannissa, taantumuksen vahvistuminen Puolassa — kaikki se edistää aggressiivista politiikkaa SSSR:ää vastaan.

Hyvin suuresti on murrosta suhteissa proletariaatin valtion ja imperialismin välillä edistänyt itse SSSR:n kasvu, sen talouden, sen valtiovallan vahvistuminen, sen kulttuurin nousu, sen työtätekevien joukkojen hyvinvoinnin lisääntyminen, on kumouksellistuttavan kansainvälisen merkityksen kasvu. Kun ulkomaankaupan monopoli turvaa SSSR:n edut vientimaana, turvaa sosialistisen tuotannon kasvun eikä anna tehdä SSSR maailman kapitalismin agraariseksi lisäkkeeksi, kun SSSR:ssä ajetaan menestyksellä maan teollistamispolitiikkaa, kun ovat myttyyn menneet hyvät toiveet SSSR:n sisäisestä rappeutumisesta, kun ei enää ole mitään mahdollisuuksia siihen että imperialismi pääsisi »rauhallisesti tunkeutumaan» ta-

louselämämme kaikkiin huokosiin ja kun SSSR:n kumouksellistuttava vaikutus ulospäin yhä vahvemmin kasvaa, niin vastavallankumouksellinen imperialismi yhä kiihkeämmin järjestelee voimia kumouksen maata vastaan, valmistele sota, sotaa »joka ei ole mitään muuta kuin imperialismiin ja voitokkaan proletariaatin välisen luokkataistelun laajennettua uusintamista». Sodan valmistelu ilmenee diplomaattisina ja sotaliittoina SSSR:ää vastaan (Puolan—Rumanian, Jugoslavian—Puolan, Tšhekkoslovakian—Puolan, Italian—Rumanian ym. sopimukset), sitä on Englannin toiminta Baltian maissa, Puolassa, Kaukaisessa Idässä ja Persiassa, sitä on Saksan kiristäminen, hyökkäys kauppaedustajistoon, välien katkaiseminen SSSR:n kanssa, sitä on Ranskan painostaminen katkaisemaan välinsä SSSR:n kanssa, sitä on SSSR:n taloudellisen saartamisen valmistelu, sitä ovat englantilaisten järjestelmät terroriteot maassamme. Sitä ovat myös porvarillisten valtioiden toimenpiteet selkäpuolensa vahvistamiseksi (Mussolinin lait työväkeä vastaan ja terrori kommunisteja vastaan Italiassa, laki ammattiliittoja vastaan Englannissa, »sosialisti» Paul Boncourin sotalait Ranskassa jne).

SSSR:ää vastaan valmisteltavan sodan aatteellisen valmistelun on ottanut suoritaakseen kansainvälinen sosialidemokratia yhdessä kommunismin »ultra-vasemmistolaisten» petturien kanssa. Kaikin tavoin parhaavat ne SSSR:ää, sätivät sitä »kulakki-politiikasta», kirkuvat »punaisesta imperialismista», siitä kuinka SSSR muka on »syypää» rauhan rikkomiseen, rauhan, jota Kansainliitto niin huolella »varjelee». Kaiken tämän pitäisi sitten antaa oikeutus imperialistisen porvariston luokkasodalle proletaarista valtiota vastaan ja vierottaa Europan työväki täyttämästä proletaarista velvollisuuttaan SSSR:n puolustamisessa. Kun tilanne on tällainen, on puolueemme oppositioiden propaganda sitäkin rikollisempää.

Imperialististen valtioiden väliset ristiriidat ovat kyllä hyvin suuret ja uhkaavat paisua valtaviksi konflikteiksi, mutta eivät ne kuitenkaan tee mahdolliseksi tilapäistä liittoa SSSR:ää vastaan. Tämän vaaran mahdollisuuteen viittaa häikäile-

mätön propaganda välien katkaisemisen puolesta Ranskassa, Japanin politiikka Kaukaisessa Idässä, se että huomattava osa Saksan sanomalehdistä on kääntynyt vihamieliseksi SSSR:ää kohtaan jne.

Paitsi eri valtioiden ja kapitalistiryhmien väliset ristiriidat, on hyökkäystä pidättävänä tekijänä ennen kaikkea työväenluokka, sillä porvaristo ymmärtää varsin hyvin, että sota SSSR:ää vastaan epäilemättä ennemmin tai myöhemmin päästäisi valloilleen kumouksen voimat. Nämä tekijät voivat kuitenkin vain lykätä konfliktin alkuhetkeä tuonemmaksi, mutta eivät voi poistaa konfliktin välttämättömyyttä.

SSSR:n politiikka näissä oloissa on oleva ennen kaikkea rauhan politiikka. Kun sotainen hyökkäys ei ole vältettävissä ja kun sen hetkeä etukäteen ei voida määritellä, täytyy kaikin tavoin valmentua sodan varalle, mutta samalla täytyy SSSR:n päättävästi ajaa johdonmukaista rauhanpolitiikkaa, joka vuosi vuodelta, kuukausi kuukaudelta vahvistaa proletaarisen valtion asemaa. Taistelukseen rauhan puolesta pitää SSSR:n hallituksen solmia taloudellisesti tarkoituksenmukaisia yhteyksiä kapitalististen valtioiden kanssa. Samalla tulee SSSR:n hallitus kaikin keinoin puolustamaan proletaarisen talouden ja proletaarisen valtion perusteita, sillä jos se niistä luopuisi, lakkaisi SSSR olemasta proletaarisen valtiona. Ja SSSR:n proletariaatti on »puolustusviikon» aikana näyttänyt olevansa valmis puolustamaan kansainvälisen kumouksen kehtoa henkeen ja vereen saakka.

Tuleva sota SSSR:ä vastaan eroaa suuresti viime maailmansodasta. Silloin oli vastakkain kaksi imperialistista valtioryhmää, mutta sodassa SSSR:ää vastaan imperialismi taistelee valtiovallaksi järjestynyttä proletariaattia vastaan. Sentähden täytyy nyt puhua sosialistisen isänmaan puolustamisesta. Siksi kapitalistisissa maissa ei nyt riitä tappion tunnus, vaan pitää siellä kehottaa työväkeä aktiivisesti auttamaan proletariaatin valtiota. Siksi ei siellä kelpaa veljeilyn tunnus, vaan pitää kehottaa siirtymään SSSR:n

puolelle, kukistamaan oman imperialistisen hallituksen.

Päinvastoin kuin oppositiosi, joka väittää että työväenluokka lännessä »oikeistuu», että valta SSSR:ssä menettää luokaluonteensa, että proletariaatti meillä menettää johtavan osuutensa niin talouden kuin yleensä valtiollisen politiikan alalla, täysistunto totesi, että pääasiallisena prosessina Länsi-Europan proletariaatin keskuudessa on vasemmistumisprosessi, vaikka samalla onkin havaittavissa huippukerroksien oikeistumista; että pääasiallisena prosessina SSSR:ssä on talouden sosialistisen sektorin lujittumisprosessi, vaikka onkin eräitä seikkoja, jotka osoittavat proletariaatille vihamielisten aineksien aktiivisuuden kasvavan. Niin ikään väärä on oppositсионin teoria, kun se, edellyttäen, että sodan aikana rikkoon tuu työväenluok. ja talonpoikaiston liitto, asettaa vastakkain proletarisen sodan ja kansallisen sodan. Tosiasia on, että proletariaatti käy sotaa, johon se pakotetaan, ei eristettynä, vaan johtavana luokkana, joka vetää mukanaan laajat työväenjoukot.

Oppositiosi yrittää syyttää sodan vaarasta »puolueen väärää politiikkaa», selittää että imperialismi hyökkää kimppuamme sentähden, että me olemme tulleet heikommiksi. Tällainen »selitys» osoittaa, paitsi sokeata fraksionivimmaa, myöskin sitä ettei lainkaan ymmärretä niitä syviä objektiivisia syitä, jotka nyt kärjistävät suhteita imperialismiin ja SSSR:n välillä (kapitalismin vakaantuminen jatkuvan kriisin pohjalla, Kiinan kumous, SSSR:n voimistuminen). Tällainen sodan syiden analyysi vain heikentää kansainvälisen proletariaatin voimia, antaa valitit sosialidemokratian käsiin, auttaa porvaristoa.

Sosialidemokratia auttaa aktiivisesti porvariston sotavalmistelua (Boncourin laki). Se yrittää säilyttää käsiissään vasemmistuvan työväen johdon n.s. »vasemman» siipensä avulla. Avoimen vastavallankumouksellinen sosialidemokratian oikeisto (Kautsky, MacDonald, Renaudel) menettää luottonsa työväen keskuudessa, »vasemmisto» sitävastoin ajaa paljon hienompaa työväen pettämispolitiikkaa, mutta ratkaisevalla hetkellä astuu porvariston puolelle. Juuri tämän »vasemman»

siiven paljastaminen on Kominternin tärkeimpiä tehtäviä.

Sosialidemokraattien poru »punaisesta imperialismista», »neuvostovallan granaateista» jne ei ole saanut vakavampaa vastakaikua työväessä. Siksi tarvitaan muokkaamaan työväkeä SSSR:ää vastaan ultra-vasemmistolaiset luopurit (Maslov, Fischer, Urbans, Korsch). Tämä ryhmä koettaa eristää SSSR:n Lännen kumouksellisesta proletariaatista parhaamalla NKP:ta ja neuvostovaltaa ottaen perustelunsa meidän oppositсионin aatteellisesta arsenalista. Nämä ultra-vasemmistolaiset vastavallankumoukselliset koettavat istuttaa Lännen työväkeen ajatusta, että SSSR:n kohtalot eivät ole missään yhteydessä maailman vallankumouksen kohtaloiden kanssa. Kun sosdem johto koettaa ohjata työväen porvarillisen hyökkäyksen linjalle SSSR:ää vastaan, niin ultra-vasemmiston »johto» koettaa »neutralisoida» työväen tulevassa sodassa työn ja pääoman välillä. Paras osotus meidän oppositсионin syvästä lankeemuksesta on blokki tämän kommunismista luopurien ryhmän kanssa.

Ammattiliittojen Keskusneuvoston pitää johdonmukaisesti paljastaa Englannin pääneuvoston johtajien jokainen petos, ponnistaa kaikkensa elävöittääkseen kansainvälistä työtä taistelussa pääoman hyökkäystä vastaan ammattiliikkeen yhteisrintaman kimppuun niin lännessä kuin idässä.

Kiinan kumouksesta. Kysymyksessä proletarisen puolueen taktiikasta Kiinan kumouksessa on ollut kolme linjaa: 1) välittömästi menshevismiksi muuttuva oikeisto-uklooni lähtee siitä, että Kiinan täydelliseen yhtymiseen saakka on kansallis-kumouksellinen rintama kaikissa asteissa säilytettävä yhteinäisenä, ja siksi jarrutettava agraarikumousta ja pidätettävä työväkeä »yllettömistä» vaatimuksista, jottei pelotettaisi porvaristoa; 2) trotskilainen linja, joka (jälkikäteen) periaatteessa kieltää sopimukset yleensä porvariston kanssa, kumouksen etapeista riippumatta; 3) leniniläinen linja, jota Komintern on ajanut: tämä katsoo välttämättömiksi sopimukset siirto- ja puolsiirtomaiden porvariston kanssa, mutta vain visseillä kehitysasteil-

la ja visseillä ehdoilla; samalla se katsoo että nämä sopimukset on rikottava, tais-tettava entisiä liittolaisia vastaan silloin kun kehityksen ehdot muuttuvat, kun luokkavoimat uudelleen ryhmittyvät.

Vastoin Kominternin direktiivejä on oikealle luisunut Kiinan kommunistisen puolueen johto aivan väärin asettanut vastakkain kansallisen kumouksen ja ag-raarikumouksen, edellyttänyt suhteen Kiinan yhteiskunnan määräävien luokka-voimien välillä vakioksi; se ei ole ymmärtänyt, että luokkavastakohtat aikaisemmin yhtenäisen kansallis-kumouksellisen rintaman sisällä kehittyvät, että luokka-voimat senvuoksi uudelleen ryhmittyvät, se ei ole ymmärtänyt, että taistelu proletariaatin ja porvariston välillä hegemoniasta käy välttämättömäksi, että porvarillinen kumous muuttuu porvarillis-demokraattiseksi ja että sitten perspektiivinä on porvarillis-demokraattisen kumouksen muuttuminen sosialistiseksi kumoukseksi. Se siis viime kädessä kieltää luokkataistelun näkökannan ja ehdottomasti luisuu menshevismiin. Nyt voi täysistunto kuitenkin tyydytyksellä todeta, että tämä oikeistokallistuma Kiinan veljespuolueen johdossa on jo melkein voitettu ja linja oikeenemassa.

Trotskilainen kanta nojautuu etupäässä Venäjän kumoukseen 1905, jolloin bolshevikit päättävästi vastustivat sovittelua liberalisen porvariston kanssa. Trotskilaisen virhe on se että he eivät ymmärrä mikä on pääero imperialistisen maan ja siirtomaan välillä, imperialistisessa maassa ja siirtomaassa käyvän kumouksen välillä.

Kominternin linja perustuu kumouksen eri etappien analyysiin. Komintern asetui sille kannalle, että kansallista porvaristoa oli kannatettava silloin, kun Kiinan porvaristo oli kumouksellista, s.o. 1) kun se tosiaan taisteli imperialismia vastaan, 2) kun se ei estänyt kommunisteja kasvattamasta työläis- ja talonpoikaishenkilöitä kumouksellisessa hengessä ja rakentamasta kumouksellisia järjestöjä, 3) kun se ei estänyt luomasta ja lujittamasta proletariaatin itsenäistä kommunistista puoluetta. Ja tällainen oli asiain-tila Tshan Kai Shin petokseen asti, se osoitti kansallisen porvariston siirtyvän

kumouksen leiristä vastakumouksen leiriin. Ennen petosta teki sovinto porvariston kanssa helpommaksi työväen ja talonpoikaiston voimien kasvun (ammattiliitot, talonpoikaishenkilöt), ja juuri tämä seikka osoitti oikeaksi leniniläisen taktiikan siirtomaassa.

Tshan Kai Shin petos tiesi uutta luokkavoimien ryhmittymistä. Siksi Komintern silloin esitti uuden taktillisen linjan: työväen, talonpoikain ja pikkuporvariston blokin ryhdyttävä päättävään taisteluun imperialisteja ja Tshan Tso Linia sekä Tshan Kai Shin kannalla olevaa porvaristoa vastaan. Osa radikalista porvaristoa (Kuo Min Tangin vasemmisto ja Uhanin hallitus) julisti sodan Tshan Kai Shia vastaan ja antoi kommunisteille toimintamahdollisuuden. Kommunistipuolueen piti käyttää tätä mahdollisuutta mobilisoidakseen joukkoja. Mutta kehittyvä luokkataistelu ja imperialistien painostus saivat aikaan luokkavoimien uuden ryhmittymisen: kumouksesta luopui Uhanin hallituksen enemmistö, alkoi vainota työväen ja talonpoikain liikettä. Se aiheutti taas taktiikan muutoksen ja tunnussanat: erottava Uhanin hallituksesta, kommunistien julistettava sota myös tälle hallitukselle, joka on lakannut olemasta todella kumouksellinen.

Kehityksen kaikissa etapeissa on Komintern pitänyt välttämättömänä joukkojen valmentamista siirtymään seuraavaan etappiin, tilapäisten liittolaisten ankaraa arvostelua, omien voimien — joukkojärjestöjen, aseellisten voimien jne — systemaattista kasvattamista, sellaisten tukikohtien luomisesta, jotka paraiten takaisivat kumouksen edelleen kehittymisen. Mutta samalla KI tiukasti vastusti hyppimistä yli välttämättömien etappien (ero Kuo Min Tangista, tunnussana »neuvostot«).

Vaikka taktiikka on ollut oikea, on Kiinan kumous kärsinyt suuren tappion. Se on johtunut ensi kädessä luokkavoimien suhteesta, toiseksi siitä että työväki ja talonpoikaisto eivät ennättäneet vielä järjestää riittävästi voimia kyetäkseen voittamaan vihollisensa, kolmanneksi siitä, että työväki ei ennättänyt luoda lujaa kommunistista joukkopuoluetta. Mutta toisaalta täytyy myöntää, että Kiinan

kommunistipuolueen johto, joka systemaattisesti on hyljännyt KI:n Tpk:n ohjeet, on osaltaan vastuussa työväenluokan ja talonpoikaiston tappiosta Kiinassa.

Kiinan kumous on nyt kärsinyt raskaan tappion, mutta samalla on käynnissä voimien uudelleen ryhmittäminen: kaikkia omistavia luokkia ja imperialisteja vastaan järjestetty työväen, talonpoikain ja kaupunkien köyhälistön blokki. Tässä mielessä on kumous kehittymässä korkeammalle asteelleen, suoranaiseksi taisteluksi työväen ja talonpoikain diktatuurin puolesta. Porvaristo ei kykene vapauttamaan Kiinaa imperialistien ikeestä: kun se käy sotaa työväkeä ja talonpoikia vastaan, ei se kykene taistelemaan ulkoista imperialismia vastaan, vaan joutuu imperialismiin kanssa kompromissiin, jättää sen herruuden koskemattomaksi. Eikä kansallinen porvaristo kykene ratkaisuun kumouksen sisäisiä kysymyksiä, sillä se esiintyy aktiivisesti talonpoikia vastaan ja joutuu siten liittoon feodaalierhojen kanssa. Näinollen on todennäköisempi se perspektiivi, että kumouksen tilapäinen tappio vaihtuu suhteellisen lyhyen ajan sisällä uudeksi nousuksi.

Kiinan kommunistipuoluetta vastaan ovat nyt tulensa kohdistaneet kaikki kumouksen viholliset. Puolueen asema on vaikea ja vastuullinen. Ennen kaikkea pitää puolueen poistaa likvidaattorius omasta keskuudestaan, punnita kaikki johtonsa tekemät virheet, asettua KI:n direktiivien pohjalle, uudistaa johtonsa, siirtää keskukseen uutta voimaa alhaalta, voimaa jolla on välittömän kumoustaistelun kokemus; samalla pitää puolueen rakentaa salainen koneistonsa Uhanin alueella. Puolueen pitää horjumatta taistella kaikkia teorioja vastaan, jotka asettavat kansallisen vapaustaistelun edut ja työväen ja talonpoikain luokkataistelun edut vastakkain, sillä ne ovat vastavallankumouksellisia teorioja, joiden tarkoituksena on kansanjoukkojen painaminen vastakumouksellisen kansallisen porvariston alaisuuteen. Kommunistipuolueen pitää selvittää että vain laajojen työläis- ja talonpoikaisjoukkojen luokkataistelun pohjalla käy Kiinan kumouksellinen yhdistäminen ja imperialismiin ikeestä vapauttaminen mahdolliseksi.

Puolueen pitää tarmolla propageerata neuvosto-aatetta. Jos puolue ei onnistu kumouksellistuttamaan Kuo Min Tangia, ja jos toisaalta alkaa kumouksellinen nousu, niin propagandistinen tunnussana neuvostot pitää muuttaa välittömän taistelun tunnukseksi ja ryhtyä järjestämään työväen, talonpoikain ja käsityöläisten neuvostoja. Samalla pitää kaikin voimin kehittää agraariliikettä, aseistaa työväkeä ja talonpoikia, laskea tosi kumouksellisen työläis-talonpoikaisen armeijan pohja. Puolueen täytyy systemaattisesti paljastaa Tshan Kai Shin ja Uhanin petturuus, siekailematta repiä kaikki naamarit ja esiintyä työväenluokan toimekkaana etujoukkona, joka taistelee työväenluokan hegemonian (johtavan osan) puolesta ja vetää mukaansa työväen ja kaupunkien köyhälistön laajat joukot.

Direktiivit talousvuodelle 1927—28.

Toisena kysymyksenä täysistunnossa oli kysymys neuvostomaamme talouden tilasta. Siitä teki selostuksen toveri Rykov. Täysistunnon tekemän päätöksen sisältö on seuraava:

Uuden tilanteen tärkeimpänä erikoisuutena on kansainvälisen tilanteen kärjistäminen: todennäköisesti järjestellään suoranaista hyökkäystä SSSR:n kimppuun. Siksi tulee tärkeimmäksi poliittiseksi tehtäväksi maan valmentaminen siltä varalta, että imperialistiset vallat toteuttavat maamme taloudellisen saarron tai ryhtyvät aseelliseen hyökkäykseen maamme kimppuun.

Täysistunto totesi tyydytyksellä, että kauppasuhteiden katkeaminen Englannin kanssa ei ole estänyt taloussuunnitelmien täyttämistä, vaan on proletariaatin taloudellinen ja poliittinen voima yhä vahvistunut. Puolueen ottama kurssi sosialististen aineksien vahvistamiseen koko taloudessa (teollistaminen, työväenluokan ominaispainon lisääminen, maaseudun köyhien auttaminen ja keskivarakkaisuun suojeleminen suhtautuminen, kulakkien riistopyrkimysten rajoittaminen) on perusedellytys valmennettaessa maata taloudellisesti ja poliittisesti siltä varalta, että porvarillinen maailma hyökkää kimppuun. Siksi eivät kansainvälisen

tilanteen muutoksien aiheuttamat erikoistehtävät missään tapauksessa saa horjuttaa puolueen hyväksymää taloudellisen rakennustyön yleistä ohjelmaa, vaikka sitä toteutettaessa onkin voitettava sarja uusia vaikeuksia, jotka johtuvat siitä että on pakko koota varastoja ja vahvistaa maan puolustuskuntoisuutta.

Millaiset ovat kuluvan vuoden tulokset?

Valtion teollisuuden tuotanto on 8 kuukauden aikana viime vuoden vastaavaan aikaan verraten lisääntynyt 20—21 pros.; tuotantovälineiden tuotanto 29 pros. ja kulutusesineiden tuotanto 17.8 pros. Pääoman rakentamiseen teollisuuden ja sähköistämisen alalla on käytetty yli 1 miljardi ruplaa, aloitettu sellaiset jättiläistyöt kuin Dneprin sähköasema ja Siperian—Turkestanin rautatien rakentaminen. Työväen realipalkka 9 kk. aikana viime vuoden vastaavaan aikaan verraten on lisääntynyt 11.5 pros., samalla kun on lisääntynyt työn tuottavuisuus. Teollisuustuotteiden hintojen liikunnassa saatu aikaan käänne: tammikuusta heinäkuuhun 1927 alenivat hinnat kaikissa kauppasteissa. Tilastollisen Keskustöimiston indeksin mukaan koko maassa keskimäärin 9.5 pros. Osuus- ja valtion kauppaa ovat saaneet valta-aseman markkinoilla, tunkeneet pois yksityiskauppiain. Ulkomaankaupassa aktiivinen balanssi: 8 kuukauden aikana vienti 102 milj. rpl. suurempi kuin tuonti. Valtion budjetti on tullut täytetyksi, vaikka rautatiet eivät olekaan antaneet edellytettyä tulomäärää. Ruplan ostovoima lisääntynyt. Valtion lainaoperaatiot menestyneet hyvin, väestön pikku säästöt säästökassissa lisääntyneet.

On ollut koko joukko kielteisiäkin ilmiöitä: pääoman rakentamisessa aika lailla puutteita, suunnitelmallisuus heikkoa, rakennustyöt kalliita; asuntojen rakentaminen käy hitaasti ja tulee kalliiksi; teollisuudessa tuotantokustannukset alentuneet perin vähän; teollisuustuotteiden hintataso yhä vielä liian korkea, tukku- ja vähittäishintojen ero kovin suuri; raaka-ainevaikeudet seurauksena viljelysalan supistumisesta ja alhaisesta sadosta viime vuonna; jyviekasvien viljelysala liian heikosti kasvanut; puolueen

ohjeet maatalousluoton ja maatal. osuustoiminnan alalla ymmärretty ja toteutettu nurinkurisesti (annettu suhteettoman paljon luottoa varakkaille ja kulakeille, maatalouskoneita saadaksean kulakit käyttäneet valeosuuskuntia jne); rautatieliikenne kehittyä liian hitaasti; ulkomaankauppa jää kovin paljon jälkeen talouden muiden osien kasvusta; aika suuri työttömyys, eritoten ammattitaidottomien sekä neuvosto- ja kauppapalvelijain keskuudessa samaan aikaan kun työväen määrä valtion teollisuudessa lisääntyy ja tuntuu ammattitaitoisen työväen puutetta useilla aloilla. Mutta niin kipeitä kuin nämä ilmiöt ovatkin, ovat kuluvan vuoden taloudelliset tulokset kuitenkin yleensä suotuisat, taloustoiminta on kehittynyt ilman kriisejä, mikä osoittaa että suunnitelmallisuus talouden ohjauksessa on aika lailla vahvistunut. Näiden tuloksien pohjalla voidaan työväen ja talonpoikain aineellista ja kulttuurista asemaa edelleen parantaa ja lujittaa työväen ja talonpoikain liittoa.

Mitkä ovat lähimmän ajan tärkeimmät tehtävät?

Täytyy koota riittävät varastot valuttaa, viljaa, teollisuustavaroita, raaka-aineita ja polttoaineita, jotta kyettäisiin taloudellisesti manöveeraamaan ja lisäämään maan puolustuskykyä. Edellytetty tempo maan teollistuttamisessa pitää kuitenkin säilyttää, ja siksi pitää pääomaisijoituksia v. 1927—28 tehdä enemmän kuin tänä vuonna, ensi kädessä raskaaseen teollisuuteen, liikenteeseen ja asuntojen rakentamiseen. Rakennusaikaa pitää saada lyhenemään, uusiin suuriin töihin voidaan ryhtyä sikäli vain, kuin jää varoja yli välttämättömien tarpeiden. Taysistunto asetti päämääräksi: uusien tuotantolaitoksien ja asuntojen rakennuskustannukset vähintään 15 pros. halvemmiksi kuin tänä vuonna! Päätehtävänä on tuotantokustannuksien alentaminen teollisuudessa vähintään 5 pros. tänä vuonna saavutettuun tasoon verraten. Sitä varten pitää säätää rajanormit raaka-, poltto- ja apuaineiden käytössä tuoteyksikköä kohden, säilyttää vastuu tuotantokustannuksien alentamisesta määrättyille henkilöille ja järjestöille sekä ennen kaikkea vetää työläisjoukot tähän työhön. Oman hinnan

alentaminen ei saa käydä laatua huonontamalla.

Tuotannon järkipäristyttämisessä on otettu vasta ensi askeleita. Ja kuitenkin järkipäristyttäminen on koko talouden uudeksi rakentamisen ja työväenluokan aseman parantamisen tärkein edellytys. Siksi pitää talouselinten yhä vakavammin kiinnittää huomionsa tekniikan parantamiseen, löytää kannustin joka saa niin teknilliset voimat kuin työväen joukotkin oma-alotteiseen toimintaan.

Sikäli kuin talous vahvistuu ja työn tuottavuus kasvaa, pitää työpalkkoja suunnitelmallisesti kohottaa sekä lisäämällä nimellispalkkaa järeille jääneille työläisryhmille että alentamalla vähittäiskaupan hintoja. Samalla kun työssä olevien aineellinen asema paranee, samalla pitää ensi vuonna suorittaa sarja lisätoimenpiteitä taistelussa työttömyyttä vastaan.

Kun määritellään talouden perspektiivejä v:lle 1927—28 pitää ottaa huomioon kädessä mahdollisuus lähimpien 1—2 vuoden aikana. Siksi pitää jo v. 1927—28 suorittaa sarja varotoimenpiteitä: muodostaa viljavarasto, suurentaa valtion siemenvarastoja, kannustaa lisäämään kylvöalaa kuivuudelle vähemmän alttiilla alueilla jne. Maatalouden finansoimisen pitää käydä nimenomaan näitä seikkoja silmällä pitäen.

Samalla kun talonpoikaiston pääjoukko vaurastuu kasvavat myöskin kulakkikerrokset maaseudulla. Siksi täytyy kaikkien puolue- ja neuvostoelimien horjumatta täyttää kaikki puolueen ohjeet köyhien ja keskivarakkaiden talonpoikain avustamisesta ja heidän etujensa suojelemisesta (verotus, osuustoiminta, luotto, kone-osuuskunnat). Samalla täysistunto kehottaa lisäämään köyhän väen avustusrahas- toa niin valtion kuin paikallisestakin budjetista sekä luottolaitoksia lisäämään pitkäaikaista luottoa eritoten koneiden hankintaa varten.

Täysistunto pitää välttämättömänä varata valtion viljavarastoon vähintään 50 miljoonaa puutaa viljaa jo tänä vuonna.

Yleensä on viljojen ja teollisuuskasvien hinnat pysytettävä viime vuoden tasolla, mutta pyrittävä yhä paremmin säännös-

telemään eri viljalajien ja eri alueiden välisiä hintasuhteita. Maataloustuotteiden, ensi kädessä viljan hankintahintojen ja myyntihintojen välinen ero täytyy saada pienemmäksi supistamalla kauppaverkon kulunkeja.

Kun nyt kahtena vuonna peräkkäin on ollut hyvä sato ja maaseudulla on huomattavia viljavarastoja, voidaan viljan hankintasuunnitelmaa suurentaa. Suunnitelman täyttämisen ehtona on kuitenkin se, että vilja-alueille saadaan riittävästi teollisuustuotteita ja että niiden hintojen alennus ulotetaan maaseudun kuluttajaan saakka.

Teollisuustuotteiden hinnat on saatu alenemaan ilman että kauppaverkkoa on järkipäristytetty. Sen vuoksi saa nyt kauppaverkon järkipäristyttäminen ja sen kulkien pienentäminen ratkaisevan merkityksen hintapolitiikan ajamisessa. Erikoisesti painosti täysistunto sitä että osuustoiminnan täytyy vallata vihannes- ja lihamarkkinat, jotta näiden, työväelle tärkeiden tuotteiden hinnat saataisiin alenemaan.

Muuttunut konjunkturi ulkomaankaupassa saattaa kipeästi heijastua vienti- ja tuontisuunnitelmien täyttämiseen. Siksi pitää luottosuhteiden järjestelyn ohella kaikin voimin ponnistaa viennin lisäämiseksi.

Olevan rautatieverkon tehostaminen, uusien ratojen rakentaminen ja vesiliikenteen parantaminen on maan teollistamisen kannalta aivan välttämätön. Varrat tähän rakennustyöhön on löydettävä ensi kädessä itse liikenteestä (alentamalla liikennöimiskustannuksia, kohottamalla työn tuottavuutta), mutta myöskin budjetista on annettava lisävaroja liikenteen pääomatöiden suorittamista varten.

Jo tänä vuonna tarkistettiin tärkeimmät välittömät verot (maatalousvero, elinkeinovero, tulovero), lisättiin väestön varakkaiden ja rikkaiden kerroksien verotusta ja huojennettiin vähäväkisten vero- taakkaa. Täysistunto velvotti Polithyron tutkimaan tuloksia uusien verolakien soveltamisesta, jotta kokemuksen perusteella löydettäisiin verolainsäädännössä ja verolakien soveltamisessa ne muutokset, jotka parhaiten vastaavat proletaarisen valtion etuja.

Ne tulokset, jotka on saavutettu valtiokoneiston erinäisten osien järkipäristytämässä, voidaan nyt ulottaa koko valtiokoneistoon, josta tuloksena pitää olla kulujen supistuminen ensi vuonna vähintään 20 prosentilla kuluvaan vuoteen verraten. Sama tulos pitää saavuttaa myös itsekannattavuuden pohjalla toimivissa valtion laitoksissa. Hallinnollisten menojen supistaminen on sitäkin välttämättömpää nyt, kun valtion täytyy lisätä menoja liikenteeseen, teollisuuteen ja maan puolustukseen samalla kun valtion tulojen kasvu pienenee.

Täysistunto totesi, että oppositioiden pessimistiset »ennustukset» tulivat kumotuiksi kuluvan talousvuoden saavutuksilla, jotka osoittavat että oppositioiden on kärsinyt täyden vararikon talouspolitiikan alalla. Oppositioiden ennusteli yleistä talouspulaa, mutta kuluneen vuoden aikana on valtion teollisuus päinvastoin suuresti vahvistunut, talous kokonaisuudessaan noussut, työväenluokan liitto talonpoikaisten kanssa lujittunut, täytetty suunnitelma pääomasijoituksista, kireä tila markkinoilla hieman liehtinyt ja, mikä erittäin tärkeätä jatkuvalla sosialismin rakentamiselle, talouden sosialistinen sektori edelleen vahvistunut, tshervontsin ostovoima lisääntynyt. Oppositioiden ennustelut vähittäishintojen noususta ja realipalkkojen alenemisesta eivät myöskään ole toteutuneet, päinvastoin: valtion ja osuuskauppojen suorittama hintojen alennus on pakkottanut yksityiskauppiainkin alentamaan hintoja, ja realipalkat ovat kohonneet. Puolueen viitoittama linja jällelle jääneiden työläisryhmien palkkojen kohottamisessa on sitävastoin tullut yleensä toteutetuksi.

Erikoisia vaikeuksia oppositioiden ennusteli viljanhankintain ja niistä riippuvain vieni- ja tuontisuunnitelmain alalla. Kuitenkin puolueen oikein johtaessa valtiokoneiston työtä ylitettiin ed. v. hankintamäärä, kunnostettiin hankintakoneisto ja ajettiin oikeata luokkapolitiikkaa hankintain alalla: pysytettiin viljan hinnat keväällä samalla tasolla kuin syksylläkin.

Täysistunto pani merkille, että oppositioiden päätösehdotuksissaan talouden kontrolliluvuista oli pakoitettu vaikenemaan väitteestään, että johto menettää luokaluonteensa, ja siten itse myöntämään, että

talouselämän kulku v. 1926—27 vahvisti oikeaksi puolueen ja neuvostovallan suoritettaman talouselämän leniniläisen johtamistyön.

Täysistunto toteaa aivan kestävämmiksi oppositioiden täysistunnolle tekemät käytännölliset ehdotukset, jotka pohjautuvat leniniläisen talouspolitiikan väärinkäsitsemiseen ja talouselämän tosiasiaisten tietoisien vääristelyyn. Täysistunto hylkää oppositioiden ristiriitaiset ehdotukset hintakysymyksessä, ehdotukset joilla yritetään peitellä oppositioiden vanhoja teorioita tehtaanhintojen kohottamisesta tai pysyttämistä entisellä tasollaan, tuotteiden laadun pysyttämistä entisellä tasolla (»ei huononnettava»). Puolue vaatii ehdottomasti alentamaan tehtaanhintoja ja vähittäishintoja sekä parantamaan tuotteiden laatua, mikä oikein ilmaisee työväenluokan ja talonpoikaisten laajojen joukkojen edut. Samoin hylkää täysistunto oppositioiden demagogiset ehdotukset viljaylijäämien väkivallalla ottamisesta ja yksityiskaupan sellaisesta verottamisesta, mikä tekisi heti lopun yksityiskaupasta, kun valtion ja osuuskauppa ei vielä kykene tyydyttämään markkinoita. Täysistunto katsoo että nämä oppositioiden ehdotukset oleellisesti tähtäävät uuden talouspolitiikan kumoamiseen. Ulko-kaupan alalla oppositioiden ehdottaa sellaista politiikkaa, jonka mukaan ulkoa ostettaisiin enemmän sellaisia tuotantovälineitä ja valmisteita, joita voidaan valmistaa omilla tehtailla. Täysistunto asettui nykyään ajettavan kauppapolitiikan kannalle ja hylkäsi oppositioiden ehdotuksen se kun toteutettuna estäisi maan teollistamista ja lisäisi SSSR:n riippuvaisuutta kapitalistimaista.

Nyt kun kansainvälinen tilanne on kärjistynyt, kun kapitalistiset vallat valmistelevat hyökkäystä proletariaatin diktaatuurin maan kimppuun, nyt vaatii sosialistinen rakennustyö ja maan puolustuskyvyn vahvistaminen kaikkien valtion, talous- ja ammatillisten elinten työn laadullista parantamista, byrokratian hävittämistä, puolueen ja työtekevien joukkojen kaikkien voimien jännittämistä, työkurin tiukentamista, täyttä vastuuvollisuutta jokainoalta tehtävissään. Työväenluokan ja talonpoikaisten pääjouk-

kojen maksimaalinen itsetoiminta sosialismin rakentamisessa on SSSR:n taloudellisen ja kulttuurisen kasvun sekä sen puolustuskyvyn vahvimpana takeena.

Tarkastusasiain kansankomissariaatin ja Keskuskontrollikomitean työstä hyväksyi täysistunto pääpiirteissään seuraavan sisältöisen päätöksen.

Aluksi todetaan että huolimatta monista saavutuksista neuvostokoneiston parantamisen alalla pitää yhä paikkansa Leninin kuvaus valtiokoneistomme tilasta: »Valtiokoneistossa ovat asiat niin surkealla, etten sanoisi ällöttävällä kannalla, että meidän pitää läpikotaisin harkita, millä tavalla pitää taistella sen puutteita vastaan, muistaen että näiden puutteiden juuret ulottuvat menneisyyteen...»

Kumouksen ensi vuosina pääasiassa entisistä virkamiesaineksista ja sitten suureksi osaksi ennen kumousta kasvaneella intelligenssillä täydennetty valtiokoneisto ei kyllin hyvin kykene ratkaisemaan talouden rekonstruointitehtäviä eikä »kulttuurikumouksen» tehtäviä. Sietämättömiksi käyvät nyt sellaiset byrokratian ainekset kuin yletön keskitys, byrokrattisen holhouksen asettaminen suunnitelmallisen ohjauksen tilalle, koneiston kalteus, se kun nielee satoja milj. ruplia, jotka välttämättä tarvittaisiin talouden kehittämiseen ja kulttuurin kohottamiseen, työläisen ja talonpojan työkeä kohtelemisen. Kaikki tietoiset työläiset ja talonpojat on nostettava kommunistien johdolla taisteluun tätä byrokrattista turmelusta vastaan.

Viime vuosien taloudellisen ja kulttuurisen rakennustyön kokemus on osoittanut, että sosialistisen rakennustyön tehtäviä emme kykene menestyksellä emmekä kyllin nopeasti ratkomaan ellemmme saa neuvostokoneistoa huokeammaksi, ellemmme päättävästi supista tuottamattomia kuluja, ellemmme väsymättä tee työtä karkoittaaksemme yhteiskunnallisista suhteistamme kaikki ylellisyyden jätteetkin, ellemmme taisteluun byrokratismia vastaan saa vedetyksi puolueettomia työläisiä ja talonpoikia. Koko neuvostosysteemimme parantamis- ja uudeksi muokkaamistehtävä tulee nykyoloissa puolueen tärkeimmäksi tehtäväksi.

Puolueen ja Tarkastuskomissariaatin työkokemus osoittaa perusteettomiksi op-

positioiden lausunnot valtiokoneiston kasvavasta byrokrattisesta turmeltumisesta. Työkokemus on tuonut ilmi puolueen suuret mahdollisuuden valtiokoneiston huoistamisen alalla, sen yksinkertaistamisen sekä joukkoihin lähentämisen alalla. Tarkastuskomissariaatin työn tuloksena on monien laitoksien henkilökunta saatu supistetuksi 20—30—40 pros:illa ja kirjanpito- ja tilityskulut 50—70 pros:illa. Tämä osoittaa että 300—400 milj. ruplan säästäminen tuottamattomia kuluja supistamalla on lähimmän vuoden aikana mahdollinen. Täysistunto pitää mahdollisena Tarkastuskomissariaatin työkokemuksen yleistämisen maan ja talouden koko hallintokoneistoon, velvoittaa maan kaikki laitokset v. 1927—28 supistamaan hallinnollisia menoja vähintään 20 pros:illa vuoteen 1926—27 verraten.

Täytöntönpäntöön kontrollointi ja tarkistaminen ovat edelleen heikoimmat kohdat valtiokoneemme työskentelyssä. Ja kuitenkin kokemus (esim. tutkimus siitä miten toteutetaan lakeja vuokraamisesta ja palkkatyöstä talonpoikaistaloudessa, miten pääoman rakentaminen käy jne) osoittaa, että jollei systemaattisesti kontrolloida puoluepäätöksiä ja neuvostovalan lakien toteuttamista, niin ei valtiokoneistoa saada paranemaan.

Tarkastuskomissariaatti on työssään silloinkin, kun se on johtanut henkilökunnan huomattavaan supistamiseen, saanut vankkaa tukea niin kommunisteilta ja ammatillisilta elimiltä, kuin specialistien ja puolueettomien parhaalta osalta, jolle neuvostomaan kohtalo on kallis ja läheinen.

Päämääränä puolueen taistelun tehostaminen neuvostokoneiston byrokrattista turmeltumista vastaan täysistunto päättää:

1) Velvoittaa puolejärjestöt, Tarkastuskomissariaatin ja kontrollikomiteat, neuvostojen ja ammattiliittojen fraktsiat sekä lehdistön laajentamaan työtään vetääkseen laajat työläis- ja talonpoikaisjoukot taisteluun valtiokoneiston byrokrattista turmelusta vastaan. Jokaisessa työläisessä ja talonpojassa pitää kasvattaa viha byrokrattista turmelusta vastaan, kykyä käydä jokaista virastovirkastelun tai byrokrattisen esiintymisen tapausta vastaan.

Täysistunto velvoittaa Tarkastuskomissariaatin ja kontrollikomitean rankaisemaan jokaista henkilöä ja elintä, jotka vainoavat niitä jotka arvostelevat näiden byrokraattisuutta, olipa tuo arvostelu kuinka päättäväistä tahansa.

2) Erikoisesti merkitään lehdistön heikkous taistelussa byrokratismia vastaan. Taistelua on käytävä persoonaan katso-matta ja pikkuasioihin rajoittumatta. Lehdistön on järjestettävä työväkeä ja talonpoikaistoa proletariaatin diktatuuriin ympärille taistelussa valtiokoneistomme uudeksi muokkaamisen puolesta.

3) Tarkastuskomissariaatti veloitetaan voimaperäistyttämään työtä kontrolloidessaan miten puolueen ja hallituksen päätöksiä tofeutetaan pääoman rakentamisen alalla, kaupan ja tuotannon kulunkien supistamisen alalla, proletaarisen neuvostodemokratian turvaamisen alalla.

4) Taisteltava kaikkea luotuneisuutta ja virkamiesmäistä omahyväisyyttä vastaan, sillä sen taakse usein kätkeytyy proletariaatille vihamielisten luokkien painostus. Laajennettava tuomioistuinten toimintaa taistelussa byrokraattisuutta vastaan. Jokainen neuvostokoneiston työntekijä, joka tekee itsensä syyppääksi liiallisuuksiin ja virkamiesmäisesti suhtautuu työhönsä, on vedettävä kansanoikeuteen, eikä siinä saa tuomiota lieventää eikä kieltäytyä tuomiota langettamasta »työläis-talonpoikaisen syntyperän», »entisten ansioiden», »suhteiden» tms. perusteella.

5) Jotta valtiokoneistomme omaksuisi Länsi-Europan ja Amerikan tekniikan ja kulttuurin arvokkaimmat saavutukset velvoittaa täysistunto Tarkastuskomissariaatin yhdessä vastaavain virastojen kanssa vetämään teolliseen rakennustyöhömme, tilityksen ja kirjanpidon parantamiseen enemmän parhaita ulkomaisia spesialisteja, antamaan enemmän komennuksia opintomatkoja varten edistyneimpiin kapitalistimaihin insinööreillemme, tirehtöoreillemme, kirjanpitäjillemme ja järkipäistäytäjillemme ja yleensä paremmin käyttämään niitä. Erittäinkin pitää vahvistaa Tarkastuskomissariaatin koneistoa parhailla ulkomaisilla spesialisteilla, joiden avulla komissariaatti voisi saada valtiokoneistomme nopeammin omaksumaan

edistyneimpien kapitalistimaiden, erittäinkin Amerikan ne saavutukset, joita omaksumatta meidän koneistomme edelleenkin säilyttää esikapitalistisen takapajuusuu-tensa.

6) Velvoittaa KK:n politbyro ja orgbyro, aluebyrot ja lääninkomiteat vahvistamaan tarkastuskomissariaatin elimiä ja kontrollikomiteoita parhailla puolue-, talous- ja neuvostotoimitsijoilla, sillä »meidän pitää tehdä Tarkastuskomissariaattita, koneistomme parantamisaseesta, todella mallilaitos» (Lenin).

7) Täysistunto velvoittaa Tarkastuskomissariaatin laatimaan puoluekokoukselle teesit puolueen työstä neuvostokoneiston parantamiseksi pitäen lähtökohtanaan Leninin ohjeita niistä metodeista ja keinoista, joilla hallintokoneisto saadaan lähemmä kansanjoukkoja, Leninin osoittamista proletariaatin diktatuuriin lujittamisen keinoista ja metodeista muistaen että tehtävämme ei ole ainoastaan hyvin ja vähillä kustannuksilla toimivan valtiokoneiston luominen, vaan myös ehtojen valmistaminen valtiokoneiston poistamista varten, sen joukkoihin sulattamista varten.

Päätös t.t. Sinovjevin ja Trotskin puoluekuririkkomuksista.

V:sta 1923 alkaen on aluksi t. Trotskin, v:sta 1926 t.t. Trotskin ja Sinovjevin johtama oppositsioni on käyttänyt hyväkseen jokaista puolueen vaikeata tilannetta iskeäkseen puolueemme yhtenäisyyttä ja sen johtoa, häikäilemättä rikkoen puoluekuria.

V. 1923, nepin pohjalla syntyneiden ensimmäisten vakavien vaikeuksien aikana menekkipulan ja rahareformin yhteydessä, yrittivät t. Trotski ja hänen ryhmänsä, pikkuporvarillista horjuntaa maassa heijastaen, käyttää syntyneitä vaikeuksia fraksionitarkoituksiinsa, esittäen lausunnon, että puolueen politiikka on vienyt maan häviön partaalle.

Tosiasiat osoittivat, että oppositsioni oli erehtynyt pitäessään omaa tappiotaan joukkojen keskuudessa maan tuhona. Puolue ja KI tuomitsivat trotskilaisen oppositsionin pikkuporvarillisena syrjäpyrkimyksenä.

V. 1925 lopulla, kun puolueen eteen nousi uusia vaikeuksia työväenluokan ja talonpoikaiston välisten suhteiden yhteydessä, siirtyivät t. t. Sinovjev, Kamenjev ym. trotskilaisuuden puolelle. XIV puoluekokous antoi yksimielisen arvostelunsa tästä »uuden oppositioiden» luopumisesta leniniläisestä kannasta, luopumisesta mikä ilmeni teollisuutemme sosialistisen luonteen kieltämisessä, keskivarakkaan aliarvioimisessa, fraktioni- ja ryhmittymisvapauden vaatimuksessa jne.

Keväällä ja kesällä 1926 formeerautui lopullisesti »uuden oppositioiden» blokki Trotskin ja muiden fraktioiden kanssa, joiden käsitykset puolue aikoinaan oli tuominut, t. Sinovjevin johtama »uusi oppositio» asettui lopullisesti trotskismiin aatteellisiin aseisiin. Kesällä 1926 meni oppositio hyökkäyksessään puoluetta vastaan niin pitkälle, että muodosti oman fraktioidenjärjestönsä, teki siitä salaisen järjestön, piti salaisia kokouksia. Kehitellen edelleen fraktioiden toimintaansa siirtyi oppositio salaisista kokouksista avoimiin fraktioiden esiintymisiin, yritti pakottaa puolueen väittelyyn kysymyksistä, jotka puoluekokous jo oli ratkaissut.

Kohdattuaan koko puolueen yksimielisen vastustuksen, erittäinkin työläisjatsseikkojen puolelta, oli oppositioiden pakko kapituloida ja antaa puolueelle sitoumus fraktioiden toiminnan lakkauttamisesta (lokak. 16 p. 1926 selitys). Tuossa selityksessä oppositio myönsi että sietämättömyyden niiden henkilöiden tukeminen, jotka jo on erotettu puolueesta ja Kominternistä. Tuossa selityksessä oppositio lausui: »XIV:n puoluekokouksen, puolueen KK:n ja KKK:n päätökset pidämme ehdottomasti itseämme velvoittavina, tulemme vastaan sanomatta niihin alistumaan ja niitä toteuttamaan...» »Kategorisesti kiellämme kaikilta niiltä, jotka tavalla tai toisella agiteeraavat KI:a, NKP:tä tai SSSR:ää vastaan, oikeuden pretendeerata minkäänlaista solidaarisuutta meiltä».

Kuitenkin oppositioiden koko toiminta tämän lausunnon jälkeen on osoittanut, että oppositio ei ole täyttänyt yhtään puolueelle antamistaan lupauksista. Se on päinvastoin asettunut suoranaisen hajoituksen ja toisen puolueen järjestämi-

sen tielle. Huolimatta siitä, että XV puoluekokouksen päätökset sitten KI:n Tpk vahvisti, jyrkästi tuomitsi oppositioiden linjan, sosialidemokraattisena syrjäpyrkimyksenä, vasemmistolaisilla fraaseilla peiteltyä oikeistolaisena syrjäpyrkimyksenä, huolimatta siitä että oppositio ei saanut yhdessäkään puolueen jatsseissa juuri minkäänlaista kannatusta, se yhä jatkoi fraktioiden toimintaa, yhä enemmän uhkasi puolueen yhtenäisyyttä.

Viime aikoina, SSSR:n kansainvälisessä asemassa syntyneiden vaikeuksien ja Kiinan kumouksen osittaisten tappioiden yhteydessä, on oppositio keskittänyt hyökkäyksen puoluetta vastaan kansainvälisen politiikkamme linjalla. Sodan vaaran kasvaessa on oppositio esittänyt sellaisia lausuntoja, jotka rikkovat puolueen työn joukkojen mobilisoinnissa sodan vaaraa vastaan ja lujittamaan neuvostomaan puolustuskuntoa. Lausunnot termidorisesta turmeluksesta, kansallistaantumuksesta kurssista, puolueen kulakkilinjasta, siitä että »vaarallisin kaikista vaaroista on puoluekomento» eikä sodan uhka, kaikki nämä lausunnot, jotka lamaannuttavat kansainvälisen proletariaatin tahtoa SSSR:n puolustamisessa, arvosteli KI:n Tpk keinoksi jolla työväen edessä maskeerataan oma karkurius. Ja kaikkea tätä seurasi ilmeisen puoluevastainen fraktioiden työ. Sen sijaan että olisi täyttänyt lupauksensa, noudattanut puoluekuria, oppositio painatti ja levitti fraktioiden kirjallisuutta ei ainoastaan puolueen jäsenten keskuuteen, vaan puolueettomienkin keskuuteen, järjesteli salaisia fraktioiden ryhmiä, salaisia kokouksia, levitteli jyrkästi puoluevastaista »82:n lausuntoa», joka sisälsi tavattoman julkeata puolueen parhausta, Trotskin esiintyminen KI:n Tpk:n täysistunnossa toukokuussa t.v., Sinovjevin esiintyminen puoluetta vastaan toukok. 9 p:nä t.v. vetoamalla puolueettomiin joukkoihin puoluetta ja sen johtavia elimiä vastaan, esiintyminen jolla hän rikkoi bolshevistisen puolueen kaikkia traditioita ja alkeellisinta puoluekuria. Vihdoin KKK:n puhemieskokouksessa kesäk. t.v. Trotski heitti puoluetta vastaan parhaavan syytöksensä termidorisuudesta.

Huolimatta siitä että kysymys t. Sinovjevin hajoittavasta esiintymisestä oli

KKK:n harkittavana, että KI:n Tpk oli tuominut t. Trotskin esiintymisen, ottivat t.t. Trotski ja Sinovjev kesäk. 9 pnä, juuri silloin kun Englannin imperialismi kiukkuisimmin kävi SSSR:n kimppuun, osaa poliittiseen mielenosoitukseen puoluetta vastaan (oppositioidin järjestämä t. Smilgan hyvästelytilaisuus rautatieasemalla, Smilgan joka useampia viikkoja oli saboteerannut KK:n päätöstä hänen komentamisestaan työhön Kauk. Itään). T. Trotski piti puheen mielenosoitustilaisuudessa, jossa, paitsi oppositioidin kutsumia, oli läsnä hyvin sekavaa seurakuntaa. Tällä t.t. Trotski ja Sinovjev osoittivat: 1) heidän lupauksensa puoluekurin noudattamisesta oli pelkkä taktillinen manööveri, 2) että sodan uhatessa, jolloin puolueen keskiötehtävänä on selkäpuolen lujittaminen ja sen pääehtona taas puolueen taisteluvälmeuden ja kurinalaisuuden nousu, oppositioidin rappeuttaa puoluekuria ja auttaa neuvostovastaisia voimia maassamme pääsemään valloilleen. Jo X:ssä puoluekokouksessa Lenin teroitti päätöksessä puolueen yhtenäisyydestä että puolueen on välttämättä selviteltävä »edellisten kumouksien kokemuk- sia, jolloin vastakumous kannatti äärimmäistä kumouspuoluetta lähinnä olevia ryhmittymiä horjuttaakseen ja kukistaakseen kumouksellisen diktatuurin, avataksien siten tien kapitalistien ja kartanoherrojen täydelliseen voittoon». Täysistunto teroittaa koko puolueen huomioon, että fraktioidiesiintymisillään puoluetta vastaan oppositioidin tekee objektiivisesti itsestään keskuksen, jonka ympärille keskittyvät puoluetta ja neuvostovaltaa vastaan taistelevat voimat, keskuksen jonka rappeuttavaan toimintaan jo nyt perustaa toiveensa sisäinen ja ulkoinen vastakumous.

Puolue on vuosikausia osoittanut suurta suvaitsevaisuutta ja kärsivällisyyttä, antanut oppositioidin varoituksen toisensa jälkeen, koettaen saada oppositioidin alistumaan puoluekuriin. Mutta t.t. Trotskin ja Sinovjevin viime esiintymiset osoittavat, että puolue ei ole kyennyt saamaan oppositioidin johtajia alistumaan puolueen tahtoon, että he karkeasti rikkovat poikkeuksetta jokaista puolueen jäsentä velvoittavia puoluehengen ja puoluekurin perusteita, että oppositioidin yhä kehrittelee

fraktioiditoimintaa, ajaa hajaannusta kohden. Ylläolevien tosiasian ja täysistunnossa käytyjen väittelyjen perusteella on täysistunto pakotettu toteamaan:

1) että oppositioidin (t.t. Trotski ja Sinovjev) on fraktioidivimmassa luisunut tielle, joka vie vastustamaan ehdotonta SSSR:n puolustamista taistelussa imperialistista interventsionia vastaan, ja tätä väärää kantaansa yrittää oppositioidin perustella sillä, että NKP:n ja SSSR:n johtavat elimet muka ovat »termidorisia», jonka vuoksi oppositioidin mielestä ensin pitää kumota nämä elimet ja sitten järjestää SSSR:n puolustus;

2) että oppositioidin (t.t. Trotski ja Sinovjev) astuvat Kominternin hajottamisen tielle järjestämällä Saksassa KI:stä erotettujen Maslovin ja Ruth Fischerin johdolla toista puoluetta, tehden siitä KI:n muiden Euroopan sektsiain hajottamisaseen;

3) että oppositioidin (t.t. Trotski ja Sinovjev) astuu uuden puolueen järjestämisen tielle NKP:ta vastaan, avoimen hajaannuksen tielle NKP:ssa, järjestelmällisesti rikkomalla puolueemme päätöksiä, puoluehenkeä ja puoluekuria ja siten auttamalla SSSR:n proletariaatin aseistariisumista sodanvaaran uhatessa. KK:n ja KKK:n yht. täysistunto ei ole voinut olla toteamatta, että kaikilla näillä rikkomuksillaan puoluetta ja proletariaattia vastaan ovat oppositioidin johtajat (t.t. Trotski ja Sinovjev) ajaneet itsensä umpikujaan, nousseet vihamielisiin suhteisiin puoluetta vastaan ja pakottaneet puolueen soveltamaan heihin X:n puoluekokouksemme päätöstä puolueemme yhtenäisyydestä. VIII:n puoluekokouksen päätös velvoittaa täysistunnon asettamaan kysymyksen KI:n ja puolueen ilmeisten johtajien erottamisesta ei ainoastaan KK:sta, vaan myöskin puolueesta. Mutta tahtoen antaa oppositioidin johtajille mahdollisuuden virheidensä korjaamiseen KKK:n puhemiehistö rajoittui sittenkin esittämään, että t.t. Trotski ja Sinovjev erotettaisiin vain puolueen keskuskomiteasta.

Enemmänkin, KKK:n puhemiehistö ja KK:n ja KKK:n yht. täysistunto tarjotakseen oppositioidinjohtajille tien ulos umpikujasta ja helpottaakseen rauhan aikaansaamista puolueessa tekivät viimei-

sen yrityksen säilyttääkseen t.t. Trotskin ja Sinovjevin KK:ssa kehottamalla heitä hyväksymään sarjan alkeellisia ehtoja, sellaisia jotka ovat velvoittavia jokaiselle bolshevistisen puolueen jäsenelle, nimittäin:

1) Luovuttava t. Trotskin puolittain tappion teoriasta sodan vaaran uhatessa, asetettava ilman mitään ehtoja puolustamaan sosialistista isänmaatamme imperialismin hyökkäyksiltä sekä tuomittava oppositsionin parjaus puolueen ja neuvostovallan johdon termidorisesta turmelumisesta;

2) Luovuttava hajotuspolitiikasta KI:ssa, tuomittava KI:sta erotettujen Maslovin ja Ruth Fischerin puolue, katkaistava kaikki yhteys tähän leniniläisvastaaiseen hajotuspuolueeseen sekä täytettävä KI:n kaikki päätökset.

3) Luovuttava NKP:n hajottamispolitiikasta, tuomittava toisen puolueen luomisyritykset, hajotettava fraksioni, sitouduttava täyttämään NKP:n ja sen KK:n kaikki päätökset.

Oppositsionin johtajat kuitenkin kieltäytyivät hyväksymästä näitä ehtoja. Vasta sitten kun yht. täysistunto katsoi sentähden olevansa pakotettu ottamaan pohjaksi päätöksen t.t. Sinovjevin ja Trotskin erottamisesta KK:sta, vasta sitten oppositsioni näki perääntymisen välttämättömäksi, katsoi olevansa pakotettu luopumaan virheistään ja suostumaan täysistunnon ehdotukseen, vaikkakin syrjähuomautuksin, ja antoi vastaavan »lausuntonsa». Tämän vuoksi yhteinen täysistunto päättää poistaa kysymyksen t.t. Trotskin ja Sinovjevin erottamisesta puolueen KK:sta, antaa heille vakavan muistutuksen ja varoituksen. Täysistunto katsoo kaiken tämän voivan olla jonkunlainen askel rauhaa kohden puolueessa. Täysistunto ei kuitenkaan pidä oppositsionin »lausuntoa» läheskään riittävänä turvaamaan rauhaa puolueessa. Siitä huolimatta on täysistunnolla kaikki perusteet tyydytyksellä merkitäkseen, että

1) Oppositsioni lausunnossaan on ollut pakotettu luopumaan useista virheistä ja horjahteluista kysymyksessä SSSR:n tulevan sodan luonteesta intervensionia vastaan ja SSSR:n ilman ehtoja puolustamisesta imperialismin hyökkäyksiltä, huo-

limatta siitä, että oppositsioni, jättäenällä suoraan tuomitsematta Trotskin teesin Clemanceusta, varaa itselleen pohjan jatkuvia hyökkäyksiä varten puoluetta vastaan;

2) oppositsioni on ollut pakotettu luopumaan parjauksistaan puoluejohdon termidorisesta turmelumisesta, vaikka se huomautuksellaan että puolue käy riittävästi taistelua termidorisia tendenssejä vastaan maassa, varaakin itselleen pohjan jatkuvia hyökkäyksiä varten puoluetta vastaan tällä pohjalla;

3) oppositsioni on ollut pakotettu tosin muodollisilla perusteilla, luopumaan organisatoorisista yhteyksistään Urbans-Maslovin ryhmän kanssa, huolimatta siitä että se, haluamatta kieltäytyä tämän ryhmän kannatuksesta, varaa itselleen pohjan jatkuvia hyökkäyksiä varten KI:n kimppuun;

4) oppositsioni on ollut pakotettu luopumaan fraksionista NKP:n sisällä ja tunnustamaan välttämättömäksi tämän fraksionitoiminnan aineksien hävittämisen huolimatta siitä, että se hyökkäyksellään »komentoa vastaan puolueessa» yrittää antaa oikeutuksen aikaisemmalle hajotustyölleen ja enemmänkin: varaa pohjan uusille hyökkäyksille NKP:n kimppuun.

Yht. täysistunnolla ei ole perusteita vaakuuttaakseen, että oppositsionin perääntyminen ja luopuminen useista virheistään on rehellistä. Kokemus oppositsionin samantapaisesta »lausunnosta» (16. X. 26) osoittaa, että ei aina halua täyttää puolueelle antamia sitoumuksia. Syrjähuomautukset oppositsionin nyt antamassa »lausunnossa» puhuvat sen puolesta, että se ei luovu jatkuvasta taistelusta puolueen ja KI:n johtoa vastaan. Tämän vuoksi täysistunto velvottaa oppositsionin heti hajottamaan fraksian ja kehottaa puolueemme kaikkia järjestöjä ja kaikkia jäseniä tarmolla toimimaan niin että fraksioniryhmät ehdottomasti tulisivat likvidoiduiksi. Toteuttaen järjestelmällisesti puolueen sisäistä demokratiaa, lainkaan estelemättä puolueen puutteiden asiallista toverillista arvostelua täysistunto katsoo, että puoluejärjestöjen täytyy pitää siinä ohjeenaan X puoluekokouksen päätöstä. Hävittämällä fraksiat, puolustamalla yhtenäisyyttä ja rau-

taista kuria puolueessa pitää puoluejärjestöjen niin ikään pitää ohjeanaan X puoluekokouksen päätöstä, joka kuuluu: »Puoluekokous velvottaa heti hajottamaan poikkeuksetta kaikki jonkun ohjelman pohjalla syntyneet ryhmittymät, velvot-

taa kaikki puoluejärjestöt tarkoin valvomaan ettei minkäänlaisia fraksioniesiintymisiä sallita. Puoluekokouksen tämän päätöksen täyttämättä jättämisen seuraamuksena on oleva ehdoton puolueesta heti erottaminen.

Kommunistisen Nuoriso-Internationalen taistelukysymykset.

Yhteenvedo viime plenumista.

Kesäk. lopulla, heti Kominternin plenumin jälkeen, alkoi Moskovassa KNI:n Tpk:n plenum. Paitsi sektioiden asioita oli päiväjärjestyksessä: 1) sodanvastainen taistelu; 2) kapitalistinen rationalisoiminen ja nuorisón tehtävät ammatillisessa liikkeessä, ja 3) työ maaseudulla. Keskeisin oli tietysti kysymys sodanvastaisesta toiminnasta, fullen esille kaikkien kysymysten yhteydessä.

Taistelu imperialistista sotaa vastaan.

Plenum totesi, että olemme suuren imperialistisen sodan edessä. Imperialistit hyökkäävät parhaillaan asevoimin Kiinan vallankumouksen kimppuun, ja Neuvostoliiton työtätekevien teurastaminen on heillä kiikarissa. Kapitalistit ovat kiihkeässä suursodan valmistelutyössä. Aseistusta lisätään ja laaja sodan ideologinen kypsyttäminen on käynnissä. Kouluja militarisoidaan. Kommunistit ovat ainoat, jotka taistelevat tietoisesti ja realisesti lähes tyvää sotaa vastaan. Sosdemit sen sijaan ovat aktiivisesti avustamassa porvariston sodanvalmistelua. Sosialistinen (lue: noskelainen) Nuoriso-Internationale on jo osottanut täydellisen kykenemättömytensä ja haluttomuutensa sodanvastaiseen taisteluun. Se on julaisut kehotuksen nuorisolle olemaan valmiit — jos Toinen Internationale (kapitalistien paras tuki so-

danvalmisteluissa) suvaitsee kutsua »sodanvastaiseen taisteluun». Muuta sillä ei ole sanottavaa.

KNI:n plenum harkitsi mahdollisimman tehokkaita taistelukeinoja ja arvosteli sektioiden virheitä ja puutteellisuuksia tässä toiminnassa. Todettiin että antimilitaristinen työ on huomattavasti edistynyt, mutta todella tyydyttävästi on kysymys ratkaistu vain muutamissa sektioissa. Useissa on suuria laiminlyöntejä ja puutteellisuuksia. Eräät eivät ole pitäneet kysymystä niin polttavana »heidän maasaan», vaikka se on nyt polttava kaikissa maissa. Toiset liitot ovat rajottuneet yleiseen propagandaan, joka on saattanut olla hyvinkin huomattava, mutta ovat lyöneet laimin praktillisen, säännöllisen työn armeijassa. On esiintynyt myös ideologista sekavuutta, joka on johtanut jatkuviin virheisiin, jopa pasifismiinkin.

Tässäkin työssä on osattava eroittaa tärkeät vähemmän tärkeistä. Ja tärkein on työ armeijassa ja laivastossa, sekä sotilasvalmennustyö. Mutta sotaväen keskuudessa tehtävän työn perustana on luja organisatio. Plenum totesi, että »yksi solu armeijan sisällä on paljon hyödyllisempi kuin monet lentolehtiset». Ilman lujaa illegaalista järjestöä armeijan sisällä on muunlaatuinen, hyvä ja perinpohjainenkin, työ hyllyvälle pohjalle rakentamista. Kun on hyvä organisatio ar-

meijassa, niin muodostuu työ siellä järjestelmälliseksi, jatkuvaksi ja mahdollisimman tehokkaaksi. Silloin voi sanoa, että porvarillisen armeijan sisällä sykkii vallankumouksellinen valtimo. Silloin suullinen agitatio, lentolehtiset ja käytännöllinen jokatähtäinen taistelu porvarillisen armeijan kurin höllentämiseksi ja sen hajaantamiseksi pääsee oikeuksiinsa. Tätä ei ole käsiteltävä niin, että ensin on armeijassa rakennettava illegalista organisaatiota muiden tehtävien ollessa syrjässä, vaan että organisaatiolle on pantava pääpaino niin kauan kuin se on riittämätön.

Antimilitaristinen työ ei kuitenkaan saa rajoittua pelkästään työhön armeijassa. Työtä tekevä nuoriso armeijan ulkopuolella on irroitettava porvariston ja sosdemien vaikutuksesta ja voitettava se taisteluun sotaa vastaan. Organisatorisena tehtävänä on järjestöjemme pohjan laskeminen työpaikoille. Liittojen, jotka eivät ole tätä vielä tehneet, on kiireesti korjattava laiminlyöntinsä. Sodan puhjettua riippuu työmme aivan ratkaisevasti siitä, kuinka tämä työ on suoritettu. Varsinkin on saatava lujat järjestöverkot sotateollisuuteen, satamiin ja rautateille.

On luotava koko työtä tekevän nuorison yhteisrintama imperialistista sotaa vastaan. Ei se ole mahdollinen noskelaisen Nuoriso-Internationalen johdon kanssa, sillä sodanvastaista taistelua ei tämä ota vakavasti. Kansallisen johdonkin kanssa voi yhteisrintama tulla kysymykseen vain jossakin tapauksessa. Yhteisrintama on mahdollinen vain alhaalta käsin. Mutta sosdem nuorisoliikkeessä esiintyy Englannissa, Ranskassa ja Saksassa ym voimakasta vastaliikettä johtajien petollista politiikkaa vastaan ja tällaisen opposition kanssa on yhteisrintama mahdollinen. Yhteisrintama pasifististen porvarillisten järjestöjen kanssa on yleensä mahdoton. Sen sijaan on niiden sisällä tehtävä bolshevistista työtä niiden työläisjäsenten pasifististen harhojen poistamiseksi.

Kommunistinen nuoriso taistelee viimeiseen veripisaraan Neuvostoliiton ja Kiinan vallankumouksen puolesta. Kommunistiset nuorisoliitot tulevat tekemään kaikkensa tuottaakseen kapitalistisille hallituksille tappion. »Imperialistinen sota

kansalaissodaksi!» ja proletaarinen vallankumous voittoon!

Kapitalistinen rationalisatio ja tehtävät ammatillisessa liikkeessä.

Kapitalistinen rationalisatio merkitsee työtätekevien riiston lisäystä. Kapitalistit hyökkäävät pidentääkseen työpäivää, alentaakseen palkkoja ja kiristääkseen työtehon mahdollisimman korkealle. Plenumissa tuotiin esille esimerkkejä kuinka kapitalistit pyrkivät ajamaan rationalisoinnin läpi erikoisesti työtätekeväin luokkien lasten ja nuorison kustannuksella. Lasten ja nuorten työn riisto, joka kapitalismin alkuaikoina näytteli niin suurta osaa, on taas nyt, kapitalismin rappiokautena, huomattavasti lisääntynyt.

Kapitalistinen rationalisatio pyrkii: 1. kiinnittämään ammatittaidottomia nuoria suurtuotantoon; tällöin on pantava merkille, että 14—16 vuotiset ovat erikoisesti haluttuja, kun taas 18 v. täyttäneitä on paljon työttöminä. 2. Verrattain pieni ammattitaitoisten spesialistien ryhmä halutaan kouluttaa kurssien kautta. Myös pienenteollisuudessa ja käsityö-ammateissa lisääntyy nuorisotyön käyttö »oppilasjärjestelmän» nimellä. Todellisuudessa on vain harvoilla tilaisuus oppia kunnollista ammattitaitoa. »Oppilaan» nimellä ja palkalla saavat nuoret suorittaa kaikenlaisia »hanttitehtäviä» ja »oppiajan» päätyttyä saavat lähteä. Pienyrittäjän olemassaolo on tällaisen »oppilas»-työn varassa.

Rationalisatio merkitsee myös sodan valmistelua. Yhtärintaa sen kanssa kasvavat kapitalismin vaikeudet, ennen kaikkea markkinain puute. Seurauksena on kapitalistien hyökkäävä politiikka. — Plenum korosti taistelun tehostamista kapitalistista rationalisoimista vastaan. Sen täytyy pohjautua käytännöllisiin vaatimuksiin, kuten työpäivän lyhentämiseen, palkkojen kohottamiseen, työvoiman lisäämiseen yms.

Työttömyyskysymyksellä on tässä tärkeä osansa, sillä huolimatta siitä että nuorison lukumäärä varttuneeseen työväkeen nähden on lisääntynyt, on työttömyys nuorison keskuudessa huomattava. Työssä olevien ja työttömien yhdistäminen taisteluun sitä vastaan on välttämätön.

Tärkeä on ottaa taistelukysymykseksi tehdaskoulujen ym oppilaitosten perustaminen tuotannon yhteyteen. Joissakin maissa on vaatimus esitetty. On vaadittu sekä työssä oleville että työttömille nuorille työläisille oikeutta opiskella niissä työajalla työnantajan ja valtion kustannuksella. Opiskeluajalta on vaadittava palkka.

Sosdemit ovat ryhtyneet propageeraamaan koulu-ijän kohottamista työttömyyden poistamiseksi. Työttömän nuorison koulussa pitäminen tulee muka halvemmaksi kuin työttömyysavustuksen maksaminen. Mutta kenelle halvemmaksi? Kapitalisteille. Mutta työväelle se tulee, sellaisena kuin sosdemit sitä viekastellen esittävät, raskaammaksi — vanhemmat joutuvat elättämään melkein aikuisia lapsiaan. Tätä vastaan esittävät kommunistit tunnuksen, että opetus on perustettava tuotannon pohjalle, työpaikkojen yhteyteen.

Ammatillisten kysymysten yhteydessä on tärkeä sija nuorison organisatiokysymyksellä. Huomiota kiinnitettiin nuorisosektioihin, joita keltainen internationale on viime aikoina pyrkinyt perustamaan lisätäkseen vaikutustaan nuorisoon. — Yhtenäisyyskysymyksessä on paljastettava sosdem johtajien petollisuus, erikoisesti heidän taistelunsa englantilais-venäläistä komiteaa vastaan.

Koska kapitalistit, kuten viime maailmansodankin aikana, pyrkivät tekemään amm.järjestöistä sotapolitiikkansa tehokkaita aseita, tulee komm. nuorisoliittojen olla valmiina taistelemaan tätä vastaan. Sellaiset amm.järjestöjen hajoitusritykset kuin Suomen sosdemien ovat osa sodanvalmistelusta. Niitä vastaan on kootava nuoret järjestyneet. Nuorison 100 pros. järjestymistunnus on isku hajoittajia vastaan. Huomiota on kiinnitettävä nuorten järjestämiseen lakkotaistelujen aikana. Nuorison omakohtainen taloudellisesti-ammattillinen työ on saatava tehokkaammaksi.

Työ maaseudulla.

Plenum korosti työn välttämättömyyttä talonpoikaisnuorison voittamiseksi työväen puolelle. Proletariaatin taistelun menestyshän riippuu ratkaisevasti siitä, kuinka tässä onnistutaan. Erikoisesti nyt, sodan uhatessa, on riennettävä irrottamaan talonpoikaisnuoriso, tulevat sotilaat, porvariston vaikutuksesta ja vetämään heidät sodanvastaiseen taisteluun. — Huolimatta tilanteen vakavuudesta ja monista päätöksistä on varsin monia komm. nuorisoliittoja, jotka eivät ole päässeet talonpoikaistyössä tuosta tuohon. Todella vakavaa työtä ovat tehneet vain Bulgarian, Italian, Puolan ja Ranskan liitot. — On muistettava että porvarilliset järjestöt ovat lisänneet aktiivisuuttaan talonpoikaisnuorison voittamiseksi. Komm. nuorison täytyy vakavasti perehtyä leninismin oppiin talonpoikaiskysymyksessä.

KNI ei voi esittää kaikkiin maihin soveltuvia talonpoikaistyön organisoimismuotoja. Ne on etsittävä ottaen huomioon kunkin maan olot. Komm. nuorisoliiton soluverkko on ulotettava maaseudulle. Tukikohtana on käytettävä maaseudun palkkatyöläisnuorisoa. On alettava järjestelmällinen toiminta niissä maaseudun järjestöissä, joissa on huomattavat joukot talonpoikaisnuorisoa. On paljastettava porvariston ja rikkaan talonpoikaiston muodostaman johdon todellinen luonne.

Agitatiossa on otettava huomioon talonpoikaisnuorison konkreettiset taloudelliset ja kulttuurivaatimukset. Neuvostoliiton työläisten ja talonpoikain yhteisen taistelun saavutuksia on selostettava ja tehtävä tunnetuksi työväen ja talonpoikain hallituksen luonne. Nuoret maatyöläiset on järjestettävä maatyöläisten liittoihin. Plenum kannatti nuorisokomisionin muodostamista Talonpoikais-Internationaleen.

Kaikkien näiden kysymysten kehittämisessä ja eteenpäinviemisessä on komm. nuorisoliittojen toimittava kiinteässä yhteydessä kommunistipuolueiden kanssa.

Moskovassa, elokuussa 1927.

K. Kajava.

Sacco ja Vanzetti.

Verta janoava Amerikan porvaristo suoritti äskettäin teon, joka kuohutti koko maailman proletariaattia, vieläpä inhimilliset tunteensa säilyttäneitä osaa porvaristostakin. »Vapaan» Amerikan »oikeudentunon» tuomioistuimen pyövelit paistoivat sähkötuolissa elävältä kaksi vallankumouksellista luokkataistelijaa, Saccon ja Vanzettin. Me tiedämme, että eivät Sacco ja Vanzetti olleet porvariston terrorin ensimmäiset, ainoat eikä viimeisetkään uhrit. Niiden lukumäärä on arvaamaton. Kaikista niistä ei suuri maailma saa edes tietääkään, kaikkien uhrien nimet eivät tule niin tunnetuiksi kuin näiden kahden marttyyrin, Nicola Saccon ja Bartolomeo Vanzettin.

Sacco ja Vanzetti eivät olleet kommunisteja eikä huomattavia työväenluokan johtajia. Oikeastaan he olivat rivimiehiä siitä joukosta, jotka olivat tulleet tähän »vapauden» maahan ansaitakseen niukan jokapäiväisen leipänsä. Täällä he kuitenkin tulivat tuntemaan, että »vapaus» todellisuudessa merkitsee vain kapitalistien harjoittamaa työväenluokan riistovapautta, työväenluokan alistamista kapitalismin orjuuteen. Mutta Sacco ja Vanzetti eivät tahtoneet alistua. He liittyivät niihin työläisiin, jotka olivat aloittaneet taistelun kaikkivaltiaasta pääoman valtaa vastaan. Ja tämän taistelun lopputulos oli yli 6 vuotinen istuminen kuolemaantuomittujen kopissa ja lopulta kauheiden ruumiillisten ja henkisten kidutusten jälkeen kuolema sähkötuolissa.

Molemmat, sekä Sacco että Vanzetti, olivat italialaisia jotka jo nuorena siirtyivät Amerikkaan. Täällä työskentelivät he useissa eri ammateissa kärsien välillä työttömyyttä ja sen seurauksista, nälkää. Jo kotimaassaan ottivat molemmat aktiivisesti osaa maansa työväenliikkeeseen. Amerikassa heidän vallankumoukselliset periaatteensa yhä lujittuivat ja he liittyivät Amerikan työväenliikkeen radikaalisiin siipeen. Vakaumukseltaan anarkistina perusti Sacco maamiestensä kanssa Bostonin vallankumouksellisen klubin. Täällä hän maailmansodan alkuvuosina

tutustui sitten Vanzettiin, josta alkaen näistä kahdesta tuli mitä läheisimmät taistelutoverit. Molemmat he myös olivat aktiivisia taistelijoita anarko-syndikalistisen »Maailman teollisuustyöläisten» (I.W.W.) liiton riveissä. Innolla olivat he mukana monissa suurissa lakkotaisteluissa joutuen kumpikin kerran lakon varsinaiseksi johtajajaksikin. Se tietysti nostatti kapitalisteissa silmitöntä vihaa heitä vastaan, molemmat olivat merkattuja miehiä.

Maailman sodan puhjetessa asettuivat molemmat selvälle antimilitaristiselle kannalle. Lukuissa työväen kokouksissa he arkailematta paljastivat porvariston sota-agitatsionin todellisen tarkoituksen ja kehoittivat työläisiä kaikin keinoin vastustamaan Yhdysvaltojen osanottoa sotaan. Amerikan porvaristo aloitti hurjan hyökkäyksen sota vastustavia vallankumouksellisia työläisiä vastaan. Vallankumoukselliset »I.W.W.» liiton osastot hajoitettiin, tuhansittain niiden jäsenistä vangittiin, lähetettiin Ranskaan etulinjoille, tuomittiin vuosikymmeniksi pakko-työhön tai telotettiin. Sacco ja Vanzetti onnistuivat kuitenkin sillä kertaa välttämään kohtalonsa pakenemalla Meksikoon.

Sota päättyi, miehet palasivat rintamalta, mutta luvattua »vapauden» aamua ei Amerikan työläisille koittanutkaan. Päinvastoin se kulta-aika, josta Amerikan kapitalistit Euroopan sotaikäyvien maiden elin- ja sotatarpeilla muonittajina olivat miljardeja hyötäneet ja josta rippeitä oli tippunut työläisillekin, loppui nyt ja tilanne huononi jatkuvasti. Se nostatti taas vallankumousaallon. Työläisten keskuudessa kuohui.

V. 1920 alussa aloitti Yhdysvaltain hallitus entistä voimakkaamman vallankumouksellisten työläisten vainon. Agenttiansa avulla järjesti oikeusministeri mitä katalimpia provokatsioonitekoja. Huippunsa saavutti se sillä, että poliisiagentit kymmenessä suurimmassa kaupungissa yht'aikaa panivat toimeen suuria pommi-räjähdyksiä. Näistä attentateista syytettiin »anarkisteja» ja pantiin toimeen hur-

ja ajojahti ympäri maan. Yli 3000 henkeä vangittiin, joukossa mm. kaksi bostonilaisen anarkistilehden toimittajaa, italialaiset Salsedo ja Elia. Tämän jälkeen ei vangituista kahteen kuukauteen tiedetty mitään, ennenkuin sitten toukok. 3 pnä v. 1920 New-Yorkin oikeusdepartementin rakennuksen luota löydettiin Salsedon runneltu ruumis. Mitä kaikkea hänelle oli tehty, ei maailma saanut tietää. Poliisiviranomaiset selittivät hänen kuulustelujen aikana hypänneen alas 14:n kerroksen ikkunasta.

Tapaus oli salaperäinen, ja kuohutti työläisiä. Sacco ja Vanzetti aloittivat heti kamppailun salaperäisen kuoleman syiden selvittämiseksi. Toukok. 9 p:ksi kutsuttiin Bostonissa koolle vastalausemielienosoitus, jossa Vanzettin piti esiintyä puhujana. Toukok. 5 p. Sacco ja Vanzetti vangittiin. Vangittäessa tavattiin molemmilta revolveri ja Vanzettilta lisäksi 500 kpl. mielienosoituksessa jaettavaksi aijottua julistusta.

Heti toimitetuissa kuulusteluissa syytettiin Saccoa ja Vanzettia vallankumouksellisesta agitatsioonista, urkittiin heidän poliittisia mielipiteitään, heidän kanssatovereitaan ym., mutta ei sanallakaan mainittu siitä, mistä heitä jonkun ajan kuluttua alettiin syyttää. Heitä ryhdyttiin syyttämään ryöstömurhasta.

*

Juttu josta Saccoa ja Vanzettia alettiin syyttää oli tapahtunut 15 p. huhtikuuta v. 1920 South Braintressa. Siellä oli mainittuna päivänä viisi rosvoa murhanneet erään kenkätehtaan kasöörin ja hänen saattajansa, ryöstäneet häneltä rahat 16,000 dollaria ja sen jälkeen automobillilla paenneet tiehensä.

Todistuksia siihen, että Sacco ja Vanzetti olisivat olleet murhaajien joukossa ei ollut minkäänlaisia. Ne todistukset hankittiin vasta myöhemmin käyttäen mitä törkeintä väärennyistä. Mutta poliisilla ei ollut muuta tietä. Se oli saanut oikeusministeristöstä määräyksen keinolla millä tahansa raivata Sacco ja Vanzetti pois tieltä, sillä heidän nostama taistelu Salsedon kuoleman tutkimiseksi uhkasi vaivastaa yhtä ja toista näiden »laillisuu-

den ja järjestyksen» vartijain harjoittamista konnuuksista.

Se riittikin. Koko porvarillinen oikeudenkäyntikoneisto pantiin värkkäämään ainehistoa nostetun syytteen todistamiseksi. Molempien syytettyjen syyttömyys oli epäämätön. Sacco voi täysin pätevästi todistaa olleensa murhan tapahtumishetkellä Bostonissa Italian konsulaatissa hankkimassa matkalupaa Italiaan. Konsulaatin sihteeri halusi valallaan todistaa Saccon puhuvan totta ja kymmenet muut todistajat vakuuttivat Saccon sinä päivänä olleen kaukana murhapaikalta. Samalla tavoin Vanzettinkin, joka tähän aikaan elätti itseään kalakaupalla Plymouthissa, sai useita kymmeniä todistajia, jotka todistivat juuri murhan tapahtumishetkellä ostaneensa kaloja Vanzettilta. Mutta näitä todistuksia ei otettu huomioon, todistajia ei edes kuulusteltu.

Näiden todistusten vastapainoksi haali yleinen syyttäjä kokoon »silminnäkiöitä» todistamaan Saccon ja Vanzettin olleen mukana murhassa. Poliisiurkkijat saivat värvätyksi oikeusistuntoon 53 todistajaa, jotka pian todettiin ohranan agenteiksi, provokaattoreiksi ja kriminaalirikollisiksi. Mutta »puolueeton» porvarillinen tuomioistuin ei hämmästynyt näitäkään paljastuksia. Kapitalistien palkkaamat tuomari Thayer ja syyttäjä Kauzman olivat lujasti päättäneet suorittaa heille uskottun tehtävän loppuun asti.

Otamme tähän muutamia esimerkkejä tuon »oikeudenkäynnin» kulusta, jotka havainnollisesti osoittavat minkälaisia konnuuksia »demokraattisimman» maan tuoministuin saattaa suorittaa silloin, kun on kysymyksessä vallassaolevaa luokkaa vastaan nousseen proletariaatin esitaisteilijain tuhoaminen.

Yksi palkatuista todistajista, konttoristi Mary Splain todisti, että hän yhdessä erään toisen konttoristineidin kanssa 80 jalan (24 metrin) päässä tapahtumapaikalta toisen kerroksen ikkunasta näki murhaajien pakenevan autolla, joka kulki 18 mailin tuntinopeudella ja lähestyi heitä noin 35 jalan päähän ja sitten katosi. Puolentoista sekunnin ajalla ehtivät he nähdä etuistuimelta miehen, jonka tunte-merkit todistaja todisti seuraavasti:

»Hän oli kooltaan vähän suurempi kuin minä, painoltaan (!?) noin 145—150 naulaa, tumma tukka, tummat kulmakarvat, kapeat ja sileäksi ajellut kasvot ja korkea otsa. Tukka taaksepäin kammattu, hiusten pituus 2—2,5 tuumaa. Leveät suorat olkapäät. Hän oli ilman lakkia. Säännölliset, lujat kasvopiiirteet. Päällä hänellä oli harmaa paita.» Tämän todistuksen vahvisti toinen konttoristi Francisca Devinn.

Todistuksellaan tarkoitti todistaja Saccoa. Kuvaavaa on tässä panna merkille, ettei kumpikaan työstä tuntenut Saccoa poliisikuulusteluissa muutama viikko rikoksen tapahtumisen jälkeen. Vasta vuoden »ajateltuaan» he oikeudenistunnossa tunsivat hänet ja muistivat täsmälleen hänen tuntomerkinsä.

Tällainen oli syyttäjän tärkein todistus, jonka piti olla ratkaiseva syytettyjen tuomitsemiseen. Jokaiselle on tietysti selvää, että tällainen todistus on keksitty ja saneltu juuri siltä taholta joka keinoista välittämättä pyrki raivaamaan syytetyt pois tieltä.

Edellä jo mainittiin, että Saccolta ja Vanzettilta tavattiin vangittaessa revolverit. Murhatun kasööri Berrardin ruumiinavauksessa löydettiin saman kaliberin kuula kuin Saccon revolveri. Erikoinen spesialisti todisti sen, mutta samalla valallaan vahvisti, ettei kuula ole Saccon revolverista, sillä sillä ei oltu ammuttu ainuttakaan laukausta. Mutta siitä huolimatta tuomari Thayer esitti valamiehille: »Kuula, joka aiheutti Berrardin kuoleman, on ammuttu Saccon revolverista». Vielä lähetti eräs todistaja oikeudelle virallisen ilmoituksen kertoen olleensa ryöstömurhan silminnäkijänä, mutta Saccoa ja Vanzettia ei joukossa ollut. Tätäkään todistajaa ei päästetty oikeuden istuntoon.

Tällainen oli jutun kulku pääpiirteisään. Kaikki oikeuden jäsenet tuomarista valamiehiin asti kuuluivat syytettyjen verivihollisiin. Valamiehistö koottiin ankaraa valintaa käyttäen. Toista sataa valamiestä hylättiin senvuoksi, että pelättiin heidän asettuvan puolustamaan syytettyjä. Senvuoksi ei olekaan ihmettelemistä, että tämä oikeus kesäk. 14 p. v. 1921 tuomitsi Saccon ja Vanzettiin kuolemaan.

Tämä ennenkuulumaton luokkatuomio aiheutti hurjan suuttumuksen myrskyn koko sivistyneessä maailmassa Kaikkien maiden työläiset aloittivat päättävän taistelun Saccon ja Vanzettin puolesta. Sittemmin tähän yhtyi myös liberaalinen intelligenssikin. Monet kuuluisat tiedemiehet, oikeusoppineet, kirjailijat ym. asettuivat puolustamaan syytettyjä. Parhaimmat amerikalaiset lakimiehet kirjoituksissaan ja puheissaan leimasivat teon oikeusmurhaksi ja vaativat jutun uudelleen käsittelyä.

Tämän valtavan protestiliikkeen ja syytettyjen puolustukseksi kootun aineiston vaikutuksesta ei tuomiota heti pantu täytäntöön. Viisi kertaa täytyi juttu ottaa uudelleen käsiteltäväksi, mutta jokaisella kerralla valitus hylättiin ja alkuperäinen tuomio vahvistettiin. Joka kerta toimi oikeuden puheenjohtajana tuomari Thayer.

Viime vuoden lopulla näytti juttu saavan uuden käänteen. Ryöstöistä ja murhista kuolemaan tuomittu portugalilainen Celestino Madeiros tunnusti viime syksynä, että hän oli mukana siinä murnassa, josta Saccoa ja Vanzettia syytettiin. Murhan oli suorittanut v. 1920—21 Massachusettsin valtiossa toiminut Morellin rosvojoukko. Toisetkin rosvoit saatiin paljastettua ja Saccon ja Vanzettin juttu viime toukokuussa joutui viimeisen kerran oikeuden käsiteltäväksi. Mutta huolimatta todellisen murhaajan tunnustuksista oikeus täläkin kertaa totesi, että Sacco ja Vanzetti »ovat tuomitut täysin oikeudenmukaisesti ja heidän syyllisyytensä on toteen näytetty».

Tämä oli »oikeuden» viimeinen sana. Elok. 22 p:n vastaisena yönä näytettiin tämän yli 7 vuotta kestäneen murhenäytelmän loppukohtaus, sähkötuoli sai kauan odottamansa uhrin.

*

Yli seitsemän vuotta taisteli kansainvälinen proletariaatti Saccon ja Vanzettin pelastamiseksi. Monet kerrat sen onnistui joukkovastalauseillaan siirtää tuomion täytäntöönpano. Mutta lopuksi saivat dollarikuninkaat voiton. Proletariaatin voimat osottautuivat vielä liian heikoiksi. Sacco ja Vanzetti telotettiin, jotta säilyisi usko amerikalaisen lainkäytön

puolueettomuuteen, että säilyisi »lain-kunnioitus» tietämättömien pikkuporvarillisten väestökerrosten keskuudessa. Perääntyminen olisi synnyttänyt arvostelua siltä taholta, johtanut ajattelemaan, että tosiaan oli tapahtunut virhe, tuomittu väärin. Se olisi horjuttanut oikeuden auktoriteettia, horjuttanut uskoa tuomarien erehtymättömyyteen. Sellainen oli estettävä uhraamalla kaksi syytöntä miestä.

Mutta jos Amerikan porvaristo veren hinnalla onnistui säilyttämään porvarillisten lakien kunnioituksen keskikerrosten ja takapajuisten väestökerrosten keskuudessa niin kotimaassaan kuin muuallakin, niin päinvastaisesti vaikutti tämä teko laajoihin työläisjoukkoihin. Työläisjoukoille oli se yksi havainto-opetus lisää mitä todella merkitsee porvarillinen laki kaikkein »demokraattisimmassakin» maassa, silloin kun on kysymyksessä kapitalistien luokkaedut. Väkivalta astuu silloin laillisuuden tilalle, diktatuuri demokratian tilalle.

Merkille pantavaa tämän murhenäytelmän yhteydessä on se häpeällinen osa, jota Amerikan samoin kuin monien muidenkin maiden reformistiset johtajat esittivät. Näiden kahden vallankumoussoturin seitsemän vuotisen kuolinkamppailun aikana eivät Amerikan työväenliikkeen viralliset johtajat nostaneet sormeansa tuomittujen puolustamiseksi ja pelastamiseksi. Työväen edustajina olisi heidän velvollisuutensa ollut mobilisoida kaikki työläisjoukot tällaista katalaa rikosta vastaan. Saccon ja Vanzettin juttu ei ollut yksilöitä vastaan tehty hyökkäys. Se oli hyökkäys koko Amerikan vasemmistotyöväenliikettä, Amerikan ja koko maailman vallankumouksellista työväestöä vastaan. Mutta »Amerikan Työliiton», joka on Amerikan suurin työväenjärjestö, herrasjohtajat pysyivät vaii, vieläpä vähän ennen telotusta Massachusettsin kuvernööri Fullerille lähettämässään kirjelemässä avoimesti kieltäytyvät arvostelemasta oikeuden tuomiota, tunnustavat sen siis oikeudenmukaiseksi. Mutta jos johtajat näin toiminnallaan osoittivat olevansa dollarikuninkaiden uskollisia lakeijoita, ja vetivät siten päälleen edesvastuun Saccon ja Vanzettin murhasta, niin sen

sijaan »Amerikan Työliiton» rivijäsenet täyttivät kunnialla velvollisuutensa. Sellaisia jättäjämielensoituksia ja lakkoja kuin nyt, ei Amerikassa ole nähty vuosikausiin.

Samaa kuin näistä Amerikan keltaisista johtajista voidaan sanoa oikeastaan kaikkien maiden sosialidemokraattisista johtajista. Vain joukkojen painostuksesta olivat ne pakoitettut tulemaan mukaan valtavaan protestiliikkeeseen, joka monessa maassa muuttui mielenosoittajien ja hallituksen pyssyuhurtien väliseksi verisiksi yhteentörmäyksiksi. Vain joukkojen painostus pakoitti heitä kainoon protestiin suoritettun oikeusmurhan johdosta. Mutta niin pian kuin vastalauseliike alkoi heiketä, työläisten mielet ryntyä, osoittavat he vähitellen oikean karvansa. Tuskin oli viikkoa kulunut Saccon ja Vanzettin murhasta, kun »sim. »Suomen Sosialidemokraatti» alkoi hyökätä Suomen vasemmistotyöläisiä vastaan vaatien heitä myös protesteeraamaan Neuvostoliitossa toimeenpantavia kuolemantuomioita vastaan, tai muuten on Saccon ja Vanzettin murhan johdosta protesteeraaminenkin muka vain pelkkää suun pieksemistä jne.

Tällä tavoin nämä »työväenjohtajat» pyrkivät kääntämään työväestön huomion pois pääasiasta, pyrkivät heikentämään vallankumouksellisen työväestön protestiliikkeen vaikutusta. Mutta samalla he paljastavat myös kenenkä asialla he ovat. Yrittäessään porvariston terroria vastaan tähdätyn liikkeen suunnata työvätekevien valtiota vastaan, sen itsepuolustustoimenpiteitä vastaan, osoittavat tällaiset »työväenjohtajat» todellisuudessa olevansa porvariston asialla, puolustavansa Elfvengren ja kumppaneita, eikä Saccoa ja Vanzettia ym. työväenluokan vallankumouksellisia esitaistelijoita. Eivätköhän nämä »työväenjohtajat» pian ala uskotella että sittenkin se Saccon ja Vanzettin tuomio oli oikea.

Sacco ja Vanzetti jutun yhteydessä käyty valtava jättäjäliike oli ennennäkemättömän osoitus työväenluokan kansainvälisestä solidarisuudesta. Mutta yksin mielenosoituksilla ja vastalauseleikoilla ei kapitalismi kukistu. Siihen tarvitaan

enempi järjestynyttä voimaa. Laajojen joukkojen tietoisuuteen on juurrutettava käsitys siitä, että vain järjestetyn, väsymättömän luokkataistelun avulla voidaan estää tällaisten rikosten uusiintuminen.

Sitä varten tarvitaan voimakasta yhteistä kansainvälistä järjestöä, jossa ei ole tilaa petturijohtajille, Saccon ja Vanzettin murhaajien apureille.

E. M.

Valkoinen Suomi.

Kirj. Kullervo Manner.¹

Lokakuun vallankumous ja Suomen riippumattomuus.

Suomi on juridisesti, muodollisesti riippumaton tasavalta, jonka johdossa on yleisellä, välittömällä vaalioikeudella valittu 200-henkinen parlamentti, parlamentille vastuunalainen ministeristö ja yleisellä äänioikeudella valitun 300-henkisen erityisen valitsijamieskunnan 6-vuodeksi nimittävä presidentti.

Enemmän kuin sata vuotta eli vuodesta 1808 lähtien oli Suomi kuulunut Venäjän keisarikuntaan. Sillä tosin oli jonkunlainen autonomia, omine eduskuntineen ja hallituksineen, joiden päätöksiensä voimaantuminen kuitenkin kokonaan riippui Venäjän tsaarien hyväksymisestä.

Imperialistisen maailmansodan aikana, varsinkin sen jälkeen kun tsarismi alkoi rintamalla kärsiä vakavia tappioita, alkoi vanha vaatimus Suomen riippumattomuudesta ja pyrkimys päästä eroon tsaristisesta Venäjästä saada laajaa pohjaa.

Helmikuun vallankumous Venäjällä aiheutti Suomessakin tsaristisen regiimin romahduksen. Kehittyi myöskin voimakas itsenäisyysliike, jota laajat työtätekevienkin kerrokset kannattivat.

Tätä liikettä tukivat tarmokkaasti venäläiset bolshevikit, ollen kansojen itsemääräämisoikeuden kannalla. Mutta porvarillinen väliaikainen hallitus ja vielä silloin menshevikien sekä eserrien käsissä olevat neuvostot Kerenskin kautta asettuivat

röyhkeästi vastustamaan Suomen itsenäisyyspyrkimystä ja eroamista Venäjän yhteydestä. Menipä väliaikainen hallitus ja Kerenski, menshevikien ja eserrien täysin kannattamana, niin pitkälle, että asevoimin hajotti Suomen eduskunnan, jossa sillä kertaa oli enemmistönä Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen edustajat

Tässä sai Kerenski kannatusta myöskin Suomen johtavilta kapitalistiryhmiltä, jotka jo kesällä 1917 näkivät, että porvaristo Venäjällä tulee vallasta syöstäväksi ja pelkäsivät, että Suomen eduskunta, jossa enemmistönä oli työväen edustajat, tulisi kuitenkin ohjaamaan riippumattoman Suomen läheisiin, ystävällisiin suhteisiin työtätekevien Venäjän, Neuvosto-Venäjän kanssa; sitäkin enemmän oli syytä tähän luuloon, kun Suomessakin työväen ja köyhän maalaisrahvaan keskuudessa heti Helmikuun vallankumouksen jälkeen alkoi kehittyä voimakas, omaa porvaristoa vastaan tähdätty vallankumouksellinen liike.

Samaan aikaan kun Suomen kapitalistit vehkeilivät Kerenskin kanssa työtätekeviä ja maan riippumattomuutta vastaan, solmivat ne viralliset suhteet myöskin Saksan imperialismiin, joka silloin oli maineensa kukkuloilla. Itse asiassa porvaristo silloin myi Suomen Saksan imperialismille. Mutta ei se Suomea edes muodollisesti riippumattomaksi tehnyt.

Vapautensa ja riippumattomuutensa sai Suomi Lokakuun Vallankumouksen kautta, joka julisti ent. Venäjän keisarikunnan kaikkien vähemmistökansallisuuksien olevan oikeutetut itse määräämään kohtaloistaan. Työväen ja talonpoikain neuvostovalta erityisellä dekreetillä vuoden 1917 lopulla tunnusti

¹ Julkaisemme tässä ja seuraavissa numeroissa тов. Mannerin venäläistä työväkeä varten kirjoittaman kirjasen, joka antaa hyvän kokonaiskuvan nykyisestä lahtari-Suomesta.

avonaisesti Suomen riippumattomuuden. Sen kautta myöskin vähäksi aikaa tuli riistetyksi Saksan imperialisteilta aihe sekaantua Suomen sisäisiin asioihin, lähteä »auttamaan». Näin Venäjän työläisten ja talonpoikain vallankumouksellisen taistelun ja voiton kautta Suomi vapautui vuosisataisesta tsaristisesta sorrosta, ja Leninin puolueen oikean kansallisuuspolitiikan kautta estettiin sillä hetkellä Saksan imperialismi iskemästä kyntensä Suomen työtätekevän kansan niskaan sekä laskettiin perustus, jolle vielä kerran voidaan rakentaa Suomen työtätekevien ja Neuvostoliiton eri kansallisuuksien veljellinen yhteistyö.

Väestöryhmitys. Luokkakajo.

Väestö tekee noin 3.400.000 henkeä. Näistä on 88.7 pros. suomenkielisiä, 10.9 pros. ruotsinkielisiä sekä lisäksi pieni määrä venäjän- ja saksankielisiä. Suomessa siis on vähemmistökansallisuus, ruotsalaiset, joka on yksi kymmenes osa koko väestöstä. Sillä on yhtenäinen asuma-alue: Suomen ja Pohjanlahden rannikot ja saaristot, m.m. Ahvenanmaa.

Koko väestöstä oli yli 2 miljoonaa eli 65.1 pros. sellaisia, jotka saavat toimeentulonsa maataloudesta ja sen sivuelinkeinoista. Loput 34.9 pros. ovat teollisuudessa, kaupassa, liikenteessä, valtion toimissa ja vapaisissa ammateissa toimivia. Teollisuudessa on väestöstä 14.8 pros.

Väestökokoonpanonsa puolesta on Suomi talonpoikaismaa. Talonpojista on suuri osa työtätekeviä. Maalaisväestö jakaantuu seuraavasti: maataloustyöläisiä, renkejä ja muita heidän asemassaan olevia perheineen 757.000; pienvuokraajia, joilla on peltoa 0.5—3 ha, 38.000; itsenäisiä kääpiöviljelijöitä, peltoa 0.5—3 ha, 58.500; itsenäisiä pientalonpoikia, peltoa 3—10 ha, 98.250; nämä kolme ryhmää perheineen tekevät yli 900.000 henkeä; keski-varakkaita talonpoikia, peltoa 10—49 ha, 52.250 ja perheet lukuunotettuna yhteensä 261.000 henkeä; varakkaita talonpoikia ja tilallisia, joilla on yli 50 ha peltoa, on vain 3.800, edustaan väestössä 19.000 henkeä.

Mitä tulee maavaraston jakautumiseen, niin — kun jätetään laskusta pois valtio,

joka omistaa 39 pros. kaikesta maasta — suuromistajilla on hallussaan 57 pros. maavarastosta, keskiomistajilla 39 pros. ja pienomistajilla vain 4.4 pros. Kaikesta viljellystä maasta taas on noin 4.000:lla suurviljelijällä, jotka muodostavat ainoastaan 1.5 pros. kaikista talouksista, hallussaan yli 20 pros. ja lisäksi vielä kaikkein parhainta maata.

Suomen maalaisväestöstä on proletariaattia 37 pros. ja puoliproletariaattia noin 25 pros. eli yhteensä 62 pros. Viimeisissä 25 vuodessa ja v. 1919 toimeenpannun porvarillisen »agraarireformin» kautta on maaseutu huomattavasti proletarisoinut. Tuon »reformin» kautta luotiin uusia pikkuisäntiä, joiden oli maatilokunsa lunastettava kalliilla maksulla ja sitäpaitsi saivat maata aivan riittämättömästi.

Varsinaisessa teollisuudessa, käsityössä, rakennustöissä ja kuljetustöissä työskentelee kaikkiaan noin 220.000 työläistä. Metsä- ja uittotyössä on lisäksi huomattava määrä työläisiä. Nämä ovat sesonkitoita ja suuri osa niillä aloilla työskentelevistä ovat joko kääpiö- tai pikkutaalonpoikia. Parhaimpina aikoina on niissä töissä noin 80.000.

Teollisuusalojen mukaan jakaantuvat työläiset seuraavasti: puuteollisuudessa 49.000; rauta- ja kone-teoll. 22.000; tekstiili-, rakennus- ja kuljetusaloilla, kussakin 20.000; paperiteollisuudessa 16.000; nahkateollisuudessa yli 5.000; graafillisessa 5.000; kivi-, lasi- ja turveteollisuudessa yhteensä 10.000; ravinto- ja nautintoaineteollisuudessa yht. 10.000.

Suomen koko väestön jokaisesta sadasta hengestä voidaan laskea olevan proletareja ja puoliproletareja kaikkiaan noin 77.

Kapitalistisesta taloudesta.

Suomen koko tuotannon bruttoarvosta lankeaa vielä suurin osa maatalouden ja sen sivuhaarojen osalle. Vuonna 1926 teki koko maataloustuotannon bruttoarvo noin 11.000 miljoonaa Smk. ¹ Teollisuustuotannon bruttoarvo samana vuonna teki vähän yli 10.000 miljoonaa Smk.

¹ Yksi kultarupla vastaa 20 Suomen markkaa.

Maataloustuotannon bruttoarvosta on vajaa puolet rahaksi muutettua vuoden satoa. Maasta ulosviedyt karjataloustuotteet, pääasiassa voi ja juusto, tuovat bruttoarvoon noin 550 miljoonaa Smk.

Suomi ei tule toimeen omalla viljallaan. Se on pakotettu ostamaan ulkomaalta noin toisen puolen kaikesta tarvittavasta viljasta. Esimerkiksi viime vuonna tultiin maahan ruista sekä ruis- ja vehnä-jauhoja yli 240.000 tonnia.

Tuotantoarvonsa puolesta tärkeimmät teollisuusalat ovat: puu-, ravintoaine-, paperi-, kutoma-, metalli- ja kone- sekä nahkateollisuus. Mutta kun Suomella ei itsellään ole eräitä aivan välttämättömiä raaka-aineita, kuten hiiltä, rautaa, malmia, eikä riittävästi viljakaakan, niin on siitä seurauksena, että esim. rauta- ja koneteollisuus pakostakin jää suhteellisen heikoksi ja merkityksettömäksi kapitalistiselle taloudelle. Samoin ravintoaineteollisuus. Nämä kaksi viimeksi mainittua voivat työskennelläkin pääasiassa vain kotimaan markkinoita varten ja lisäksi kokonaan tai osaksi ulkomaisella raaka-aineella. Kapitalistiselle taloudelle tärkeät teollisuushaarat sitävastoin ovat kotimaisella raaka-aineella toimivat puutavara- ja paperiteollisuus, joitten varassa Suomen kapitalistinen talous kokonaan on maailman markkinoilla. Suomen koko exportin arvosta tekevätkin puu- ja paperiteollisuustuotteet 80 pros.

Kuten edellä näimme, on maataloustuotanto bruttoarvoltaan vielä teollisuustuotantoa suurempi. Mutta kehitys on kulkenut siihen suuntaan, että teollisuuden osuus yhä on kasvanut. Tähän on ratkaisevasti vaikuttanut puu- ja paperiteollisuuden voimakas kasvu. Esim. teollisuusosakeyhtiöihin kiinnitetystä 2.584 milj. markan pääomista poikii lisäarvoa puu- ja paperiteollisuuden alalla 1.228 milj. mk. Tämä puu- ja paperiteollisuuden hallitseva asema merkitsee kuitenkin Suomen teollisuuden tavatonta yksipuolisuutta. Vieläpä se merkitsee tärkeimmän kansallisomaisuuden, metsien suorannista tuhoa, kapitalistien voiton alttarille.

Kun katselee Suomen kapitalistista taloutta kokonaisuudessaan, niin huomaa, että se yksipuolisuutensa vuoksi, mitä tulee teollisuuteen, ja maataloutensa heik-

kouden vuoksi sekä tärkeimpien raaka-aineiden puutteen vuoksi, on mitä suurimmassa riippuvaisuussuhteessa ulkomaihin ja maailman markkinoihin. Ilman ulkomaita ei Suomessa riitä leipää. Ilman ulkomaita ei Suomessa ole tärkeimpiä raaka-aineita. Ellei ulkomaat osta puutavaraa ja paperia, romahtaa Suomen kapitalistinen päävarustus puu- ja paperiteollisuus ja samalla itse kapitalistinen talous.

Englanti yksin ostaa nykyään 37 pros. Suomen koko viennistä. Saksa on Suomen suuri importööri; sieltä tuodaan 32 pros. koko Suomen tuonnista. Amerikan Yhdysvallat antava 14.7 pros. koko Suomen tuonnista. Englannin osuus tuonnista on 16.8 pros. Neuvostoliitto on Suomen kauppavaihdossa vasta 8:lla tilalla järjestyksessä, mutta vaihto on joitainut kasvamistendenssiä, varsinkin Suomen vienti Neuvostoliittoon on kasvanut. Ennen kumousta Venäjä olikin Suomen yksi tärkein markkina-alue. Ja vain nykyisen Neuvostoliiton kanssa läheisessä taloudellisessa vuorovaikutuksessa oleminen voi tehdä Suomen talouden eläväksi ja kehityskykyiseksi. Mutta sitä ennen tarvitaan Suomessa — proletaarinen valankumus.

Kapitalistisen talouden epävakaisuutta lisää porvarillisen valtiotalouden tila. Vuosi vuodelta ovat valtion menot lisääntyneet. Virkamiesaparaatti ja militarismi nielevät yhä suurempia summia. Pystyssä pysyäkseen täytyy porvarivaltion lisätä panssaroituja nyrkkejä itselleen. Työväki, talonpojat ja muut omalla työllään elävät saavat tästä rasituksen kestää. Niinpä v. 1915 jälkeen välilliset verot, mitkä muodostavat enemmän kuin kolmanneksen valtion tuloista, ovat lisääntyneet noin 20 kertaisesti ja kaikki verot yhteensä noin 26 kertaisesti. Työväen työpalkka ei ole kohonnut aina edes sitä määrää, minkä rahanarvo on alentunut, nim. 10 kertaa. Tämöisen valtiotalouden täytyy ennen pitkää viedä romahdukseen ja luokkien yhteentörmäykseen, koska porvaristo ei voi eikä tahdo oleellista muutosta tehdä.

Porvariston valtiolliset puolueet.

Varsinaisia porvarillisia poliittisia puolueita on neljä, jotka tietenkin nojautuvat, paitsi vähälukaiseen varsinaiseen porva-

ristoon, tietysti pääasiassa väestön pikkuporvarillisten ja luokkatiedottomien työläisainestenkin kannatukseen. Ne puolueet ovat seuraavat:

»Kansallinen Kokoomuspuolue» on suomalais-natsionalististen teollisuusporvarien, finanssikapitalistien, suurtilanomistajain, pappien ja korkeimman virkamiesten luokkapuolue. Puolueessa esiintyy vahvoja monarkistisia ja fascistisia pyrkimyksiä. Tämä puolue oli aikoinaan kaikkein uskollisin tsaarille ja sitten Saksan Vilhelmille. Se on poliittisesti kaikkein vaikutusvaltaisain porvaripuolue ja on sillä senvuoksi johtava asema sekä sisä- että ulkopoliitikassa, vaikk'ei se esim. parlamenttivaaleissa olekaan ollut vahvin porvaripuolue.

»Maalaisliitto» on vahvin porvarillinen parlamenttipuolue. Se on suurja keskitalonpoikain varsinainen valtiollinen edustaja, oikea kulakkipuolue. Sen johto on kokonaan vastavallankumouksellisten suurtilonpoikain, intelligenttien ja osaksi myös virkamiesten käsissä. Puolue on viime vuosina täydellisesti noudattanut »Kansallisen Kokoomuspuolueen» poliittista linjaa ja sen kanssa muodostanut vahvan taantumuksellisen blokin.

»Ruotsalainen Kansanpuolue» on, nimessä olevasta kansan-sanasta huolimatta, ruotsalaisen suurporvariston ja finanssimaailman puolue. Valtiollisesti tämä puolue ei kannaltaan oleellisesti eroa johtavasta suomalaisesta porvaripuolueesta, siitä huolimatta, että kansallisuuskysymyksen johdosta tämä ruotsalaisnatsionalistinen puolue on toisinaan joutunut vakaviin ristiriitoihin sisäpolitiikassa suomalaisnatsionalististen porvaripuolueiden kanssa.

»Kansallinen Edistyspuolue» on pääasiassa pikkuporvariston puolue ja on syntynyt suomalaisnatsionalistisia puolueita lähellä olleista tai niitä vieroksuvista pikkuporvarillisista kaupunkilais- ja osaksi myös maaseutuväestön ryhmistä. Intelligenttiainekset, esim. alempi virkamiehistö, näyttelä tässä puolueessa huomattavaa osaa. Puolue on pienin ja valtiollisesti vähämerkityksellisin porvaripuolueista. Tämän puolueen poliittinen rooli on pääasiassa ollut siinä,

että se, demokraattis-tasavaltaisella kyltillään on kaikessa oleellisessa tukenut monarkistis-taantumuksellista johtavaa porvaristoa ja muodostanut sen lenkin, mikä on yhdistänyt sosialidemokraattiset, menshevistiset johtajat varsinaiseen porvaristoon.

On itsestään selvää, että nämä puolueet kaikessa oleellisessa ovat porvarillisen järjestyksen ja kapitalistisen riiston ja sorron ylläpitämisessä täysin yksimielisiä. Niinpä ei niitten kesken ole mitään oleellista erimielisyyttä esim. vallankumouksellisen työväenliikkeen vainomisen suhteen, ulkopoliittisessa orientoitumisessa (Englannin imperialismiin kannattamisessa ja Neuvostoliittoon vihamielisesti suhtautumisessa) ja kapitalismin »stabilisoimisen» ja ratsionalisoinen suhteen työväen ja työtätekevän talonpoikaiston kustannuksella. Tästä huolimatta on niitten kesken ja niitten sisällä kuitenkin määrättyä, osaksi vakaviakin ristiriitoja, joita nykyinen kapitalismin rappeutumiskausi edistää ja synnyttää paikalla. Edellä jo mainittiin suomalaisnatsionalistisen ja ruotsalaisnatsionalistisen porvariston välisistä vastakohtista kansallisuuskysymyksen pohjalla. Suurtilonpoikain johtamassa »Maalaisliitossa» on syviä vastakohtia suurtilonpoikaisten ja pientalonpoikaisten aineiden kesken, mikä ristiriita on johtanut pientalonpoikaisten organiseeratun opposition muodostumiseen. Ruotsalaisessa puolueessa on sisäistä taistelua suurporvarillisen oikeiston ja pikkuporvarillisen vasemmiston välillä; tämän vasemmiston muodostavat pääasiassa ruotsalaiset talonpoikaisten ja kalastaja-ainekset sekä intelligentit, ja on joutunut sisäinen ristiriita m.m. siihen, että puolueen johtavat suurkapitalistis-byrokrattiset taantumukselliset ainekset, omien taloudellisten poliittisten etujensa vuoksi, pettävät ruotsalaisen rahvaan kansalliset edut ja liittoilevat suomalaisnatsionalistisen porvariston kanssa, joka pyrkii sortamaan ruotsalaista kansallista vähemmistöä, varsinkin sen työtätekeviä aineksia. »Kansallisessa Edistyspuolueessa» taas aivan äskettäin tapahtui johtavissa kerroksissa avonainen hajaannus sen pohjalla, oliko avonaisemmin tai peitetymmin ajettava porvariston johtavan

osan sanelemaa taantumuspoliittikkaa. »Kansallinen Kokoomuspuolue» on sisäisesti suhteellisen ehjä taantumuksen etuvartija.

Työväenliike.

Ammatillinen liike. Ammatilliiitoja on kaikkiaan 18. Ne ovat nykyään jo rakennetut pääasiallisesti teollisuusliittopohjalle. Muutamat tärkeimmät liitot, kuten esim. Metallityöntekijäliitto, on kokonaan rakennettu työpaikoilla oleviin perusjärjestöihin. Jällellä olevissa liitoissa suoritetaan reorganisatiota niin, että verrattain läheisessä tulevaisuudessa kaikki liitot ensiksikin ovat teollisuusliittoa ja toiseksi perustuvat työpaikoittain muodostettuihin perusjärjestöihin. Paikkakunnittain ovat n.s. teollisuusneuvostot saman liiton eri perusjärjestöjen yhdyksi-keitä ja n.s. keskusneuvostot saman kaupungin eri liittoihin kuuluvain perusjärjestöjen yhteenliittäjiä — pääasiassa agitiprotyötä varten, mutta myös taloudellisia taisteluita varten.

Perusjärjestöjä on 18 liitolla nykyään yhteensä 900. Viime vuoden lopussa oli ammatillisesti järjestyneitä työläisiä eri liitoissa yhteensä 62.000. Se on jonkun verran suurempi lukumäärä kuin ennen helmikuun vallankumousta v. 1917. Vuoden 1918 Suomen vallankumouksen tappion jälkeen aleni ammatillisten järjestöjen jäsenmäärä valtiolisessa työväenliikkeessä tapahtuneen hajaantumisen, porvariston vainojen ja sos.dem. hajoitustyön vuoksi niin, että se esim. v. 1925 oli vain 46.000. Sitten alkoi taas uusi nousukausi. Vuoden 1926 kuluessa lisääntyi jäsenmäärä yli 11.000:lla. Tämän vuoden ensi puoliskolla on uusia jäseniä tullut yli 10 tuh.

Enemmän jäseniä on seuraavissa liitoissa: rakennustyöväen liitossa 11 500, metalliliitossa 10.300; puuteollisuusliitossa 9.400; kuljetustyöntekijäin liitossa 6.400; paperityöväenliitossa 3.400; kirjatyöntekijäinliitossa 3.000; kutomateollisuusliitossa 3.500; ravinto- ja nautintoaine teollisuusliitossa 2.800; nahka-teollisuusliitossa 2.500 ja muissa vähemmän. Erikoisesti on mainittava, että maatyöväenliitossa oli vain 1.132 jäsentä viime vuoden lopussa, vaikka maaseudun palkkatyöläisiä, jotka kokonaan tai suu-

reksi osaksi elävät palkkatyöllä, on 265 tuhatta miestä ja 163 tuh. naista. Järjestyneisyysprosentti Suomen palkkatyöläisten keskuudessa on siis yleensä vielä kovin alhainen. Naiset ovat vielä heikommin järjestyneet ammatillisesti kuin miehet. Noin 50.000 teollisuusliitossa olevasta naisesta on ammatillisesti järjestyneitä vain noin 11.000. Runsaimmin työskentelee naisia kutomateollisuudessa, missä järjestymisen ylipäänsä on heikkoa.

Ammatillinen liike kulkee kauttaaltaan leppymättömän luokkataistelun linjalla, tunnustaen sen päätöksissään ja noudattaen sitä elävässä elämässä.

Liike on säilyttänyt järjestöllisen ehjyytensä. Suomen ammatillinen keskusjärjestö ei kuulu kumpaankaan kansainväliseen yhtymään, ei Amsterdamiin eikä nykyään enää Profinterniin. Meikkin kaikki liitot kuuluvat kyllä kansainvälisiin teollisuusliittoihin. Profinternin yhtymispäätös vuodelta 1920 peruutettiin viime vuoden kongressissa, jotta voitiin estää sos.dem. johtajain Amsterdamin sekä porvariston valtiollisen poliisin avulla uhkaama hajotus. Edellä mainitussa kongressissa on Suomen ammatillinen liike päätöksellään ilmoittanut kannattavansa englantilais-venäläisen komitean tarkoitusta ja työtä sekä toimii siinä hengessä sekä kansallisissa että kansainvälisissä ammatilliliikkeen kysymyksissä.

Sen luokkataistelukannan ja vasemmistolaisen hengen vuoksi, mikä ammatillisessa liikkeessä on vallalla, on ammatillinen liike ja sen järjestöt saaneet v. 1918 jälkeen kestää alinomaista vainoa porvariston taholta. Joukko sen perusjärjestöjä on porvariston toimesta hajoitettu ja liikkeen aktiivisia työntekijöitä teljetty vankilaan senkin vuoksi, että he ovat seisonet työväen taloudellisten taistelujen johdossa. Tätä vainoa ovat järjestöt ja niiden johtavat toverit saaneet kestää senkin vuoksi, että Suomen ammattiliitot, ollen jäseniä kansainvälisissä teollisuusliitoissa, ovat vaatineet Neuvostoliiton ammattiliitoille pääsyä niihin ja esim. viime syksynä pidetyssä skandinavialais-baltialaisessa konferenssissa asettivat vaatimuksen Venäjän ammatillisen keskusjärjestön kutumisesta siihen.

Ammatillisen liikkeen taisteluhalu ja taistelutarmoa viime ajoilta osoittaa m.m. se, että kesällä 1926 käytiin menestyksellä 200 pienempää lakkoa ja muutama useita tuhansia työläisiä käsittäviä. Tämän vuoden kevätkuukausina on jo suoritettu osittaisella voitolla rautateiden konepajalaisten ja merimiesten taistelu elin- ehtojensa puolesta. Uusia suuria taisteluja on tulossa kuljetus- ja sahateollisuuden alalla, elleivät kapitalistit ilman taistelua suostu työväen vaatimuksiin.

Huomattava taloudellinen joukkojärjestö on työväen kooperatiivinen liitto, joka käsittää 113 kooperatiivia, joissa on jäseniä 198.000. Liiton vaikutusala käsittää pääasiassa kaupunki- ja tehdasseutuja. Tämä järjestö ei ole pultaasti proletaarinen, vaan kuuluu siihen noin 23 pros. aineksia, jotka eivät ole työläisiä, pääasiassa pikkuporvaristosta. Tämä kokoonpano lyö leimansa liiton ideologiaan ja toiminnan poliittiseen suuntaan: pikkuporvarillinen vaikutus on voimakas, varsinkin kun luokkatietoinen työväki on liian vähän kiinnittänyt huomiota vaikutuksensa vahvistamiseen.

Työväen Urheiluliitto käsittää 30.000 jäsentä. Liittoon kuuluu sekä teollisuuden että maatalouden aloilla työskentelevää työläisnuorisoa.

Tälle työväen joukkojärjestölle on luonteenomaista, että se suurin piirtein katsottuna seisoo luokkataistelun pohjalla. Se ei kuitenkaan ole katkaissut organisaatorisia suhteitaan Luzernin urheiluinternationalleen, koska liiton on ollut mahdollista pitää luokkataisteluperiaatteista kiinni. Liiton jäsenistössä on kuitenkin vahvoja sympatioja Punaiseen Urheiluinternationaleen ja sitä on ollut omansa edistämään taajat kohtaukset Neuvostoliiton urheilujärjestöjen kanssa kisakentillä Suomessa ja SSSR:ssä. Urheiluliitolla on kolme lehteä, joista yksi erikoisesti naisia varten.

Puolueettomiin joukkojärjestöihin kuuluu myöskin Työväen Raittiusliitto. Se toimii työväen keskuudessa yksilöllistä väkijuomien käyttöä vastaan, mutta ennenkaikkea taistelee voimassa olevan väkijuomien kieltolain puolesta, jota porvariso väkijuomien salakaupan ja salatuonnin kautta kaikin tavoin tekee te-

hottomaksi. Raittiusliittoon kuuluu useita tuhansia individuaalisia jäseniä. Sitäpaitsi kuuluu siihen kannattavina jäseninä kollektiivisesti m.m. ammatillisia järjestöjä.

Tämäkin liitto seisoo marxilaisen luokkataisteluoopin pohjalla. Senvuoksi sos. johtajat joku aika sitten alottivat hajotustyön liitossa ja onnistuivat houkuttelemaan siitä pois pienen osan jäseniä, mikä perustivat sos. dem. raittiusliiton, jonka toiminta ja vaikutus on vähäinen, huolimatta siitä, että se nauttii porvarivaltion aineellista tukea, jota työväen raittiusliitto ei saa.

Valtiollisten vankien puolustusliike, joka nojautuu vankien huoltoyhdistyksiin, on järjestönä vasta puolentoista vuoden vanha. Muodollinen järjestövoima on vielä heikko, mutta liikkeenä sillä jo on huomattava vaikutus joukkojen keskuudessa.

Vasemmistolainen valtiollinen työväenliike. Suomen vallankumouksellisella työväellä ei ole julkista, laillista puoluetta, sillä v. 1923 porvaristo hajotti vallankumouksellisen Sosialistisen Työväen Puolueen, joka v. 1920 oli perustettu sos. dem. puolueen hajaannuksen jälkeen, eikä salli nykyoloissa sen uudelleen nousta pystyyn. Silti ei marxilaisella luokkataistelukannalla oleva työväki ole alistunut olemaan ilman julkista valtiollista toimintaa ja taistelua. Vasemmistolaisen työväen huomattavin julkinen valtiollinen toimintaväline on »Sosialistisen työväen ja pienviljelijäin vaaliliitto». Tämä liitto edustaa porvaristoa vastaan taistelevia työläisiä ja pikkutalonpoikia niin hyvin valtiollisissa kuin kunnallisissa vaaleissa sekä muutenkin valtiollisessa elämässä. Liitto perustuu enemmän taikka vähemmän tilapäisluontoisiin komiteoihin, jotka eivät muodollisesti muodosta mitään maatakäsittävää järjestöä — sitä ei porvaristo salli — mutta toimivat kuitenkin, pitäen ohjeenaan marxilais-leniniläistä kompassia, samaan suuntaan, niin hyvin kuin valkoisen komennon oloissa on mahdollista. Pääkaupungin vaalikomitea tunnustetaan johtavaksi elimeksi.

Tämän lisäksi on vasemmistolaisella työväellä joukko muita legaalaisia, valtiol-

lista luonnetta olevia järjestöjä, joiden ei myöskään ole sallittu yhdistyä maata käsittäväksi kokonaisuudeksi, puhumattaakaan siitä, että porvaristo sallisi niiden muodostua yhtenäiseksi legaaliseksi puolueeksi, jolla on vallankumouksellinen ohjelma. Merkille pantava on, että suuri osa noista työväen komiteoista ja järjestöistä ovat työpaikkajärjestöjä, mikä suuressa määrässä kohottaa niiden poliittisen vaikutuksen tehokkuutta ja vie ne joukkoja lähelle.

Tärkeä asema ja merkitys vasemmistolaisessa valtiollisessa liikkeessä on työläisnuorisolla. Sen julkinen luokkataisteluliitto on vuoden 1918 jälkeen kaksi kertaa hajoitettu. Tällä hetkellä ei luokkatietoisella työläisnuorisolla ole mitään julkista maatakäsittävää joukkojärjestöä, mutta julkinen joukkoliike kyllä on, sillä sitähan ei porvaristo voikaan hävittää niinkauvan kuin työväki tahtoo taistella.

Työläisnaiset ovat parina viime vuonna alkuun panneet ja kehittäneet edustajaliikkeen, nykyään jo säännöllisine kerran kuukaudessa tai kerran kahdessa ja kolmessa kuukaudessa toimeenpantuine edustajakokouksineen, joissa enemmistö edustajia on jo työpaikoilta. Myös talonpoikaisnaisia on vedetty tähän liikkeeseen menestyksellä. Nämä edustajat ottavat tarmokkaasti osaa m.m. niin hyvin työväen ammatilliseen liikkeeseen kuin vasemmistolaisen työväen valtiolliseen toimintaan ja sen kautta vetävät uusia työläisnaisjoukkoja aktiivisiksi luokkataistelurintamaan.

Vaikka vallankumouksellisella työväelä ei olekaan julkista luokkataistelupuoluetta, niin on sen kuitenkin onnistunut hankkia ja säilyttää julkisia sanomalehtiä. Vuonna 1923 porvaristo lakkautti kaikki lehdet, mutta jo 1924 alkoi ilmestyä uusia. Viime vuoden lopussa niitä oli neljä poliittista päivälehteä, niistä kaksi ilmestyi 6 kertaa viikossa, sekä 3 kaunokirjallista viikkolehteä. Tänä vuonna on lisäksi alkanut ilmestyä kaksi 3 päiväistä ja yksi viikkolehti. Viimeksimainittu on ruotsinkielinen. Työläisnaisilla ja heidän edustajaliikkeellään on oma kerran kuukaudessa ilmestyvä lehti nimeltä 'Työläis- ja Talonpoikaisnaisten lehti'.

Nykyinen Sosialidemokraattinen puolue perustettiin työväen tappioon päätyneen kansalaissodan jälkeen v. 1918. Aikaisemmin ollut sosialidemokraattinen puolue meni sirpaleiksi kansalaissodan myrskyissä. Nykyisen puolueen perustivat kaikkein opportunistisimmat ainekset, menshevistiset sos. dem. johtajat, jotka työväen vallankumousta olivat vastustaneet.

Aluksi puolueeseen liittyi taistelukanalla olevaa työväkeäkin, niin että v. 1919 siinä oli 50.000 jäsentä. Mutta v. 1920 vallankumoukselliset ainekset jättivät puolueen ja perustivat oman Sos. Työväenpuolueen, kuten edellä on kerrottu. Sos. dem. puolueeseen jäi silloin jäseniä korkeintaan 30.000. Mutta senkin jälkeen jatkui rehellisten työläisainesten siitä pois virtaaminen. V. 1925 oli puolueessa enään 18.000 jäsentä, puolueen oman ilmoituksen mukaan. Pääkaupungissa, Helsingissä ja sen ympäristössä on puolueella, myöskin puolueen oman ilmoituksen mukaan, nykyään alle 1.000 jäsentä.

Sos. dem. puolueen vaikutusvaltainen jäsenistö on yhteiskunnallisen asemansa puolesta pääasiassa pikkuporvarillisia aineksia, kuten virkamiehiä, pieniä liikkeenharjoittajia sekä intelligenttejä, jotka siirtyvät sos. dem. puolueeseen vastuunalaisille johtopaikoille toisinaan suoraan porvaripuolueesta. Teollisuustyöväkeä siihen kuuluu aivan mitätön määrä. Maa-seututyöväkeä sitä vastoin enemmän, sekä jonkun verran pienviljelijöitä.

Sos. dem. puolueen johtajat ja niiden pikkuporvarilliset lähimmät kannattajat muodostavat porvariston agentuurin työväenliikkeessä. Sen ne ovat osoittaneet käytännössä politiikallaan. Nämä johtajat ovat kaikin tavoin pyrkineet hajoittamaan työväen joukkojärjestöjä, kun eivät ole saaneet niitä pikkuporvarillisen politiikkansa kannalle. Niinpä ne toimeenpansivat hajaannuksen työväen raittiusliikkeessä, kuten edellä mainittiin. Ne ovat uhanneet ja viime vuonna jo ryhtyivät käytännöllisiin toimiin hajoittaakseen ammatillisen keskusjärjestön. Siinä eivät ne onnistuneet, kun työväki yksimielisesti, mukana suuri enemmistö sos. dem. työläisiäkin, pitivät jyrkästi kiinni auma-

tillisen liikkeen ehjyydestä¹. Tämän vuoden alussa ovat nuo johtajat alkaneet kamppanjan työväen urheiluliikkeen hajoittamiseksi, mutta tuskinpa ne siinäkään onnistuvat, vaikka valtiollinen poliisi heilte epäilemättä apuansa antaa.

Sos.dem. puolueen johtajat istuvat porvarivaltion korkeilla johtavilla paikoilla. Viime vuoden lopusta alkaen on Suomen hallitus ollut kokonaan sos.dem. johtajista kokoonpantu. Semmoisessa valkoisessa valtiossa, kuin Suomi on, ei porvaristo hallitukseensa laske muita kuin varmoja omia miehiään ja kannattajiaan.

Sos.dem. puolueen harjoittama työväenluokan etujen vastainen politiikka onkin aiheuttanut puolueen sisällä ristiriitoja. Puolueessa on työläisaineksista muodostunut oppositiosivusta, tosin heikko ja kovin horjuva.

Puolueella on 10 päivälehteä, joista 4 kuusipäiväistä. Näitten avulla puolueen keskitetty byrokraatti-aparaatti harjoittaa pimitystyötä ja houkuttelee työtätekeviäkin pettämään omat luokka-intressinsä. Kuvaavana osoituksena siitä, kuinka sos.dem. johtajat kertakaikkiaan ovat lakanneet olemasta työväen luokkaetujen ajajia, on se, että sos.dem. johtajat esim. lehtiensä kautta harjoittavat julkista ilmiantotoimintaa vallankumouksellisesta liikkeestä ja kommunisteista valtiolliselle poliisille. Sikäli kun tämän kirjoittaja tietää,

¹ Sen jälkeen kun tämä kirjaan oli kirjoitettu, on sos.dem. puolueen 'aholta taas alettu konkreettisesti ammatillisen liikkeen hajoittamisesta puhua. Toukokuun 2 p:nä kirjoitti sos.dem. puolueen pää-äänenkannattaja: »Niin, meillä on ammatillinen liike saatava puhdistetuksi kommunisteista. Se ei käy kai muutoin päinsä kuin siten, että Ammattijärjestö pannaan kahtia. Tämän ovat jotkut meikäläiset nähneet jo ajat sitten ainoana keinona.»

Uskottavaa on, että työläisiä eivät hajoittat mukaansa saa. Valtiollinen poliisi, jolla nyt on korkeimpana päällikkönään sos.dem. ministeri, tulee, tarpeen tullen, parhaansa tekemään. Porvariston lehdet heti riensivätkin mielihyvin kannattamaan sos.dem. puolueen heittämää tunnusta.

eivät menshevikit ja es-errät tsaariregimin aikana sentään alentuneet santarimiston vakinaisiksi avustajiksi. Mutta sos.dem. johtajat nykyään ovat porvariston valtiollisen poliisinkin agenteja.

Kommunistinen Puolue perustettiin, kansalaissodan jälkeen, ja vanhan sos.dem. puolueen faktillisen hajaannuksen tapahduttua, elokuussa 1918. Perustajina olivat Venäjälle siirtyneet Suomen vallankumouksessa mukana olleet toverit.

Puolue on alkuhamastaan asti ollut illegaalinen. Jo pelkkä puolueeseen kuuluminen merkitsee työläiselle pitkäaikaista kuritushuonerangaistusta.

Puolue rakentuu työpaikoilla, sotaväen kasarmeissa ja maakyliissä oleville soluille. Fraktioita on julkisissa joukkojärjestöissä.

Puolueen jäsenistö on melkein yksinomaan työläisiä; jonkunverran köyhää talonpoikaistoakin kuuluu puolueeseen; naisia on puolueen jäsenistä 20 pros.

Puolue julkaisee kahta illegaalista lehteä, pää-äänenkannattajaansa »Proletaria» ja sotilaslehteä »Punasotilasta».

Illegaalisen kommunistinen puolue ei voi olla jäsenmäärältään suuri. Mutta sen joukkovaikutus solujen ja fraktiain kautta on suhteellisen suuri. Tätä edistää Kominternin välittömän johdon alla noudatettu oikea politiikka ja se seikka, että vallankumouksellisissa työläisissä on puolueella runsaasti julkisia käsivarsia.

Puolueen rekryyttikoulu on Kommunistinen Nuorisoliitto, joka yhtenäisenä organisaationa on vasta 3 vuoden vanha. Tämänkin täytyy toimia illegaalisesti. Se on rakennettu, niinkuin puoluekin, työpaikkasoluille. Liiton joukkovaikutus työläisnuorison keskuudessa on myös huomattava. Eikä muutoin voi ollakaan, sillä pienuudestaan huolimatta toimii liitto tarmokkaasti ja rohkeasti ohjataksaan työtätekeviä nuoria taisteluun kapitaalia ja valkoista valtaa vastaan.

Vaikka kommunistinen puolue ja nuorisoliitto järjestöinä ovatkin illegaalisia ja ovat pakoitetut lahtarien vainon vuoksi konspireeraamaan aparaattinsa, niin silti itse toiminta ja työ kuitenkin on pääasiasa julkista, joukkojen keskuudessa ja niiden voittamiseksi suoritettua työtä. Tässä

työssä puolue on tarmokkaasti sovelluttanut yhteisrintamataktiikkaa, eikä suinkaan ilman menestystä, huolimatta tapahuneista virheistä. On myöskin mainittava, että puolue vakavasti työskentelee työväen ja talonpoikain vallankumouksellisen liiton yhä vahvistamiseksi ja kehittämiseksi.

Itsestään on selvää, että kommunistinen puolue ja nuorisoliitto samoinkuin koko vasemmistolainen työväenliike on saanut ja saa jatkuvasti kestävä ankaraa valkoisten vainoa. Mutta siitä huolimatta valmistaa puolue kaikin voimin proletariaatin vallankumousta leninismillä lippua seuraten.

Ratsionalisoimisen menettelytavoista ja periaatteista.

Kirj. E. Laaksovirta.

1. Työnjako.

Ensimmäinen, tärkein ja erinomaisia tuloksia antava ratsionalisoimisperiaate on työnjako. Tässä ei ole suinkaan kysymys siitä merkityksestä, mikä työnjaolla on ollut ihmiskunnan historiassa yleensä ja erityisesti manufaktuurikautena vaan siitä, mikä merkitys sillä on meidän aikamme ja meidän nykyisissä oloissamme.

Miten on selitettävissä työnjaon tavattoman voimakas vaikutus työn tuottavuisuuden kohoamiseen?

Työnjako merkitsee sitä, että kukin työläinen suorittaa tuotantoprosessissa ainoastaan yhtä hyvin rajoitettua tehtävää, joka useinkin rajoittuu yhden liikkeen alituisesti uusiintuvaan suoritamiseen. Täten saavutetaan suuri harjaannus ja suuri energian säästö. Kun ihminen suorittaa jotakin työtä ensikerran, niin hän tekee sen vähemmän tarkoituksenmukaisesti ja tuhlaa siihen tarpeettoman paljon energiaa. Jos hän suorittaa saman liikkeen jatkuvasti, niin hermojen ja lihasten toiminta järjestyy ja rajoittuu siihen mikä on välttämätöntä liikkeen suorittamiseksi. Entisen energiamäärän käytöllä saavuttaa hän nyt paljon suuremman tuloksen.

Tämä n.s. harjaannus saavutetaan kolmea eri tietä. Ensiksikin käyttää ihminen työn alussa suuren määrän lihasryhmiä työn suorittamiseen, mutta vaisto ilmaisee vähitellen mitkä lihasryhmät voi erottaa ja liike suoritetaan lopuksi vain välttämättömillä lihaksilla.

Energian säästö on useimmissa tapauksissa tavaton. Jokainen, joka on opetellut ajamaan polkupyörällä tai vanhemmalla iällä kirjoittamaan, tietää kuinka suunnaton oli voiman tuhlaus harjoituksen alussa ja kuinka perin vähällä voiman ponnistuksella tarpeelliset liikkeet lopuksi suoritetaan, saavuttamalla samalla monta kertaa parempi tulos. — Toinen harjaannuksen tekijöistä on liikkeen automaattisuus. Automaattisuudella käsitetään sitä, että jokaista liikettä erikseen ei johda enään aivokuoren hermokeskukset, tietoisuuskeskukset, vaan aivojen alaosastot, alitietoisuuskeskukset. Jatkuvasti suoritettujen liikkeen järjestäminen siirtyy pian tähän aivojen alaosastoon. Hermosysteemin tärkeimmät osat, tietoisuuskeskukset, vapautuvat siis. Se on iso etu, sillä siten säästetään kaikkein kallisarvoisinta energiaa, kaikkein korkeimmassa, arvokkaimmassa koneistossa, ihmisen hermoenergiaa. — Kolmas tekijä on rytmi. Jos yhtä ja samaa liikettä tai muutamia harvoja liikkeitä suoritetaan jatkuvasti, niin niiden suoritus tapahtuu lopulta määrättyssä tahdissa, ne muodostuvat rytmillisiksi liikkeiksi. Tämä on yhteydessä sydämen toiminnan ja hengityksen kanssa. Liikkeen tai liikkeiden suoritus ja nämä elintoiminnot mukautuvat toisiinsa mahdollisimman edullisella tavalla, mitä luonnollisesti koskaan ei voida saavuttaa suoritettaessa erilaisia töitä ja erilaisia liikkeitä. — Kaikkia näitä eri töitä myöten saavutetaan suuri ihmisenergian säästö, s.o. mahdollisimman pienellä energiamäärällä saavutetaan mahdolli-

simman suuri tulos, joka on koko tieteellisen työnjärjestelyn perusajatus.

Työnjako on yksi niitä ratsionalisointimuotoja, jotka antavat huomattavia tuloksia, eivätkä vaadi perinpohjaista kaluston ja koneiston uusimista, eikä suuria aineellisia varoja. Parhaana todistuksena sen käyttökelpoisuudesta meidän oloissamme ovat muutamat, joskin vielä vaatimattomat käytännölliset esimerkit. »Moskvo-shveissä» jaettiin puseron valmistus 30:een operation, lakin valmistus 27:ään ja palttoon 42:een. Tulos on joka suhteessa enemmän kuin tyydyttävä. Mutta kuvaava on niin yksinkertaisessa työssä kuin säkkien ompelussa saavutettu tulos (»Tulma», Jaroslavin läänissä). Jakamalla työ kolmeen osaan saavutettiin heti 35 pros:n lisäys työn tuottavuudessa. »Krasnyi Aksai»-nimisessä maanviljelyskonetehtaassa (Donin Rostovissa) saavutettiin koneiden kokoomisessa perinpohjaisen työnjaon toimeenpanon jälkeen 300—400 pros:n nousu työn tuottavuudessa kutakin työläistä kohti. Odessan 2:sen Nahkateollisuustehtaan ompeluosastolla saavutettiin ensimmäisen kuukauden ajalla työn jaon järjestämisen jälkeen 80 pros. lisäys työn tuottavuudessa. »Isolaattor»-tehtaalla pantiin toimeen täydellinen työnjako ja tuloksena oli, että »tuotemäärä kutakin työläistä kohti kohosi 44.8 ruplasta 99.2:aan. Oma hinta aleni 38.5 prosentilla ja työläisten työpalkat kohosivat».

Työnjaolla on tavattoman tärkeä organisoiiva vaikutus itse työprosessiin ja sen kautta saavutetaan se, että työaika tulee tarkkaan käytetyksi tarvitsematta silti kohottaa työn intensiivisyyttä elimistöä vahingoittavaksi.

Työnjakoa vastaan kohdistettu pääväite on sen muka henkisesti tylsyttävä vaikutus. Konetekniikan viimeaikainen kehitys, automaattisten koneiden yhä laajempi käyttö tuo yhä selvemmin esille teknillisen kehityksen uuden piirteen — deserialisoinnin, joka yhä suuremmissa määrässä vapauttaa ihmisen koneen apuosan tehtävästä ja tekee hänestä koneen ja tuotantoprosessin valvojan, järjestäjän. Järkevä ja vapaa puolisosialistinen, sosialistinen ja kommunistinen yhteiskunta tarjoaa sitäpaitsi yhteiskunnan käytettäväksi niin suuren määrän

vastamyrkkyjä (mahdollisimman lyhyt työpäivä, osanotto poliittiseen, taloudelliseen ja kulttuuritoimintaan, monipuolisesti kehittynyt fyysillinen kulttuuri j.n.e.), että työnjaolle ominainen yksipuolisuus ei pääse vaikuttamaan vahingollisesti. Ratkaisevaksi siis jää sen taloudellinen, teknillinen ja organisatorinen arvo sosialistisessa rakennustyössä.

2. Työn järjestelyä koskevia tekijöitä.

Yleisestä työnjaon periaatteesta johtuen sen sovittaminen apuotöihin. Ne ovat eroitettavat päätyöstä. Tässä suhteessa tehdään meillä vielä paljon syntiä. Sangan tavallista on vielä, että ammattitaitoinen työläinen itse hankkii työpaikalleen raaka-aineet ja työkalut sekä kantaa pois valmistamansa tuotteet. Eroittamalla tuollaiset sivutyöt päätyöstä, saavutetaan sekä aputyöläisen että varsinkin ammattitaitoisen työläisen työvoiman järkipäisempi käyttö. Tähän pakoittaa jo puhtaasti kaupallinenkin näkökanta.

Sama näkökohta vaatii eroittamaan työkalun teroittamisen ja korjaamisen päätyöstä. Erikoistyöläinen saavuttaa luonnollisesti näissä töissä suuremman tuottavuuden ja paremman laadullisen tuloksen kuin useimmat päätyön tekijät, joten jos työn keskeytykset ja työpaikan muutto jäävät pois.

Erinomaisen suuri merkitys on työkalujen sijoituksella työpaikalla. Työkalujen tulee olla määrättyssä rationaalisessa järjestyksessä työpaikalla ja lisäksi tulee kullakin työkalulla olla oma vakinainen paikkansa. Kun useimmin tarvittavat ovat lähinnä, harvemmin tarvittavat kauimpana ja aina samalla paikalla, kuluu työkalun tavoittamiseen lyhin mahdollinen aika ja liikkeet muuttuvat pian automaattisiksi, joten ei tarvitse joka kerralla jännittää huomiota. Valaisevia tässä suhteessa ovat seuraavat tapaukset. Eräässä harkovilaisessa tehtaassa kehoitti insinööri eräitä työläisiä sijoittamaan työkalunsa niin, että useimmin tarvittavat olisivat lähinnä. Näiden työläisten työn tuottavuus kohosi heti 15 prosentilla. Tulos ei ole erittäin suuri, mutta rationaalisoinninkaan ei ollut täydellinen (puutui vakinainen paikka). — Eräässä teh-

taassa oli erään työläisen tuotemäärä py-
syvästi 50 pros. keskitasoa suurempi. Kun
tämä työläinen ei voimiensa, eikä ammat-
titaitonsa puolesta ollut keskinkertaista
parampi, ryhdyttiin ottamaan selkoa syys-
tä tähän ilmiöön ja havaittiin, että tämä
työläinen kulutti jokaisen työpäivän en-
simmäiset hetket työkalujensa järjestämi-
seen määrätyn systeemin mukaan. Siitä
ero työn tuottavaisuudessa.

Samalla tavalla on meneteltävä myös-
kin raaka-aineiden kanssa. Raaka-
aineet on tuotava työpaikalle ja lisäksi
aikanaan. Odottaminen ei suinkaan muo-
dostu levoksi työläiselle. Raaka-aineen tu-
lee olla etukäteen tarkastettu ja lajiteltu
(aputyöläisen tehtävä), se tulee asettaa
oikealle, edullisimmalle etäisyydelle ja
mukavalle korkeudelle. Näitä yksinkertai-
sia sääntöjä noudattamalla saatiin tunnis-
sa muurattujen tiilien luku nousemaan
120:stä 350:een (Ameriikassa).

3. Kuljetuksen järkiperäistyttäminen.

Tällä alalla vallitsevat periaatteet ovat
luonnollisesti ihmisvoiman käytön vähen-
täminen, mahdollisimman automaattisten
välineiden, mekanismien käyttö, mahdol-
lisimman lyhyet välimatkat ja mahdolli-
simman suorat linjat, joita myöten raaka-
aine tuotteeksi muuttuessaan kulkee. Tä-
mä on epäilemättä se tuotanto-organisa-
tion ala, jolle Fordin tehtaiden maailman-
maine pääasiassa rakentuu, ja jolla alalla
näissä tehtaissa on suhteellisen yksinker-
taisia ja halpoja välineitä käyttäen saa-
vutettu huomattavimmat tulokset. Nouda-
tetut periaatteet ja käytetyt välineet ovat
mahdollisimman yksinkertaisia, yleisesti
tunnettuja, mutta sitä enemmän on etu-
käteen harkittu, laskettu ja yhteensovi-
tettu. Raaka-aineet ja puolivalmisteet siir-
tyvät kuljetusvälineestä toiseen käsin kos-
kematta, ne kulkevat mahdollisimman
suoria ja lyhyitä linjoja yksinkertaisten
mekanismien (pääasiassa konveijerin)
avulla sekä, mikäli mahdollista, alaspäin,
jotta ilmainen maan vetovoimakin tulisi
tarkoin käytetyksi. Nämä mekanismit
määräävät samalla työn v a u h d i n. Se
seikka, että konveijer on Fordin ja muiden
kapitalistien käsissä kehittänyt armotto-
maksii, automaattiseksi ruoskaksi, jonka

tehtävänä on kehittää myöskin työn in-
tensiivisyys huippuunsa, puristaa työläi-
sestä irti kaikki mikä suinkin lähtee, sa-
nalla sanoen se seikka, että konveijer on
kapitalistien käsissä äärimmäisen riiston
väline, ei suinkaan estä meitä käyttämä-
stä sitä yhteiskunnallisessa tuotannossa-
me, sillä vauhti on meidän s.o. työläisten
määrättävissä.

Siirron kuljetusvälineeltä toiselle tu-
lee luonnollisesti tapahtua mahdollisim-
man automaattisesti, mieluummin yl-
häältä alas (kaatamalla). Kuljetusmatkan
tulee olla mahdollisimman lyhyt, sillä
kuljettipa mekanismi tai elävä voima on
matkan lyhyydestä aina suuri hyöty, sillä
kysymyksessä ovat melkein aina suuret
määrät ja suuret painot. Ihminen on ko-
vin kallis kuljetusväline, sillä sen voima
on vain yksi seitsemäsosa hevosvoimaa
ja sekin väsähtää pian. Kuljetuksessa ei
ihminen ole edes verrattavissa mekanis-
miin. Kuljetus- ja siirtomekanismeja käy-
tetään eri tarkoituksiin erilaisia, alkaen
yksinkertaisesta vivusta ja väkipyörästä
(nosto) aina konveijeriin ja laskuratoihiin
tai -kouruihin saakka. Ominaista niille
kaikille on niiden suhteellinen yksinker-
taisuus ja halpuus sekä se, että ne oi-
kealla paikalla ja oikealla tavalla tuotan-
toprosessiin sijoitettuina antavat oivalli-
sia taloudellisia tuloksia ja useissa ta-
pauksissa vaikuttavat järjestävästi itse
tuotantoon. Konveijer on siinä suhteessa
erikoinen, että siinä itse tie (tavallisesti
leveä, päättymätön valssien päällä ja ym-
päriillä kulkeva vyö) kulkee ja kuljettaa
esineet päällään. Siis suhteellisesti yksin-
kertainen ja halpa laite. Kaikki nämä kul-
jetus- ja siirtovälineet ovat siis sekä ta-
loudellisesti että teknillisesti täysin mei-
dän mahdollisuuksiemme rajoissa. Pää-
vaikeus niiden käytössä meidän oloissam-
me, vaikeus, joka kuitenkin ainoastaan
estää saamasta niiden käytöstä täyttä
hyötyä, on tehtaittemme vanhanaikainen
järjestely. Eri työläjit, s.o. eri konelajit
ovat sijoitetut enimmäkseen eri työhuo-
neisiin, vieläpä eri rakennuksiin, joten
suoraa keskeytymätöntä kulkua raaka-
aineesta valmiiksi tuotteeksi saakka on
usein mahdoton saada aikaan edes perin-
pohjaisen koneiden uudestisijoittelunkaan
avulla. Rationaalisesti sijoitettuina tar-

joavat mekaaniset kuljetusvälineet tällaisissakin tapauksissa suuria taloudellisia ja teknillisiä etuja. Uudet tehtaamme tulevat järjestettäväksi tuotantoprosessi-periaatteen, eikä työlaji-periaatteen mukaan, jotenka kuljetus niissä voidaan järjestää ja järjestetään täysin rationaalisella tavalla. Täten saavutetaan se, mikä on tuotantoprosessin viimeaikaisessa kehityksessä johtavana periaatteena, punaisena lankana ja johon tuotantoprosessi kaikilla aloilla pyrkii valtavalla voimalla, — keskeytymättömän tuotevirta raaka-aineesta valmiiseen tuotteeseen saakka. Oleelliselta sisällöltään se kuuluu uuteen ajanjaksoon ihmiskunnan kehityksessä. Se on keskitetyn suunnitelmatalouden, yhteiskunnallisen, sosialistisen tuotannon oleellinen osa. Siellä, siis meidän kehittyvässä yhteiskunnassamme on sen varsinainen maaperä, jossa se voi ja jossa sen tulee kehittyä täyteen mittaansa. Tämä periaate on ensimmäisenä otettava huomioon kaikissa suunnitelmissa, niin hyvin uutta rakennettaessa kuin vanhaa uudelleen järjestettävässä.

Hyvin järjestetty, runsas varasto oli aikanaan jokaisen tehtaan, jokaisen liikkeen kaunistus. Päätevarastoja — raaka-aineet ja valmiit tuotteet (sekä työkalut) — ei luonnollisesti voida kokonaan välttää, mutta niiden tulee muodostua lajitelu- ja läheteosastoiksi. Se on niiden varsinainen tehtävä yhteiskunnallisessa tuotannossa, eikä suinkaan kuolleen pääoman säilyttäminen. Varastot ovat kuolleita pisteitä tuotannossa, ja sen tähden ovat ne yleensä ja varsinkin välivarastot (puolivalmistet) saatava häviämään ja tuotantoprosessi järjestettävä niin, että niitä ei synny.

Käytännöllisiä esimerkkejä voisi tältä alalta esittää huomattavan määrän, mutta esitetyt periaatteet ovat itsessään niin selviä ja vakuuttavia, että ne tuskinpa kaipaavat tosiasiajn vahvistusta. Mainittakoon ainoastaan, että rationalisia kuljetusvälineitä, erityisesti konveijeriä ja siihen liittyvää keskeytymättömän tuotevirran periaatetta on meillä sovitettu jo useilla tuotantoaloilla varsin hyvällä menestyksellä. Työn tuottavuuden lisääntyminen sadoillakin prosenteilla ei ole

harvinaista. Eräässä tapauksessa (lankarullien tuotanto Grigorjewin systeemin mukaan) on työn tuottavuuden lisääntyminen kaksikymmenkertainen. Vielä mainittakoon, että konveijeriä on käytetty enimmänsä ja aina suurella menestyksellä tuotteiden (koneiden) kokonaisuudessa. Tämä onkin varsin hyvin käsitettävissä, jos ottaa huomioon sen mitä edellä on sanottu tehtaidemme vanhaan kaisesta järjestelystä.

4. Standartisoiminen.

Sisäisen kuljetuksen rationalisoinnilla ja tuotannon järjestämisellä keskeytymättömän tuotevirran periaatteen mukaan on valtava, mullistava vaikutus tuotantoon ja työn tuottavuuden lisääntymiseen. Standartisoimisella (alakäsitteiden normalisointi ja tyyppituotanto) ei ole suinkaan vähemmän voimakas vaikutus. Yhdysvaltain teknillisten standarttien komitea laskee kuitenkin, että maan kansantaloudelle riittämättömästä standartisoimisesta esim. automobiiliteollisuudessa (ehkä enimmänsä standartisoitu teollisuusala) koituvat menetykset nousevat 750 milj. dollariin vuodessa. Riittämättömästä standartisoitumisesta aiheutuvat menetykset koko teollisuudessa lasketaan 10 miljardiksi dollariksi vuodessa.

Mitä on standartti? Standartilla tarkoitetaan määrättyjä, tavallisesti virallisesti vahvistettuja tuotteiden laatu-, mitta- ja muoto-ominaisuuksia. Selvän käsityksen standartisoimisesta saa seuraavista Dorfmannin kirjasta (»Rekordinumeroiden maassa» ss. 159 ja 160) otetuista lauseista: »Ameriikan standarttibyyroo ei ole pelkkä mitta- ja painotoimisto. Byroosen on keskitetty koko laadun, paljouden ja yhdenmukaistuttamisen puolesta käytävä taistelu ameriikkalaisessa teollisuudessa. — Sikäli kuin standarttibyyroo valitsee tarkoituksenmukaisimmat tuotteet ja vahvistaa tarve-esineiden normaalityypit, vähenee tuotetyyppien lukumäärä Ameriikan markkinoilla. Tämä väheneminen perustuu luonnollisesti hyvin suurelta osalta pääoman keskitykseen. Viime vuosina on joka tapauksessa ollut huomattavissa esim. seuraava tyyppien väheneminen: ennen oli markkinoilla 78 tyyppiä.

vieteripatjalla varustettuja sänkyjä, — nyt 4. «Sairaalasänkyjä» valmistettiin 40 lajia, nyt yhtä lajia. Metallisia pesulaitteita oli 1114 mallia, mutta nyt ainoastaan 72. Tiilityyppejä oli ennen 119 — nyt 1». Perin pohjaisten kokeiden jälkeen antaa standarttibyyroo ulos kiertokirjeen, joka vahvistaa käytännöllisimmät laatu-, mitta- ja muoto-ominaisuudet kullekin tavaramalalle.

Trjohgornin manufaktuuri- ja työläiskirjeenvaihtaja valittaa, että kuukauden sisällä on tehtävä 715 kuviomallia, 715 kertaa muutettava valssit ja sovitettava kone ja tehtävä uudet värit. Siihen menee 2.000 työtuntia. Yhdessä päivässä painaa kone 250 kangaskappaletta, joten ilman näitä muutoksia vuodessa painettaisiin 62.500 kappaletta enemmän. Tämä on juuri se ala, josta standartisoimisen tulee meillä alkaa kaikilla aloilla. Kaikkia noita 715 mallia voidaan meillä tuottaa, jos katsotaan tarpeelliseksi, mutta vain yhtä tai muutamia kussakin tehtaassa. Se on sopivin standartisoimisen lähtökohta meidän keskitetyssä suunnitelmataloudessamme. Tällä tehtaiden, tuotantolaitosten specialisoitumisella saavutetaan hyvin suuria taloudellisia arvoja. Juuri kutomateollisuuden alalla on meillä specialisoimisessa pisimmälle kehitytty ja suurimmat tulokset saavutettu. Monilla muilla aloilla, erikoisesti metalliteollisuuden alalla, siihen pyritään yhä voimakkaammin ja yhä suuremmalla menestyksellä. Se on suurisuuntaisen ja perin pohjaisen standartisoimisen ensimmäinen aste. Se helpottaa tavattomasti parhaan laadun, sopivimman muodon ja mallin valintaa, standartin määräämistä ja vahvistettujen standarttien sekä laadun valvontaa. Kukin tehdas tuottaa yhtä tai muutamia lajeja, se voi tuottaa parempaa ja enemmän, sen tuotantoa ja tuotteita voidaan paremmin valvoa.

Specialisointi alkaa standartisoimisen ylhäältä käsin, tehdasyksiköistä, normalisoiminen alkaa sen alhaalta käsin, pikku osasista. Jokaisen osan ja osasen tulee määrätyn laadun ohella täyttää määrätty mitat. Sen tulee sopia määrättyyn paikkaan ja sen tulee täyttää määrätty vaatimus, käytettäköön sitä samassa tehtaassa tai toisella puo-

len maapalloa. Siinä normalisoimisen perusajatus. Sen edellytyksenä on tarkkuus tuotannossa (sallitut erehdykset lasketaan esim. koneellisuudessa kymmenes- ja sadasosa millimetreissä) ja normien vahvistaminen eri teollisuusaloja varten määrättyjen käytännöllisimmiksi havaittujen systeemien mukaan. Kutakin osatuotetta (nauloista, ruuveista ja rihmarullista alkaen) valmistetaan ainoastaan muutamia tarkalleen määrättyjä lajeja, numeroluokkia. Koko naisten tuotteiden kokoonpano käy tämän johdosta nopeasti ja vaivatta, ja rikkoutuneen osan tilalle on saatavissa samanlainen, joka pannaan paikoilleen muutama minuutissa. Tai esim. kaikki kuljetusvälineet ovat määrätyn mittasysteemin mukaan rakennetut ja kaikki tavarakolliit (laatikot) täyttävät määrätty osat, s.o. sopivat mainiosti kuljetusvälineisiin ilman sovittelua. Normalisoiminen siis monikertaistuttaa kaikkien taloutemme aineellisten tekijöiden tehon. Se tekee mahdolliseksi määrättyjen kaikkien tarkoituksenmukaisimpien tyyppien (yleisstandarttien) vakiintumisen ja todella suurisuuntaisen sarja- ja massatuotannon, s.o. koko tuotannon ja talousjärjestelmän standartisoimisen.

Vaikka standartisoiminen onkin saanut alkunsa kapitalistisissa maissa ja vaikka sitä siellä tukee huomattavassa määrässä pääoman keskitys ei standartisoiminen voi kehittyä täyteen mittaansa anarkistisen, riistoon ja kilpatluun perustuvan kapitalistisen tuotannon pohjalla. Tuskin on tarpeellista todistaa, että kaikki se mikä sisältyy standartisoimiskäsitteeseen on oleellinen osa yhteiskunnallisesti johdetusta sosialistisesta taloudesta. Täyden laajuuden ja taloudellisen vaikutuksen voi standartisoiminen saavuttaa vasta sosialistisessa yhteiskunnassa.

Kapitalismin meille jättämä hajanainen tuotantokoneisto, byrokratismi ynnä muut tekijät ovat vaikuttaneet sen, että saavutuksemme ovat tällä alalla vielä suhteellisen vähäiset. Pisimmälle olemme päässeet tuotannon specialisoimisessa, jolla alalla on jo merkittävässä huomattavissa tuloksia. Standartteja on meillä vahvistettu jo useita satoja, mutta niiden merkitys tuotannossa on vielä sangen vähäinen.

Korkein Kansantalousneuvosto on kuitenkin äskettäin antanut yleiset määräykset standarttien noudattamisesta ja valvonnasta sekä määrännyt, että teollisuussuunnitelmat ovat tästä lähtien laadittavat vahvistetut standartit huomioon ottaen (»Pravda» 26.V.27).

Standartisoimista toimitetaan virallisten standarttien ohella myöskin eri liikkeiden sisällä. Esimerkkinä tästä mainittakoon Leningradtekstil-trusti, jossa äärettömän moninainen pikkukaluston (puolat, rullat, sukkulat y.m.) ja tarveaineiden tilalle otettiin käytäntöön muutamia harvoja trustin itsensä vahvistamia standartityyppejä. Saavutetut tulokset merkitsevät trustille noin miljoonan säästöä. — Standartisoiminen on, kuten näemme, vasta alulla.

5. Eri menettelytapoja ja periaatteita.

Käsiteltyämme edellä vähän laajemmin kaikkein tärkeimpiä, kauaskantoisimpia rationalisoihimenetelmiä, mainitsemme vielä muutamalla sanalla eräistä epäilemättä vähemmän kauaskantoisista, mutta silti oivallisia tuloksia antavista menettelytapoista.

Meillä tehdään käsipelillä äärettömän paljon sellaisia töitä, jotka voisi suorittaa yksinkertaisilla halvoilla koneilla. Esimerkkinä mainitsen sähköllä käyvät käsisirkkelit ja käsiporakoneet sekä paikallisista raaka-aineista, esim. puusta tehdyt nostokoneet. Lienee tarpeetonta todistella, että tällaisia halpoja välineitä käyttäen työn tuottavuus kutakin työläistä kohti lisääntyy useimmiten sadoilla prosenteilla.

Varsin vaikuttava tekijä on yhtäaikaistuttaminen. Samoin kuin kirjoituskone lyö 10 kappaletta yhdellä kertaa, samoin Moskvoshveissä leikataan kerralla 52 verkakerrosta ja 150 vuorikangaskerrosta sekä Vuisokonskin tehtaassa öljytään koneet tarkoituksenmukaisia välineitä käyttäen koneiden käynnin aikana. Tarkemmin katsoessa löytyy jokaisessa tehtaassa suuri määrä tilaisuuksia tämän itse puolestaan puhuvan periaatteen sovittamiseen.

Työn ja levon järkiperäinen vaihtelu ei ole tärkeä ainoastaan työläisen

terveyden kannalta, vaan on sillä myöskin varsin huomattava vaikutus työn tuottavuuden lisääntymiseen. Tila ei salli syventyä niihin sangen mielenkiintoiisiin kokeisiin, joita tässä suhteessa on suoritettu sekä meillä että muualla, eikä myöskään saavutettujen, usein loistavien tulosten selityksiin. Mainitsemme ainoastaan tärkeimmät periaatteet. Ensiksikin tulee lepo- ja työaikojen olla yhdenmukaisesti järjestettyjä koko liikkeessä (levon tunne ja käyttövoiman sekä tarveaineiden säästö). Toiseksi, eri työaloilla ovat edullisimmat työ- ja lepoaikojen suhteet erilaiset. Raskaissa töissä antavat pitkät lepoajat parhaita tuloksia, keveissä töissä lyhyet lepoaikat. Maankaivuutöissä antoi joukon jakaminen kolmeen osastoon, jotka kukin tekivät työtä 20 min. (kaksi kolmannesta lepoa, yksi kolmannes työtä), kolme kertaa paremman tuloksen kuin sai samanlainen joukko, joka työskenteli yhtä mittaa, jota paitsi työläiset edellisessä osastossa olivat työn päätyttyä aivan reippaita. Moskvoshveissä vastustivat työläiset aluksi 5 minuutin lepoajan järjestämistä jokaisen 55 minuutin työn jälkeen, mutta sen toteuttamisen jälkeen he havaitsivat koko päivän työn tuloksen nousseen 25 prosentilla. Samanlaisen järjestelmän käyttöönotto »Dynamossa» (Moskovassa) kohotti päivätuotannon eri osastoilla 8,5—24 prosentilla. On kuitenkin olemassa tuotantaloja, joissa tuotantoprosessi on teknillisistä syistä keskeytymätön, ja joissa lepoa hetken sovittaminen on kovin vaikea, jopa mahdotonkin. Itsestään selvää on, että lepoa hetken järjestämisellä on kuria kohtava vaikutus.

Tunnettua on, että ihminen kuluttaa istuessaan 8 pros. enemmän ja seisossaan 14 pros. enemmän energiaa kuin ollessaan pitkänään. Seisominen sellaisenaan on siis tuottamatonta energian käyttöä mikäli seisomista voidaan välttää. Tosiasiassa voidaan hyvin suuri, ellei suurin osa niistä töistä, joita vanhan tavan mukaan tehdään seisoen, aivan mukavasti suorittaa istuen (mainittakoon esim. lausuminen). Muutamilla aloilla tehdyt kokeet ovat antaneet kymmenellä prosentilla ja enemmilläkin lisääntyneen työn tuottavuuden.

Rationaalinen valaistus ei ole piznimpää tekijöitä työn tuottavuuden lisääntymisessä. Valaistus ei saa olla liian heikko, eikä liian kirkas. Paras on aurin gon valo, joka ei lankea aivan suoraan. Heijastunut (vaaleista seinistä ja katosta tai syvennyksistä) keinotekoinen valo, joka antaa työesineille tavallisissa töissä 50—100 luxin ja tarkoissa töissä 150—200 luxin valaistuksen on kaikissa töissä sekä meillä että muualla osoittautunut työn tuottavuuden lisääntymisen kautta erinomaisen kannattavaksi. Lisäksi se vähentää hylkytuotteen määrää ja onnettomuustapausten lukua. Varsin merkittäviä, opettavia tuloksia on saavutettu niin yksinkertaisella keinolla kuin on akkunain ja lamppujen puhdistaminen.

Liian melun poistaminen, ilman puhdistaminen, yleinen puhtaus ja varokeinot onnettomuustapauksia vastaan eivät ole aivan merkityksettömiä puhtaasti työn tuottavuuden kannalta. »Likaisuus on kallista» sanoo Ford, ja hän on sen epäilemättä tarkoin laskenut kapitalistin kannalta. Likaisuus on epäjärjestyksen veli.

Raaka- ja tarveaineiden vastaanotto, tarkastus, lajittelu ja järjestely niin, että se vastaa tuotantoprosessin kussakin tuotantolaitoksessa asettamia teknillisiä ja organisatorisia vaatimuksia merkitsee meillä ei vain kymmenien vaan satojen miljoonien ruplien taloudellista voittoa vuodessa, sillä rationaalinen varastojärjestely on voimakas tekijä työn tuottavuuden kohoamisessa ja tuotteiden laadun parantamisessa. Kuvaava on m. m. seuraava ote erään kirjeenvaihtajan kirjeestä (»Krasnaja Gazeta» 12.II.27): »Hirret tuodaan sahoihin aivan lajittelematta. Kun kukin laji vaatii eri sahausta, on joka 40—50 minuutin kuluttua asetettava sahat uudelleen. Tämän kautta menetetään joka päivä 2—2½ tuntia kutakin työläistä kohti.»

Lämpö- ja voimatalouden sekä raaka-aineiden käytön rationalisoiminen, niin houkuttelevia kuin nämä alat ovatkin, on meidän tällä kertaa jätettävä jo siitäkkin syystä, että ne kuuluvat varsinaisen tekniikan alaan. Mainittakoon ainoastaan, että tämä on yksi niitä aloja, joihin Fordin tehtaiden maailmanmaine

perustuu. Esim. kaikki jätteet käytetään viimeistä sirua myöten.

Kalkulatio (hinnoittelu) on se mikrooskooppi, joka valaisee tuotantoprosessin yksityiskohdat ja tuo ilmi heikot kohdat. Ilman järkipäätä kalkulatiota ei rationaalinen rakentaminen ja tuotanto ole mahdollinen.

Tuskin millään ihmistoiminnan alalla tavataan niin paljon ennakkoluuloja, rutiinia, vanhoihin tapoihin ja menetelmiin piintymistä kuin juuri nyt käsittelemämme tuotantoprosessin järjestelyn alalla. Rationalisoimiskamppailun ensimmäinen tehtävä on näiden ennakkoluulojen, tämän rutiinin murtaminen.

Yhteenvedoja ja johtopäätöksiä.

Tuotannon järkipäätystymisestä puhuttaessa kiintyy päähuomio aivan kuin itsestään konveijer-järjestelmään. Tämä onkin varsin luonnollista, sillä pitkälle kehitetty työnjako ja standardisointi (normalisointi) ovat tämän systeemin edellytyksiä ja keskeytymätön tuotevirta, sarja- ja massatuotanto sen seurauksia, s. o. päämääriä, joihin tuotannon järkipäätystymisellä pyritään.

Edellä on jo ollut yleispiirtein puhe rationalisoimisen merkityksestä ja seurauksista työväelle meidän oloissamme ja kapitalistisissa maissa. Pysähdymme vielä muutamin sanoin käsittelemään eräitä sangen tärkeitä rationalisoimisen erikoispiirteitä.

Yksi kaikkein tärkeimpiä tuotannon rationalisoimisen päämääriä, tehtäviä (erikoisesti painostettu kaikissa asiaa koskevissa päätöslauselmissa) on poistaa nykyinen tila: kallis työvoima, mutta suhteellisesti alhaiset työpalkat. On päästävä siihen, että työpalkat olisivat korkeat, mutta työvoima tulisi tuotannossa halvaksi. Se on ainoa oikea periaate yhteiskunnallisen tuotannon rationalisoimisessa. Kapitalistit halventavat sekä työvoimaa että työpalkkoja ja hävittävät siten osan markkinoista.

Kapitalistisissa maissa johtaa rationalisoiminen ammattitaitoisen työ-

väen viskaamiseen kadulle, työttömien armeijaan, sillä sitä tarvitaan hyvin vähän rationalisoidussa tuotannossa. Ford ja rationalisoitu tuotanto tarvitsevat terveitä työläisiä, jotka oppivat parissa tunnissa täyttämään hyvin rajoitetun osansa tuotantoprosessissa. Meilläkin on työttömyys huomattava, mutta se on syntynyt toisella pohjalla, maaseudun liikaväestöstä. Mutta ammattitaitoisesta työväestä on meillä suuri puute. Työpörssiemme numerot osoittavat kyllin selvästi, että meidän on hankittava työtä juuri ammattitaidottomille työläisjoukoille ja järjestettävä tuotantomme niin, että tuo vähäinen määrä ammattitaitoisia työväkeä tulisi todella parhaalla tavalla käytetyksi. Tuotannon rationalisoiminen tarjoaa ratkaisun molempiin suuntiin. Ammattitaitoisen työväen kasvatus on kallis ja paljon aikaa kysyvä prosessi. Rationalisoiminen tarjoaa halvan, alunpitäen taloudellisesti kannattavan ja nopeasti vaikuttavan ratkaisun, antaen samalla riittävästi aikaa ja tilaisuuden kiinnittää huomiota uusien työläisten kehittämiseen sekä ammattitaidossa että yhteiskunnallisesti.

Mutta jos uusia työläisiä tarvitaan niin vähän, että se ei suurin piirtein mitään merkitse? Vapauttaahan rationalisointi toisaalta työkäsiä. Ja miten on käynyt kapitalistimaissa! — Tässä on kysymys kansantaloutemme yleisestä kehityksestä. Kykenemmekö lisäämään tuotantoa, onko edellytyksiä tuotannon voimakkaalle laajentamiselle?

Kapitalistimaissa tapahtuu rationalisointi parhaassa tapauksessa samalla tasolla pysyvään markkinain pohjalla, mutta suurin piirtein markkinat pienenevät, menekki vähenee (aleneva tai paikoillaan pysyvä palkkataso, suuri työttömyys, tul-

lirajat, siirtomaiden teollistuminen, val-lankumoukset Venäjällä ja Kiinassa j.n.e.). Paras tapaus siellä olisi: »suurempi tuotanto samalla työläismäärällä» (kapitalistien ja sosialidemokraattien tunnuskause). Todellisuudessa on saavutettu sama tai suurempikin tuotemäärä vähemmällä työläisluvulla. Itse Ford elää ankaran kriisin kautta huippuunsa kehitetystä kapitalistisesta rationalisoimisesta ja riistosta huolimatta.

Meillä on taloudellinen pohja, kehityksen suunta toinen. Työläisten luku lisääntyy, palkkataso nousee, laajassa talonpoikaistossa on tapahtumassa voimakas taloudellinen herääminen, kuudennessa osassa maapallon maapinta-alaa ei ole tullirajoja ja kaiken taustana idän suurien kansojen taloudellinen ja poliittinen herääminen. Meidän markkinaimme kehitykselle, laajentumiselle voi tuskin mitään rajoja löytää jos meidän politiikkamme, erittäinkin talouspolitiikkamme pysyy oikealla tolalla. Totta on, että meilläkin menekki silloin tällöin hidastuu, syntyy varastoja, mutta tämä ei johdu markkinain kyllästymisestä, vaan teollisuustuotteiden korkeista hinnoista. Siitä tunnuskause: »hintojen alentaminen on se rengas, johon on kaikella voimalla tartuttava». Hintojen alentaminen pakoittaa rationalisoimaan kauppakoneiston (kauppaliäysten alentaminen) ja järkipäristyttämään tuotannon (itseisarvon alentaminen). Molemmat yhdessä johtavat kysynnän lisääntymiseen, tavarain, pääoman kiertokulun kiihtymiseen ja nopeampaan pääomien kasaantumiseen, joka tekee mahdolliseksi tuotannon suurisuuntaisen laajentamisen. Mahdollisuudet ovat meillä joka suuntaan rajattomat ja me olemme epäilemättä oikealla tiellä. Rationalisoiminen olkoon tunnuskauseenamme!

Kymmenen vuoden kansanvalistustyö Neuvosto-Venäjällä.

Kirj. Ivar Lassý.

I.

Historiallinen katsaus.

Sananen tsaarinaikaisesta koulusta. — Kirkko ja byrokratia kansan »valistajina». Tsaarinaikainen Venäjä ennen v:n 1917 vallankumousta oli poliittinen sekasikiö, jossa ratkaiseva taloudellinen ja poliittinen valta oli suurpääomalla, mutta jossa tärkeätä osaa vielä näyttelivät sellaiset feodali-ajan jätteet kuin aatelisto, byrokratia, hovi, upseeristo ja kirkko. Eräässä Gorkille kirjoittamassaan kirjeessään (1911) Lenin nimittää tätä kapitalismia »mustasotnjalais-lokakuulaiseksi kapitalismiksi» erotukseksi n.k. länsimaiden »demokraattisesta kapitalismista».

Ennen 1917 ei koulukaan Venäjällä ollut mikään »demokraattinen», varsinaisesti porvarillinen koulu, vaan pikemminkin »mustasotnjalais-lokakuulainen» koulu (»lokakuulainen» tarkoittaa »oktjabristien» eli »lokakuulaisten» puoluetta, joka lähinnä edusti tsaarijärjestelmää kannattavaa suurporvaristoa). Opettajisto oli kokonaisuudessaan byrokraattis-kirkollisen järjestelmän kasvattama ja tunsi itsensä yhdeksi tsaarinaikaisen byrokratian tärkeäksi osaksi. Vielä v. 1907 oli alimpien kirkollisten kansakoulujen verkko vähintään kymmenen kertaa suurempi kuin muiden. Vasta v:lta 1908 tapahtui alimman kouluverkon uudestaanjärjestely ei-kirkollisella pohjalla ja alkoi ei-kirkollisten koulujen nopeampi kasvu.

Mistään koulu- tai kasvatusjärjestelmästä tsaarinaikaisella Venäjällä ei v. 1917 saakka voi olla puhetta, siksi monityyppiset olivat koulut ja siksi sekava ja epämääräinen niiden suhde toisiinsa. Kansan, varsinkin talonpoikaiston, valtava enemmistö jäi lukutaidottomaksi. Alin kansakoulu opetteli vain lukemista, kirjoittamista, yksinkertaisinta laskentaa, uskontoa ja nöyryyttä virkavallan edessä.

Kirkko ja byrokratia antoivat sille sen luokkaluonteen. Keskikoulut olivat melkein yksinomaan miehiä varten (yhteisopetusta miehille ja naisille sallittiin tsaarinaikana vain muutamissa kauppakouluissa). Upseeristo kouluutti lapsiaan kadettikouluissa, korkein virkavalta lyseoissa, porvaristo ja älymystö kimmnasioissa ja realikouluissa, papisto kirkollisissa keskikouluissa, kauppiat kauppa-kouluissa ja teollisuudenharjoittajat erinäisissä ammattikouluissa. Naisia varten oli olemassa n.k. instituutteja ja (useimmissa tapauksissa alempityyppisiä) naiskimmnasioita. Kaikissa keskikouluissa oli opetus maksullista, joten niissä oli mahdollisuus opiskella vain varakkaiden lapsilla.

Korkein sivistys oli tietenkin vielä enemmän yläluokkia varten.

Satamiljoonainen talonpoikaisto ja työväenluokka jäivät melkein kokonaan todellista koulusivistystä vaille.

Kerenskin aika. — »Demokraattinen koulu». Vallankumousaatteet saivat jo tsaarivallan aikana yhä enemmän jalansijaa alimman opettajiston ja ylioppilasnuorison keskuudessa. Niiden joukossa oli ennen 1917 huomattava joukko aatteellisia narodnikkeja, es-errejä, anarkisteja ja menshevikkejä. Keskikoulujen opettajiston suuri osa kallistui kadetteihin päin.

Kun syntyi helmikuun vallankumous siirtyi opettajiston valtava enemmistö sitä kannattamaan. Se näki ihanteensa ja johtajansa Kerenskissä ja Miljukovissa. V:n 1917 kevään ja kesän kuluessa kokoontui suuri joukko opettajiston ja vanhemman opiskelevan nuorison edustajakokouksia. Tärkein niistä oli Pietarissa huhtik. 7—9 pp. koolla ollut »Yleisvenäläinen opettajiston edustajakokous», jonka vaatimuksina oli: 1) yhdenmukaisen koulujärjestelmän luominen, 2) yleisen oppivelvollisuuden tunnustaminen, 3) koulujen demokratisoiminen, 4) opettajiston aineellisen

aseman parantaminen ja aatteellisen vapauden turvaaminen. Kokouksessa esiintyvä Väliaikaisen hallituksen kansanvalistusministeri A. A. Manuilov suostui otamaan nämä vaatimukset hallituksen ohjelmaan.

Tässä, kuten kaikessa muussakaan, eivät Väliaikaisen hallituksen kauniit sanat ja vakuutukset vastanneet sen tekoja. Vanha kirkollis-byrokraattinen koulu jäi melkein muuttumatta toimimaan. Uskonnon opetusta ei kouluista poistettu. Ainoana suurempana uudistuksena oli yksinkertaisemman oikeinkirjoitustavan käyttöönotto. Kun alkoi oppivuosi 1917—18, oli uusi, »demokraattinen», porvarillinen koulu vielä luomatta ja vain opettajisto »vapautettu», s.o. vapautettu keskiaikaisen byrokraatian kahleista ja siirtynyt varsinaista porvaristoa palvelemaan kansaa valistavana »intelligenssinä».

Lokakuun vallankumous. — Koulu vastavallankumouksen leirinä. Jos opettajiston enemmistö oli helmikuun vallankumousta tervehtinyt, niin se sama opettajisto melkein poikkeuksetta nousi kovaan taisteluun proletaarista vallankumousta vastaan. Opettaja ei tahtonut olla feodalisena byrokraattina eikä vallankumouksellisena proletaarina, vaan säädyllisenä porvarina.

Taistelulipun nostivat Pietarin ja Moskovan opettajat julistamalla koululakon uutta työläis-talonpoikaivaltaa vastaan. Opettajaliiton edustajat neuvostoissa luopuivat mielenosoituksellisesti valtuuksistaan. Moskovan keskikoulujen opettajakunta päätti »olla tunnustamatta bolshevikien väkivalloin ottamaa valtaa ja noudattaa vain Väliaikaisen hallituksen määräyksiä». Kun uusi Kansankomisarien neuvosto kutsui älymystöä mukaan luomaan todellista kansansivistystä monimiljoonaista talonpoikaista ja työväenluokkaa varten, sai se vastaukseksen vastavallankumouksellisia mielenilmaisuja ja järjestelmällistä, laajaa, pitkäaikaista sabotaasia.

Jo lokak. 29 p. julkaistiin Kansankomisarien neuvoston ensimmäinen julistuskirja kansanvalistuksesta tov. A. Lunatsharskin allekirjoittamana. Siinä määrättiin viipymättä toimeenpantavaksi vallankumouksellises-

sellisessä järjestyksessä: 1) Kouluverkon laajentaminen yleisen lukutaitoisuuden kohottamiseksi, 2) yleisen ja maksuttoman opetuksen järjestäminen, 3) uuden opettajiston valmistaminen, 4) yhtenäisen, kaikille yhtäläisen kouluverkon luominen, 5) mahdollisimman korkean ja kaikille samanlaisen sivistysmäärän turvaaminen, 6) riittävien varojen varaaminen kansanvalistustyölle («Aulis kansanvalistusbudjetti on jokaisen kansan ylpeys ja kunia.»).

Samassa julistuskirjassa määrättiin kaikki koulut luovutettaviksi paikallisille itsehallintoelimille, kouluneuvostojen oikeudet laajennettiin, 18 v. täyttäneille oppilaille annettiin vaalioikeus, myönnettiin oppilaille oikeus muodostaa poliittisia järjestöjä ja pitää poliittisia kokouksia, määrättiin kaikki kirkon ylläpitämät koulut siirrettäviksi Valistusasiain kansankomissariatien alaisiksi j.n.e.

Täten tapahtui proletaarisen vallankumouksen kautta myös koulualalla täydellinen »Lokakuun vallankumous», joka ei ollut vähemmän syvä kuin varsinaisen poliittinen ja taloudellinen vallankumous, vaikka sillä oli laajempi ja pitkäaikaisempi vastarinta voitettavana ja vaikeivat sen tulokset niin pian tulleet näkyviin kuin muilla taistelurintamilla.

Proletariaatin diktatuuri. Kommunistin puolue ja koulu. Tunnettu marxilainen historioitsija M. Pokrovski lausui kerran, että »proletaarinen vallankumous tarvitsee erikoisen aatteellisen diktatuurin elimen. Siksi tuli Valistusasiain kansankomissariaatti».

Venäjän Kommunistisen Puolueen edessä seisoivat Lokakuun vallankumousta seuranneen kansalaissodan ja sotakommunismin aikana uusi ja valtava tehtävä toteuttaa tätä »aatteellista diktatuuria» alalla, jolla sillä oli mitä suurimpia ja vaikeimpia vastuksia voitettavana. Kului toista vuotta ennenkuin tuli riittävän selväksi, mitä niissä oloissa piti tehdä ja mitä oli mahdollista tehdä.

Ensimmäinen työläis-talonpoikaistalouden vuosi osoitti jo kaikille, että »mikään koulureformi ei riittänyt, vaan että oli suoritettava syvälinen koulun uudelleenluominen, että vaadittiin sen aatteellisen sisällön muuttamista ja perinpohjainen

muutos valistustyön periaatteissa ja menettelytavoissa jotta voitaisiin luoda aatteellinen perusta maan sosialistista uudestaanjärjestelyä varten» (»VKK:n toimintaselostus ajalta lokak. 1917—marrask. 1918»).

Lopulliset selvät ohjeet kansanvalistustyölle työläis-talonpoikaisvaltiossa antoi VKP:n kahdeksas puoluekokous (1919) sisällyttäen uuteen puolueohjelmaan seuraavan kohdan: »Kansanvalistuslalla VKP asettaa päämääräkseen loppuunso- rittaa 1917 v:n Lokakuun vallankumouksen alkaman tehtävän koulun muuttami- seksi porvariston luokkavallan aseesta sellaiseksi aseeksi, joka täydellisesti hä- vittää yhteiskunnan luokkajaon ja myö- tävaikuttaa yhteiskunnan muodostumi- seen kommunistiseksi.»

Tästä johtuvat seuraavat tehtävät:

1) maksuton ja pakollinen, yleinen ja kaikinpuolinen opetus kaikille lapsille kumpaakin sukupuolta 17 ikävuoteen saakka;

2) luoda kouluikä nuorempien lasten opetusverkko tarkoituksella kehittää yh- teiskunnallista kasvatusta ja vapauttaa nainen perhekahleista;

3) täydellisesti toteuttaa yhtenäisen työkoulun periaatteet käyttäen kansan- kieltä opetuskielenä, järjestämällä yhteis- opetus kummallekin sukupuolelle, luomal- la kirkosta täysin riippumaton koulu, jon- ka opetus on läheisessä yhteydessä yhteis- kunnallis-tuotannollisen työn kanssa;

4) kaikkien oppilaiden varustaminen ruualla, vaatteilla, jalkineilla ja opetus- välineillä valtion laskuun;

5) valmistaa uusia, kommunististen aatteiden läpituunkemia koulutyönteki- jöitä;

6) työtätekevän väestön mukaanvetä- minen aktiiviseen toimintaan valistustyön hyväksi;

7) kaikinpuolinen valtioapu työläisten ja talonpoikien itseopiskeluun ja itsekas- vatukseen;

8) ammatillisen kasvatuksen laaja ke- hittäminen 17 v. vanhemmille yhdistäen sitä yleisaineiden opetukseen;

9) avata helppo pääsy ylimpiin oppi- lantoksiin kaikille opintohaluisille ja en- nen kaikkea työläisille; kiinnittää näiden

oppilaitosten opetustyöhön kaikki siihen kykenevät voimat;

10) avata työtätekeville kaikki taide- aarteet;

11) kehittää mitä laajinta kommunisti- sten aatteiden propagandaa ja sitä varten käyttää hyväkseen valtiovallan koneistoa ja varoja.

Edempänä saamme nähdä missä mää- rin ja miten puolueemme antamat ohjeet ovat tulleet neuvostovallan aikana käy- tännössä toteutettua.

Miten tärkeänä puolueemme piti kan- sanvalistustyötä näemme niistä monista tapauksista, jolloin tov. Lenin auktoritee- tillaan puolueen ja neuvostovallan tun- nustettuna johtajana itse ryhtyi tätä työ- tä tukemaan. V. 1923 ilmestyneessä Le- ninin kirjasessa »Sosialistinen vallanku- mous ja valistustyön tehtävät» on koottu hänen lausuntojaan tältä alalta, josta seu- raavassa muutamat otteet:

»Me sanomme; myös koulutyön alalla on tehtävänämme porvariston kukistaminen. Me julistamme avoimesti, että koulu ulko- puolella elämän ja politiikan on valhetta ja tekopyhyyttä... Yhdeksän kymmenettä osaa työtätekevästä joukoista ymmärtää, **että tiedot ovat heille aseena** heidän va- pautustaistelussaan, että heidän epäon- nistumisensa johtuvat heidän riittämättö- mämästä sivistyksestään» (1918).

»Lukutaidottomassa maassa on mahdo- tonta rakentaa mitään kommunismia» (1920).

»Nyt on tehtävänämme kasvattaa uusi opettaja-armeija, joka on läheisesti yh- distetty puolueen kanssa ja on sen aattei- den ja hengen läpituunkemana, jonka täy- tyy voida vetää mukaansa työtätekevien joukot ja tehdä heistä kommunisteja» (1920).

»Meidän on asetettava satojatuhansia tarvittavia ihmisiä kommunistisen valis- tustyön palvelukseen... Meidän on taistel- tava porvaristoa vastaan sotavoimilla, mutta vielä enemmän aatteen voimalla, kasvatuksen kautta... Vanhan opetuksen, vanhojen ulkoläksyjen tilalle on meidän asetettava taito omaksua inhimillisten tie- tojen koko summa ja omaksua niin, että kommunismi ei ole meillä mitään ulkoa opittua, vaan meidän oman ajattelumme tulos... Ilman työtä, ilman taistelua ei

kirjoista opittu kommunismi ole yhtään minkään arvoinen, koska siinä jatkuisi vanha eristyneisyys teorian ja käytännön välillä, se eristyneisyys, mikä oli porvareiyhteiskunnan kaikkein inhoittavin piirre» (1920).

Kansalaissodan vaihe. — »Kolmas rintama». Kansalaissodan ja sotakommunismien aikana muodostui kansanvalistustyö sotilaallisen ja taloudellisen rintaman ohella n.k. kolmanneksi rintamaksi, jolla tapahtui suuri ja pitkäaikainen taistelu ei yksinomaan totuttuja opetus- ja kasvatuseriaatteita ja syvälle juurtunutta kirkollista taikauskoa vastaan, vaan myös poliittisesti vihollismielisen opettajiston vastarinnan musertamiseksi.

Taistelua varten ei alussa ollut käytettävissä mitään valmista tai käyttökelpoista elintä, ei mitään aikaisempaa kokemusta, ei edes varmaa käsitystä siitä, mitä olisi asetettava vanhan kasvatuseristyneisyyden tilalle. Vain vähitellen ja keuhkilla luotiin uusi kasvatuskoneisto.

Tunnusomaisena ensimmäisille proletariaatin diktatuurin kuukausille voi pitää kovaa taistelua johtavien elimien taholta aktiivisen ja passiivisen vastarinnan murtamiseksi valistusrintamalla ja toiselta puolen laajojen väestökerrosten välinpitämättömyys tai vastahakoisuus osoittamaan neuvostovallan elimille tukea siinä taistelussa. Täytyi siirtää kouluasiain hoito paikallisten itsehallintoelimien käsistä neuvostojen haltuun. Valistusasiain kansankomissariaatti järjestettiin lujaksi keskuskoneistoksi suurilla itsenäisillä valtuuksilla. Alussa oli keskuskomissariaatissa 28 verrattain itsenäistä osastoa suurine henkilökuntineen. Vasta helmikuussa v. 1921 julkaistiin uusi asetus, jonka kautta näiden aivan liian lukuisten ja huonosti yhdistettyjen osastojen tilalle muodostettiin vieläkin voimassa oleva keskusvirasto muutamane keskushallintoineen, joita voisi verrata teollisuuden alalla toimiviin trusteihin.

Eri kasvatusaloidilla luotiin jo nyt uuden koulujärjestelmän ensimmäiset muodot.

Aivan uusi ala, jolla ei ollut olemassa mitään tsaarivallan ajalta perittyä, oli kouluikä nuorempien lasten kasvatuseristyneisyys, joka sai

erikoisen tärkeyden sen kautta, että maailmansota ja kansalaissota olivat jättäneet vaille hoitoa ja kasvatusta satoja tuhansia isättömiä ja äidittömiä työläisiä talonpoikaislapsia. Kouluikä nuorempien lasten kasvatuseristyneisyyden lukumäärä nousi 1098:sta v. 1918 3907:een v. 1921 VSFNT:n alueella. Hoidokkeja oli niissä v. 1918 59334 ja v. 1921 176022 (lukuunottamatta lastenkoteja ja lastenseimiä).

Järjestäessään yhtenäisen työskoulun tsaarinaikaisen koulun tilalle sai VKK kokea voimakasta vastustusta väestön ja valistustyöntekijäin taholta. Pyysivät m.m. Smolenskin ja Jaltan neuvostoelimetkin »väestön puolesta» keskukselta, että uskonnonopetus kouluissa säilytettäisiin. Muutamilla muilla paikkakunnilla, kuten Arkangelin ja Aunuksen lääneissä eivät paikalliset elimet lainkaan tunnustaneet ja toimeenpanneet asetusta koulun erottamisesta kirkosta.

Lokak. 16 p. 1918 päivätty »Julistuskirja» ja »Asetus yhtenäisestä työskoulusta» ovat proletariaatin vallankumouksen tärkeimpiä asiakirjoja, jotka vanha bolshevikki ja vallankumousveteraani тов. P. N. Lepeshinski on asettanut historialliselta merkitykseltään rinnakkain Ranskan Suuren vallankumouksen »Ihmisen ja kansalaisen oikeusjulistuksen» kanssa.

Yhtenäinen työskoulu määrättiin kaksiaasteiseksi: I aste 8—13 v. ikäisille (5 opetusvuotta) ja II aste (4 opetusvuotta) 13—17 v. ikäisille lapsille. »Koulun elämän perustana täytyy olla tuotannollinen työ», sääsi asetus. Olosuhteiden pakosta supistui työ kansalaissodan aikana vain epäjärjestelmälliseen itseapuun, vaikka koettiin monessa paikoin muodostaa kouluihin työväestöä ja varustaa kouluja maapalstoilla. Rangaistukset, tutkimukset ja kotityöt kiellettiin. Suurimpana vastuksena oli opettajiston valmistamattomuus uuden työskoulun tehtäviä varten, jonka vuoksi vallankumouksen ensimmäisinä vuosina uusi koulu ei paljoakaan eronnut vanhasta.

Kun kansalaissodan ja sen aiheuttaman taloudellisen sekasorron aikana uudistus näytti epäonnistuneelta, kun koulujen yhteyteen ei voitu järjestää mitään työtä, kun ei ollut välttämättömiä oppilaitteita tai kouluohjelmia, kun opetta-

jisto eli vilussa ja nälässä ja koulurakennukset kokonaan rappeutuivat, oli pakko väliaikaisesti järjestää työkoulu uudelleen. Pohjakouluksi tuli 4-vuotinen I asteen työkoulu (1920—21). Kaupunkeihin ja suurempiin väestökeskuksiin järjestettiin sen lisäksi 7-vuotisia kouluja, joihin sisältyi 4 v. I asteen ja 3 v. II asteen koulua. Tämä koulutyyppejä levisi kesän kuluessa v. 1921 ympäri koko Venäjän Syksyllä samana vuonna tehtiin kuitenkin aikaisempaan päätökseen se lisäys, että 5-vuotinen II asteen koulu edelleen säilytetään, mutta siten, että kolme ensimmäistä opetusvuotta muodostavat sen I jakson (»konsentri») ja kaksi viimeistä opetusvuotta II jakson. Edellisessä tapauksessa saamme yhdessä I asteen koulun kanssa 7-vuotisen koulun, jälkimmäisessä 9-vuotisen koulun.

V. 1918 oli VSFNT:n alueella 51983 I asteen työkouluja, joissa opiskeli 3.484 tuhatta 451 lasta. V:n 1921 alussa oli I asteen työkoulujen lukumäärä kohonnut 78.626:een ja opilaiden ulkumäärä 5.835 tuhanteen 255:een. Samana aikana oli II asteen koulujen lukumäärä kohonnut 2.554:stä 3.576:een ja niiden oppilaiden lukumäärä 276.590:stä 367.239:een.

Tärkeänä täydennyksenä työkouluille olivat ne lasten kodit, joissa saivat sijaa vanhempia vailla olevat tai köyhien työläis- ja talonpoikaiskotien lapset. Kouluikäisten lasten kotien verkko käsitti v. 1921 3.387 laitosta, joissa saivat täydellisen maksuttoman ylöspidon valtion laskuun 143.288 lasta, joiden lukumäärä saman vuoden lopussa (pääasiallisesti kesän viljakadon johdosta) kohosi 288.120:een.

Täten oli vaikeimmissa olosuhteissa tehty tärkeä alku sen työkouluun ja yhteiskunnallisen kasvatuksen järjestämiseksi, jolle Kommunistinen puolue oli viitoittanut tien v. 1919.

Tähän on vain lisättävä, että huolimatta opettajiston hyvin huonosta aineellisesta asemasta kansalaissodan ja sotakommunismien aikana ja huolimatta sen vihamielisyydestä ja passiivisesta vastarinnasta vallankumouksen ensimmäisinä kuukausina, puolueen ja neuvostovaltan kuitenkin onnistui vähitellen saada opettajiston etujoukko itselleen myötämieliseksi, niin että Ensimmäinen yleisvenäläinen

nen opettajain edustajakokous heinäkuussa v. 1918 asettui tinkimättä uuden työkouluun kannalle. Se oli huomattava voitto »kolmannella rintamalla».

Mitä tulee ammattiteknilliseen kasvatustyöhön, niin vallankumouksen jälkeinen ja kansalaissodanaikainen tilanne eivät sallineet siinä tehdä mitään vakavampaa. Ammattiteknilliset oppilaitokset pysyivät kauan aikaa erilaisten taloudellisten virastojen hallussa, kuten ne olivat olleet tsaarinaikanakin. Mitään yhtenäistä toimintaa ja järjestelmää ei ollut. Vasta keväällä 1919 ammattiteknilliset koulut siirtyivät VKK:n alaisiksi ja saivat v:n 1920 alussa oman keskusjohtonsa, n.k. Glavprofobr (»Ammatillisen kasvatuksen ylikomitea»).

Ammattiteknillisen kasvatustyön myrskysisää kasvua kuvaavat seuraavat numerot: v. 1918 oli ammattiteknillisten koulujen (ylimpiä lukuunottamatta) lukumäärä 475 ja niissä oppilaita 23.359, v:n 1921 alussa sitävastoin laitosten lukumäärä 2.096 ja niissä oppilaita 129.834.

Millään kasvatustyön alalla ei VKK:lla ollut sellaista vastustusta voitettavana kuin yliopistoissa ja korkeimmissa oppilaitoksissa. Niihin olivat porvarillinen katsomus ja kaikenlaiset vanhat perintätavat juurtuneet kaikkein syvimmin. Yritys uudistaa ne itse professorien avulla epäonnistui. Oli pakko hallinnollista tietä alkaa uudistus alhaaltapäin. Asetuksella elok. 6 p:ltä v. 1918 sai »jokainen 16 v. täyttänyt henkilö, riippumatta kansallisuudesta ja sukupuolesta, oikeuden päästä kuuntelijaksi mihin korkeampaan oppilaitokseen tahansa ilman minkäänlaisen diplomien tai todistuksen esittämistä siitä, että hän on suorittanut keskikoulun tai muuta koulua.» Kaikki opetus ylimmissä oppilaitoksissa julistettiin maksuttomaksi, ja niiden työ määrättiin tapahtuvaksi vain iltasin, jotta työläiset voisivat niissä käydä.

Huomattiin kuitenkin, että tästä ei ollut apua. Yliopistojen työ ja ylioppilaskunnan kokoonpano jäi melkein muuttomattomaksi. Työläiset eivät niihin lähteneet kun heitä vastassa siellä oli ilmeisesti vastavallankumouksellinen ja vihamielinen professorikunta.

Oli sen vuoksi pakko ryhtyä muihin toimenpiteisiin ylimmän opetuksen uudistamiseksi ja saattamiseksi lähemmäksi työläis-talonpoikaisjoukkoja. Alkaen v:sta 1919 ryhdyttiin perustamaan n.k. Rabfakeja eli Työläis-tiedekuntia ylimpien oppilaitosten yhteyteen ja samalla karsimaan professorikunnasta pois kaikkein vanhoillisimpia ja vastahakoisimpia aineksia. Yliopistobyrokratian musertamisen tarkoituksessa lakkautettiin kaikki yliopistolliset virka-arvot ja virkanimitykset.

Kokemus osoitti, että Rabfakeja perustamalla ja professorikuntaa uudistamalla nuoremmilla voimilla oltiin vihdoin oikealla tiellä, vaikkakin kesti vielä vuosia ennenkuin edes osa korkeimmista oppilaitoksista todella tuli proletaarisen kasvatustyön tyyssijoiiksi. Vielä vallankumouksen neljäntenä vuonna, 1921, lausui M. N. Pokrovski: »Missään vanha maailma ei seiso edessämme sellaisena kovana kalliona kuin tällä alalla, eikä missään ole uuden luominen vaatinut niin paljon itsepintaista ja samalla monimutkaista ja tarkkaa työtä.»

V:sta 1918 v:n 1921 alkuun kasvoi ylimpien oppilaitosten lukumäärä 77:stä 246:een ja niissä opiskelevien lukumäärä 105.376:sta 158.177:ään. Vuodenvaihteessa 1920—1921 oli jo toiminnassa 97 työläistiedekuntaa ja niissä työläisylioppilaita 23.209.

Aivan uusi työ- ja kasvatusala avautui neuvostovaltalle koulunulkopuoliosessa opetuksessa täysikäistä väestöä varten. Se alkoi poliittisesta iskuagitatatsioonista ja kehittyi siitä parin, kolmen vuoden aikana yhä syvällisemmäksi ja järjestelmällisemmäksi joukkokasvatustyöksi, jonka eliminä toimivat lukuisat kirjastot (niitä oli vuodenvaihteessa 1920—21 19.011), lukutuvat (17.131), klubit (2.731), kansantalot (3 tuh. 446), teatterit (4.544), museot (534), lukutaitoisuusoulut (25.036), yleissivistävät koulut ja kurssit aikuisia varten (2.855), kino (710) y.m.

Tämä hyvin laaja valistusala oli mitä läheisimmin yhdistetty yleiseen poliittiseen toimintaan. Se tapahtui välittömästi puolueemme johdon alla, varsinkin sen jälkeen, kun sen kaikki haarat yhdistet-

tiin uuden VKK:n keskusviraston, Glavpolitprosvet (»Poliittisen valistustyön keskuskomitea»), alaisiksi, mikä tapahtui v. 1920. Ennen kaikkea politprosvettityön kautta voitiin suorittaa kommunististen aatteiden joukkopropagandaa puolueettomien keskuudessa, ja sen järjestämien lukutaitoisuusoulujen avulla voitiin vallankumouksen kolmen ensimmäisen vuoden kuluessa opettaa lukutaitoa n. viidelle miljoonalle neuvostovall. kansalaiselle. Miten suuri oli lukutaidottomuus kuvaa seuraava tilasto: v. 1920 laskettiin tuhannesta neuvostovallan kansalaisesta olevan lukutaitoisia vain 319 (v. 1897—233). Sellaisen perinnön sai neuvostovalta ottaa tsaarivallalta vastaan.

Lopuksi on mainittava niin sivistyksellisesti kuin poliittisesti erinomaisen tärkeä valistustehtävä, jonka neuvostovalta ensi kerran pystyi menestyksellä suorittamaan: luoda vähemmistökansojen valistustyö heidän omalla kielellään ja heidän omat sivistystarpeet ja paikalliset olosuhteet huomioonottaen. Lokakuun vallankumouksen jälkeen tämän työn keskuksena oli Kansallisuusasiain kansankomissariaatti, mutta jo v:n 1918 lopussa vähemmistökansojen kouluverkon ja valistustyön keskuksiksi tuli n.k. Sovnatsmen (»Vähemmistökansallisuuksien neuvosto») VKK:n yhteydessä.

Täten luotiin n.k. sotakommunismien aikana keskellä ennentuntemattomia taloudellisia vaikeuksia, köyhyyttä ja nälkää, pitkälisestä kansalaissodasta kärsineessä maassa, jossa sivistystä omaavat kerrokset suhtautuivat vihamielisesti neuvostovaltaan ja saboteerasivat sen aloitteita, jossa talonpoikaisto vielä oli poliittisesti kehittymätöntä ja epäluuloa täynnä, jossa vastavallankumous koetti yhtämittaa järjestää kapinoita rintamien takana ja jossa ess-errit ja anarkistit suorittivat terroristisia tekoja puolueen ja neuvostovallan johtomiehiä vastaan, valistustyön laajalla rintamalla vanha perusta uudelle kommunistiselle sivistykselle ja kulttuurille.

Nepin ensimmäiset vuodet. — Valistustyön suuri kriisi. Vuodet 1921 ja 1922 olivat suurena käännekohtana Neuvostovenäjän vallankumoushistoriassa. Eräissä puheessaan Toisessa Yleisvenäläisessä

politprosvetien edustajakokouksessa lokak. 17 p. 1921 Lenin erinomaisen voimakkaasti alleviivasi tämän käännekohdan merkitystä. »Me teimme siinä virheen, että päätimme välittömästi siirtyä kommunistiseen tuotantoon ja jakeluun... Uusi talouspolitiikka merkitsee, että me tässä yrityksessämme kärsimme suuren tappion ja aloitimme suorittaa strategista perääntymistä... Tappio taloudellisella rintamalla keväällä 1921 oli paljokaan vakavampi ja vaarallisempi kuin mikään tappio kärsittyä sodassa Koltshakia, Denikiä tai Pilsudskia vastaan... Perääntymisemme tapahtui hyvin huomattavassa, jopa ylen suuressa epäjärjestyksessä».

Kaikkein kipeimmin koski tämä perääntyminen valistustyöhön. Sotakommunismien aikana oli ollut rahaa ja aineellisia mahdollisuuksia oikeastaan mihin tahansa — nyt piti kaiken siirtyä itsekanlattavuusperusteelle. Yhdellä iskulla riistettiin valtioapu melkein kaikilta valistuslaitoksilta ja jätettiin niiden ylläpito hyvin epävarman paikallisen budjetin varaan. V:n 1921 toinen puolisko ja koko 1922 olivat mustimpia vuosia koko valistustyössä. Koulu- ja kasvatustilosten sulkeminen tapahtui katastrofisessa laajuudessa. »Koulujärjestelmämme oli kuoleman partaalla», totesi tov. Lunatsharski. Kansakoulun opettaja, joka ennen sotaa oli saanut 30 rpl. palkkaa kuukaudessa, sai nyt vain 3—7 rpl., jota sitäkään ei aina voitu maksaa, ja lisäksi riistettiin häneltä siihen aikaan niin tärkeä elintarvepajokka. Se merkitsi suoranaista nälkää suurelle osalle alimmasta opettajistosta. Jällelle jääneet koulut joutuivat eristetyiksi keskuksesta, sen tuesta ja ohjauksesta ja kokonaan riippuvaisiksi paikallisista elimistä. Donin alueella oli tapauksia, että papiston pimitämä väestö vaati uskonnonopetuksen palauttamista kouluihin ennenkuin se suostui niitä aineellisesti ylläpitämään. Eräs vanha opettaja kirjoitti keskukseen: »Toveri, rakas, auttakaa, pelastakaa meitä! Koulujahan ei enää ole olemassa. Ei ole vanhaa, ei uutta, ei ole mitään!»

Onneksi ei tämä erinomaisen syvä kriisi johtanut valistustyön perikatoon. Puolueemme ja neuvostovalta ryhtyivät kaikella voimalla suunnittelemaan valistus-

työn jälleenrakentamista uudelle pohjalle. Puolueen keskuskomitea tunnusti, että »kansanvalistuksen asia neuvostovallassa on syvästi kommunistinen asia», jota puolueen vakavasti on tuettava. X Yleisvenäläinen neuvostojen edustajakokous v:n 1922 lopussa merkitsi ratkaisevan käännekohdan parempaan päin sen kovan kriisin jälkeen, jonka olivat aiheuttaneet toiselta puolen uusi talouspolitiikka, toiselta puolen parin viime vuoden viljakato ja yleinen köyhtyminen maailmansodan ja kansalaissodan jälkeen. Edustajakokous päätti, että »perääntyminen valistusrintamalla nyt on lopetettava», että valistustyölle menevä osa valtion menoista, joka osa v. 1922 oli pudonnut ennenkuulumattoman alhaiseksi (3.5 pros., oltuaan 1920 10.4 pros.), on huomattavasti suurennettava ja autettava paikallisia elimiä hakemaan lisää aineellista tukea kouluille. Ottaen huomioon hyvin rajoitetut mahdollisuudet siinä suhteessa edustajakokous katsoi mahdolliseksi opetuksen kaupunkikouluissa ja ylimmissä oppilaitoksissa, mutta asetui jyrkästi yksityiskoulujen avaamista vastaan. Kokous viitoitti valistustyön suunnat sen eri aloilla ja lausui lopuksi syvän tunnustuksensa opettajistolle, joka niin vaikeissa oloissa oli koettanut tehdä työtä ja pelastaa aikaisemmat saavutukset uuden koulun rakentamisessa.

Pian neuvostoedustajakokouksen jälkeen julkaistiin »Pravdassa» (tammik. 2 p. 1923) Leninin kuuluisat »Päiväkirjan sivuja», jossa hän asetti valistustyön päätehtäväksi lukutaidottomuuden likvioidon, painosti välttämättömyyttä vapauttaa yhteiskunnallisia varoja valistustyötä varten, viittasi aikaisempaan lausuntoonsa, että lukutaidottomuuden likvioidomisella ei vielä pitkälle päästä, että neuvostovalta ja sosialistinen talous edellyttää yleisen sivistystason huomattavaa kohoamista ja että se voi tapahtua vasta sen jälkeen kun neuvosto-opettajan aineellinen asema on tullut riittävästi turvatuksi. »Kansanopettaja on meillä nostettava korkeammalle, kuin hän milloinkaan on ollut, korkeammalle kuin hän on tai tulee koskaan olemaan porvarillisessa yhteiskunnassa. Tämä on totuus, joka ei meillä kaipaa mitään todistuksia».

Maan syvä köyhyys ei kuitenkaan sallinut heti toteuttaa kaikkea, mitä oli välttämättömäksi ja oikeaksi katsottu. Kesään mennessä v. 1923 ei alimman opettajiston palkkaa saatu kohoamaan keskimäärin 6:eenkaan ruplaan kuukaudessa, mikä oli vain 17—18 pros. ennensotaisesta palkasta. Myös muissa suhteissa jäivät tosiasialliset tulokset valistustyön aineellisen perustan vakiinnuttamiseksi verrattain vähäisiksi.

Jälleenrakennustyön aika. — Uusi nousu. Vasta v. 1924 toi huomattavia saavutuksia mukanaan valistustyön alalla. Aineellinen pohja lujittui. Jo maaliskuussa oli kyläopettajan palkka kohonnut 15 ruplaan, syksyllä se katovuodesta huolimatta nousi 20—25 rpl:aan ja vuodenvaihteessa 1924—25 se oli 30 rpl. Samanaikaisesti kohosi VKK:n osuus valtiomenoihin 33,5 prosenttiin, oltuaan alimmillaan v. 1922 (3,5 pros.).

Kun XIII puoluekokous julisti tunnuslauseeksi »kasvot maaseudulle», merkitsi se samalla, että kasvot oli käännettävä myös koulua kohti. Puolue ilmoitti toivovansa, että opettajasta tulisi puolueen »agitpropi» (agitatorin ja propagandan suorittaja) maaseudulla. Opettajiston suuressa armeijassa oli selvästi huomattavissa aktiivista työtä koulun uudestaanrakentamiselle, yhä kasvavaa kääntymistä neuvostovallan ja sen kulttuuritehtävien puolelle ja vilpittömiä lähestymistä puolueeseen ja sen aatteellisen johdon alle. Puolue toiselta puolen helpotti opettajien pääsyä puoluejäseniksi. Ensimmäinen Yleisvenäläinen opettajain edustajakokous tammikuussa 1925 oli sinä historiallisena rajakivenä, joka osoitti yhden vaiheen päättyneeksi ja opettajiston valtavan armeijan olevan läheisessä liitossa ja yhteistoiminnassa neuvostovallan kanssa uuden koulun ja kasvatustajajärjestelmän luomiseksi kommunismin hengessä. Oltiin uuden kulttuurivallankumouksen keskellä.

Jos luomme katsauksen saavutuksiin eri valistustyön aloilla, niin huomaamme, miten kasvavat rinnakkain määrä ja laatu, miten aineellisten kysymysten tilalle astuvat etualalle organisatoriset ja metodiset kysymykset, miten yleinen koulujärjestelmä tiivistyy ja lujittuu yhdeksi

ehäeksi ja voimakkaaksi koneistoksi, miten läheiseksi tulee vuorovaikutus taloudellisen rakennustyön kanssa, miten lähelle valistus- ja kasvatustyö tulee työväenluokan ja talonpoikaiston tarpeita ja miten koko työ täyttyy johdonmukaisella kommunistisella hengellä.

Yhteiskunnallisen kasvatuksen alalla olivat Nepin ensimmäisinä vuosina kaikkein enimmän joutuneet kärsimään kouluikä nuorempien kasvatustilat. Jälleenrakennustyössä tällä alalla kiinnitettiin huomiota ei niin paljon lukumäärän kohottamiseen kuin ehdottomasti välttämättömien laitosten laadun parantamiseen. V:n 1926 alkuun mennessä oli Neuvostoliiton alueella verrattain hyvin varustettuja kouluikä nuorempien lastenkoteja 848, n.k. lastenkenttiä 2.000, ja n. 300 n.k. lastenhuoneita klubien yhteydessä, joissa yhteensä elätettiin ja kasvatettiin yli 150.000 lasta. Vähintään yhtä suuri ja luultavasti huomattavasti suurempi oli niiden lasten lukumäärä, jotka elätettiin ja kasvatettiin kouluikäisten lastenkodeissa.

V:n 1925 alussa oli työkoulujen lukumäärä VSFNT:ssa 62.400 ja opetettiin niissä n. 6 milj. lasta. Joulukuussa 1923 julkaistiin uudet yhtenäisen työkoulun säännöt, jotka selvittivät koulun tehtäviä, rakennetta ja sisäistä järjestelyä. Samana vuonna julkaistiin uudet I asteen työkoulun ohjelmat, (n.k. Gus'in eli »Valtion oppineiden neuvoston» ohjelmat), joissa n.k. kompleksistijärjestelmän pohjalla (opetusta ei aineettain, vaan aiheittain) oli luotu eheä, aatteellisesti kiinteä ja sosialistiseen rakennustyöhön mukautuva kasvatustyön järjestelmä, hyvin suuresti poikkeava porvarillisesta opetusjärjestelmästä. Monista vaikeuksista huolimatta, joista suurin oli alimman opettajiston valmistumattomuus uuden järjestelmän käyttäntöönpanemiseen, tulivat uudet ohjelmat sovelletuiksi melkein kaikissa kouluissa jo opintovuoden 1924—25 aikana.

II asteen työkoulun uudet ohjelmat saatiin valmiiksi vasta kesällä 1925 ja nekin vain kolme ensimmäistä luokkaa varten. Nämä ohjelmat eivät perustuneet kompleksijärjestelmään, vaan lähenivät aineopetusta. II asteen koulun kahdelle

viimeiselle luokalle (n.k. toinen konsentri) annettiin paikkakunnan tarpeista riippuva ammatillinen erikoisuutta.

Kyläkoulujen opetustyön laadulliseksi kohottamiseksi luotiin v. 1924 alkaen maaseudulla keskus- eli tukikoulujen verkko, joiden työn piti olla esikuvallisenä kyläkouluille ja joiden ympäri keskittyi kuntien koulutyöntekijäin metodinen työ.

Tarkoituksella lähentää työkoulua väestöön pantiin v. 1923 alulle erikoisten talonpoikaisnuorisokoulujen järjestäminen läheisessä yhteistoiminnassa Kommunistisen nuorisoliiton kanssa. Tämän koulutyypin elinvoimaisuutta osoittaa se, että jo v. 1925—26 tällaisia kouluja oli n. 500 ja niissä oppilaita n. 35.000.

Uuden, suuren, porvarillisissa maissa tuntemattoman työn onnistui neuvostovallan tehdä alaikäisten yhteiskunnallisoikeudellisen turvan alalla. Siihen kuuluu huolto kodittomista lapsista, alaikäisten kaikkien oikeuksien turvaaminen sekä raajarikkoisten ja älyllisesti kehittymättömien kasvatusta. Neuvosto-Venäjällä ei nuorta rikoksenteikijää jätetä vankilojen kasvatettavaksi, vaan koetetaan häntä ohjata erikoislastenkodeissa, jotka ovat VKK:n alaisia.

Alkaen kesästä 1923 on mitä vakavinta huomiota kiinnitetty opettajiston lisävalmistukseen kirjallisuuden ja jokavuotisten kurssien avulla. Tässä on tehtäväksi asetettu: 1) koulujen ja opettajan on toimitettava yhteiskunnallisen vallankumouksen palveluksessa ja järjestettävä työnsä neuvostovallan eri taloudellisten ja poliittisten tehtävien mukaan; 2) opetustyö on saatava lähemmäksi tuotantoa ja puolue-toimintaa; 3) koulussa on toteutettava uusimmat, ajanmukaisimmat lapsen henkisen elämän tieteelliseen tutkimukseen perustuvat kasvatustyön menetelmät.

Ammatillisteknillisen kasvatuksen työala joutui tärkeältä osaltaan suhteellisesti vähemmän kärsimään uudesta talouspolitiikasta, koska se välittömämmin palveli tuotantoa ja talouslaitoksia ja sai niiltä aineellista tukea. Tämä koskee ennenkaikkea alempia ammatikouluja ja teknikumeja. Erikoistehtäväk-

si tällä alalla tuli tehdaskoulujen ja vlim-
 len oppilaitosten työläistiedekuntien lu-
 jittaminen, sekä opettajateknikumien työn
 järjestäminen työkoulun uusia ohjelmia
 vastaavaksi.

Vv. 1923—24 oli verrattain suuri risti-
 riita olemassa VSFNT:n ja Ukrainan kas-
 vatusjärjestelmien välillä siinä suhteessa,
 että edellinen pani pääpainon yleissivistä-
 tävälle, jälkimäinen ammatilliselle kasva-
 tukselle, mutta tuli tämä ristiriita kuiten-
 kin pian likvidoiduksi ja kasvatustjärjes-
 telmä yhdenmukaistetuksi.

Mitä raskaampia uhreja sai uuden ta-
 louspolitiikan johdosta kärsiä poliitti-
 nen valistustyö ja sen elimet. Kir-
 jastot joutuivat usein aivan rappiolle, lu-
 kutupia suljettiin joukottain, samoin klu-
 beja ja lukutaitoisuuskouluja. Vasta 1923
 —24 tapahtuu tässä muutos parempaan
 päin. XI Yleisvenäläinen neuvostojen
 edustajakokous päätti tammik. 29 p. 1924,
 että lukutaidottomuus olisi likvidoitava
 Lokakuun vallankumouksen ensimmäisen
 kymmenvuotiskauden kuluessa. Lukutai-
 dottomuuden likvidoimistyö sai sen kautta
 voimakkaan sysäyksen. Sen tuloksia oli,
 että v. 1924 laskettiin lukutaitoisia ulos
 lukutaitoisuuskouluista täysikäisiä varten
 914.000 henkeä ja 1925 1.800.000 henkeä.
 Tällä työllä oli kuitenkin hyvin suuria
 vastuksia voitettavanaan vähemmistökan-
 sallisuuksien keskuudessa, joilla usein-
 kaan ei ollut omaa kirjallisuutta eikä edes
 omaa kirjakieltä.

Lukutupien lukumäärä kohosi 3.260:sta
 v. 1924 3.563:een v. 1925 ja kirjastojen
 lukumäärä samana aikana 5.400:sta n.
 14.000:een. Lukuiset n.k. poliittiset luku-
 taitoisuusoulu ja neuvosto-puoluekoulu
 syventivät poliittista tietoisuutta alimpien
 yhteiskunnallisten toimitsijain keskuu-
 dessa niin kaupungeissa kuin maaseudal-
 la, ja keskuksissa toimivat Kommunistiset
 yliopistot valmistivat johtavia voimia poli-
 ttiiseen valistustyön eri aloille.

Näemme täten, miten laajalla rintama-
 la ja miten nopeasti puolueemme tukema-
 na kansanvalistustyö jälleen pääsi aloil-
 leen suuren kriisin jälkeen vv. 1921—22,
 miten syvällisiä uudistuksia pian saatiin
 aikaan koulutyön alalla mukauttamalla

sitä taloudelliseen rakennustyöhön ja täyttämällä sitä kommunistisella hengellä ja miten valistustyöntekijäin monilukuinen, vaikutusvaltainen joukko itse-tietoisesti siirtyi neuvostovallan ja prole-

tariaatin diktatuurin puolelle ollakseen puolueen johdolla valmiina tekemään voitavansa neuvostovallan lujittamiseksi ja uuden, kommunistisen kulttuurin luomiseksi.

V. I. Lenin ja aseellisen kapinan taito Venäjän ensimmäisen vallankumouksen valossa.

Kirj. Vaganjan.

(Jatkoa).

VI. Aktiivinen boikotti ja aseellisen kapinan tunnus.

Bulyginin Duuman boikotti oli tähän suuntaan (sovinnon estämiseen) tähdättyä taktiikkaa, sikäli kuin porvarillisen demokratian vasemmisto selvästi puhui boikotista.

Mutta boikottia oli käytettävä ei ainoastaan tarkoituksessa sekaantua »sovinnon hierontaan», vaan myöskin omien voimien parhaaseen järjestämiseen. Boikotti ei voi olla pelkästään passiivista boikottia, vaan on sen tämän tarkoituksen saavuttamiseksi muodostuttava »aktiiviseksi boikotiksi». »Aktiivinen boikotti» on agitatiota, voimien keräämistä ja vallankumouksellisten voimien järjestelyä suurennatusmittakaavassa, kaksinkertaisella tarmolla, kolminkertaisin ponnistuksin. Mutta tällaista työtä on mahdoton ajatellakaan ilman selvää, tarkkaa ja suoraa tunnusta. Ainoastaan aseellinen kapina voi olla tällainen tunnus. Se seikka, että hallitus kutsui kokoon törkeästi väärennetyn »kansanedustuksen», se antoi oivallisia agitatioaiheita todellisen kansanedustuksen puolesta, antoi tilaisuuden selvittää laajoille kansanjoukoille, että todellisen kansanedustuksen voi nyt (tällaisten petosten ja tällaisen kansaan kohdistetun pilkanteon jälkeen tsaarin puolelta) kutsua kokoon ainoastaan Väliaikainen Vallankumoushallitus, jonka aikaansaamiseksi on välttämätön aseellisen kapinan voitto ja tsaarin vallan tosiasiallinen kumoaminen. Parempaa tilaisuutta harjoittaa agitatiota

kapinan puolesta ei saata ajatella». Parempaa hetkeä ja parempaa aihetta ei voinut ajatella, koska Bulyginin Duuman boikotti tuli yleiskansalliseksi kysymykseksi, kysymykseksi, jossa jopa demokraattisen pikkuporvariston laajat piiritkin olivat myötätuntoisina liittolaisina.

»Boikotti-ajatuksen kaikkein tarmokkain kannatus; porvarillisen demokratian oikean siiven, joka hylkää boikotin, peturuuden paljastaminen; boikotin muodostaminen aktiiviseksi, s.o. mitä laajimman agitation kehittäminen; aseellisen kapinan julistaminen, kehoitus ryhtyä viivyttelämättä muodostamaan vallankumouksellisen armeijan joukkueita ja osastoja itsevaltiuden kukistamiseksi ja Väliaikaisen Vallankumoushallituksen muodostamiseksi; tämän Väliaikaisen Vallankumoushallituksen ehdottomasti velvoittavan perusohjelman selittäminen ja levittäminen, jotta siitä tulisi kapinan lippu ja kaikkien tulevien Odessan tapausten uusintojen esikuva», — siinä se menettelytapa, jota proletariaatin vallankumouksellisen puolueen tuli noudattaa.

Kuinka yleistajuttava tämä taktiikka oli, sitä todistaa se, että yksin menshevistinen »Iskrakin» julisti aktiivisen boikotin ajatusta. Antaessaan hyväksyttäviiä tunnuslauseita, se kuitenkin tapansa mukaisesti sekoitti asioita, neuvoen vallankumouksen proloogiksi muodostamaan »vallankumouksellisia itsehallinnon orgaaneja» y.m.

Vastatessaan »Iskralle» Lenin aivan oikein huomauttaa: »Vallankumouksellisen itsehallinnon järjestäminen ja kan-

sanedustajain valitseminen ei ole kapinan proloogi (alkulause), vaan sen epi-
loogi (loppulause). Jos nyt, ennen kapinaa
ja kapinasta riippumatta, asettaa itsel-
leen tuollaisen tehtävän, merkitsee se si-
tä, että asettaa itselleen järjettömän pää-
määrän ja aiheuttaa sekaannusta vallan-
kumouksellisen proletariaatin tietoisuu-
dessa. Ensinnäkin on saatettava kapina voiton
(vaikkapa vain yhdessä kaupungissa)
ja muodostettava Väliaikainen Vallan-
kumous-hallitus, jotta sitten tämä ka-
pinan organina ja vallankumouksellisen
kansan tunnustettuna johtajana voisi
ryhtyä vallankumouksellisen itsehallin-
non järjestämiseen. Se epäselvyys, jonka
mensheviikkien harhaanvievät tunnus-
lauseet saivat aikaan, himmensi itses-
sään selvää kapinaa valmistautumisen
tunnuslausetta. »Meidän on selvästi ja
päättävästi osotettava kapinan välttämät-
tömyys asiain nykyisellä kannalla ol-
lessa, suorastaan kehoitettava kapinaan
(luonnollisesti etukäteen määrittelemättä
sen hetkeä), kehoitettava vallankumouk-
sellisen armeijan viivyttämättömään
muodostamiseen. Ainoastaan tällaisen ar-
meijan rohkea, mahdollisimman laaja-
suuntainen organisoiminen voi olla ka-
pinan proloogina, alkukohtana. Ainoas-
taan kapina voi todella taata vallanku-
mouksen voiton, — sitä paitsi ne, jotka
tuntevat paikalliset olosuhteet, tulevat
aina varoittamaan liian aikaisista ka-
pinayrityksistä. Todellisen kansan itsehal-
linnon todellinen järjestäminen voi olla
ainoastaan voitollisen kapinan epiloo-
gina, loppukohtana.»

Bulyginin duuman suhteen tuli sociali-
demokratian taktiikan siis sisältyä seu-
raavaan viiteen kohtaan: »1) voimakas
agitatio Valtakunnan Duumaa koskevan
lain ja vaalien johdosta, kokousten järjes-
täminen, vaaliagitation hyväksikäyttö,
mielensisäiset j.n.e.; 2) kaiken tämän
agitatio-kamppailun keskittäminen seu-
raaviin tunnuslauseisiin: aseellinen ka-
pina, vallankumouksellinen armeija, Vä-
liaikainen Vallankumous-hallitus; tämän
väliaikaisen hallituksen ohjelman levit-
täminen; 3) kaikkien vallankumoukselli-
sen demokratian aineiden ja yksin niiden,
s.o. ainoastaan niiden aineiden, jotka to-
della hyväksyvät ylläesitetyt tunnus-

lauseet, yhdistäminen tähän agitatioon ja
aseelliseen taisteluun; 4) porvarillisen de-
mokratian vasemmassa siivessä ilmene-
vän boikotti-ajatuksen kannattaminen,
jotta siitä muodostuisi aktiivinen boikotti
ylläesitetystä mahdollisimman laajan
agitation muodossa. Porvarillisen demo-
kratian vasemmisto-ryhmien vetäminen
vallankumouksellis-demokraattisen ohjel-
man puolelle ja sellaiseen toimintaan,
joka lähentää heitä pikkuporvaristoon ja
talonpoikaistoon; 5) porvarillisten »sovit-
telijain» armoton paljastaminen ja hä-
päiseminen mahdollisimman laajojen
työläis- ja talonpoikaisjoukkojen edessä;
heidän jokaisen kavalan, petollisen, epä-
varman askeleensa, sekä ennen Duumaa
että Duumassa, julkituominen ja selittä-
minen; työväenluokan varottaminen näiden
vallankumouksen porvarillisten pet-
turien suhteen.»

Tapausten myöhemmät vaiheet todisti-
vat aktiivisen boikotin taktiikan täy-
dellisen tarkoituksenmukaisuuden. »Buly-
ginin Duuman boikotti oli ainoa oikea
menettelytapa, jonka tapaukset ovat täy-
delleen vahvistaneet. Joka unohtaa tä-
män, joka puhuu boikotista sivuuttaen
Bulyginin Duuman opetukset (niinkuin
mensheviikit aina tekevät), hän antaa it-
sestään täydellisen köyhyyden todistuk-
sen, todistuksen kyvyttömydestään selit-
tää ja ottaa huomioon yhden kaikkein
tärkeimmistä ja vaiherikkaimmista Venä-
jän vallankumouksen ajanjaksoista.
Bulyginin Duuman suhteen noudatettu
boikottitaktiikka arvioi oikein vallanku-
mouksellisen proletariaatin mielialan ja
ajankohdan objektiiviset erikoisuudet,
jotka osoittivat pikaisen yleisen räjähdys-
sen välttämättömyyden». Juuri aktiivinen
boikotti johti siihen, että Bulyginin Du-
ma tuli pois pyyhkäistyksi, ja juuri ne
suuremmoiset tulokset, joihin neuvottele-
vaa Duumaa vastaan kohdistettu liike
johti, pakoittivat antamaan lokakuun 17
päivän manifestin.

Lokakuun 17 päivän manifesti oli yri-
tys, eikä suinkaan tulokseton yritys,
lyödä hajalle tämä vallankumouksellisen
demokratian yhteisrintama.

Witten ehdottama Duuma oli se myön-
nytys, se ehto, jolla vapaamielinen por-

varisto voi suostua sovinnon tekoon hallituksen kanssa.

Tapausten kulku sittemmin osoitti, että Witten laskelmat eivät olleet perusteettomia. Mutta meitä ei kiinnittänyt itse tapausten arvostelu, eikä edes lokakuun jälkeisen vallankumouksellisen liikkeen historia. Meille on tärkeää ainoastaan todeta se, että lokakuun jälkeen ei tapahtunut mitään rauhoittumista, ei työväenluokan ja talonpoikaiston, eikä sotaväen keskuudessa, vaan osoitti vuoden 1905 viimeinen neljännes vallankumouksen keskeytymätöntä nousua ja kasvua, kunnes se Moskovassa kehittyi barrikaadi-sodaksi.

VII. Joulukuun kapina Moskovassa.

Moskovan kapina oli joukkojen vallankumouksellisen kokemuksen lisääntymisen kannalta äärettömän iso askel eteenpäin. Se oli epäilemättä vielä yksi porras ylemmäs vallankumouksen kehityksessä korkeimpaan asteeseen ja tältä kannalta oli Moskovan kapinan antamalla opetuksella tavattoman suuri merkitys, Moskovan kapinan opetusten täytyi valaa aivan erityistä valoa kapinan taitoa koskevaan kysymykseen.

Tapausten kulku Moskovassa on siksi yleisesti tunnettu, ettemme katso tarpeelliseksi kertoa siitä tässä.

Kaikki ammattiliitot ja vallankumoukselliset järjestöt julistavat yleislakon. Joulukuun 6 päivänä päättää Työv. Ed. Neuvosto muuttaa yleislakon kapinaksi. 7 ja 8 päivänä rauhallisia mielenosoituksia, mutta 8 päivän iltana alkaa kapina Akvariumin piirityksellä, ja 17 päivänä mursi Semenovin rykmentti lopullisesti Presnjan vastustuksen. Sellainen oli tapausten ulkonainen kulku.

Mitä opetuksia tulee proletariaatin saada ja mitä se voi saada Moskovan kapinasta? »Lakko ja mielenosoitukset johtavat yksityisten barrikaadien rakentamiseen. Yksityisten barrikaadien rakentamisesta siirrytään niiden rakentamiseen laajassa mitassa ja katutaisteluun sotaväkeä vastaan. Proletariaatin joukkotaistelu kehittyi lakosta kapinaksi järjestöistä välittämättä. Siinä Venäjän vallankumouk-

sen valtava historiallinen saavutus, jonka se saavutti joulukuussa vuonna 1905, — saavutus, joka ostettiin, kuten aikaisemminkin, äärettömän raskaiden uhrien hinnalla».

Tämä se nosti liikkeen yhtäkkiä korkeammalle tasolle. Yleislakosta vallinnut käsitys, että se oli proletariaatin kaikkein voimakkain taisteluase, tuli samalla käytännön kautta muutetuksi. »Meidän on vihdoinkin avoimesti ja kaikkien kuultavasti tunnustettava poliittisten lakkojen riittämättömyys, meidän on suurien joukkojen keskuudessa agiteerattava aseellisen kapinan puolesta, peittelemättä tätä kysymystä millään »valmistavilla asteilla», hunnuttamatta sitä millään. Jos me salaamme joukoilta kiihkeän, verisen ja hävittävän sodan välttämättömyyden, tulevan joukkoesiintymisen välittömänä tehtävänä, niin me petämme kansaa. Sellainen on joulukuun tapausten ensimmäinen opetus.»

Itse asiassa asettavat sekä teoreettiset että tosiasialliset tekijät lakon riippuvaiseen, toisarvoiseen asemaan: »Koko asian yleinen tila pakoittaa yhdistämään poliittisen suurlakon aseelliseen kapinaan. Itsenäisenä taisteluvälineenä käytetyn lakon heikot puolet esiintyvät tällöin erityisen selvästi. Kaikki ovat tulleet vakuutetuiksi siitä, että poliittisen lakon tavattoman tärkeän onnistumisen ehto on sen odottamaftomuus, mahdollisuus yllättää hallitus. Tämä on kuitenkin nyt mahdollonta. Joulukuussa hallitus oppi taistelemaan lakkoa vastaan ja on tällä hetkellä täysin valmistautunut tähän taisteluun. Kaikki todistaa rautateiden ääretöntä tärkeyttä yleislakon aikana. Jos liikenne rautateillä pysähtyy, on lakolla mitä suurimmat edellytykset kehittyä suurlakoksi. Ellei rautateliikennettä saada kokonaan pysähtymään, niin lakko todennäköisesti ei tule yleiseksi. Mutta rautatieläisten on erityisen vaikea ryhtyä lakkoon: rangastusjunat seisovat valmiina käytettäviksi; aseistettuja sotaväenosastoja on asetettu pitkin linjaa, asemille ja joskus juniinkin. Sellaisessa tilanteessa voi lakko merkitä, voipa sanoa, useimmissa tapauksissa välttämättömästi merkitsee, — välitöntä yhteentörmäystä aseellisten voimien kanssa». Yleislakon tosiasiaa logiikka on sel-

lainen, että se välttämättä johtaa vallankumoukselliset ryhmät kapinaan.

Mutta tämä on vasta ensimmäinen Moskovan kapinan opetus. Moskovan proletariaatti todisti loistavasti käytännössä, että sotaväen muokkaaminen on mahdollista ja välttämätöntä kapinan syttymisen hetkellä ja sen kuluessa. Tämä on Moskovan kapinan toinen opetus. »Joulukuun vahvisti havainnollisesti vielä yhden ysvämielisen ja opportunistien unohtaman Marxin lausunnon. Hän sanoi, että kapina on taito ja että tämän taidon perussääntö on — hurjan-rohkea, peruuttamattoman päättäväinen hyökkäys. Tätä totuutta me emme ole riittävästi käsittäneet. Me harrastimme itse liian vähän ja opetimme joukoille liian vähän tätä taitoa; tätä sääntöä hyökätä millä hinnalla tahansa. Meidän on nyt kaikella tarmolla korjattava tekemämme virhe. Ryhmittymien poliittisten tunnuslauseiden pohjalla on riittämätön, on välttämättä ryhmityttävä vielä sen mukaan miten kukin suhtautuu aseelliseen kapinaan. Joka on sitä vastaan, joka ei siihen valmistaudu, — hänet on armotta heitettävä pois vallankumouksen kannattajien joukosta, heitettävä vastustajien, petturien tai pelkuriin joukkoon, sillä lähestyvä päivä, jolloin tapausten voima, taistelutilanne pakottaa tällä pohjalla meitä eroittamaan viholliset ja ystävät. Me emme saa julistaa passiivisuutta, me emme saa yksinkertaisesti »odottaa» sitä, koska sotaväki »siirtyy» meidän puolellemme, — ei, vaan meidän on kaikella voimalla julistettava rohkeaa hyökkäystä ja päällekkäystä asekesäpäällä, päällikkökunnan tuhoamisen välttämättömyyttä ja kaikkein tarmokkainta taistelua horjuvasta sotaväestä».

Sotaväen merkitystä ei saa liian vähäksi arvostella, ja samasta syystä ei saa vähäksi arvostella työtä sotaväen keskuudessa. »Lakon aseelliseen kapinaan verraten riippuvainen, toisarvoinen merkitys johtuu siis järkähtämättömällä välttämättömyydellä nykyään vallitsevasta asiain-tilasta, sellaisena miksi se kehittyi vuoden 1905 joulukuun jälkeen. Kärjistynyt vallankumouksellinen tilanne muuttaa mielenosoituksen lakoksi, vastalauseen — taisteluksi, lakon — kapinaksi meidän tahdostamme riippumatta, vastoin kaikkia

»direktiivejä». Kapina, aseellinen joukko-taistelu voi luonnollisesti sytyä ainoastaan sotaväen ottaessa siihen osaa muodossa tai toisessa. Sentähden voi sotaväen lakko, sen kieltäytyminen ampumasta kansaa, epäilemättä joissain tapauksissa johtaa pelkän rauhallisenkin lakon voittoon. Mutta tuskin on tarpeellista todistaa, että sellaiset tapaukset voivat olla ainoastaan erityisen menestyksellisen kapinan yksityisiä vaiheita ja että on olemassa ainoastaan yksi keino saada aikaan niiden uusiintuminen ja mahdollisimman suuri todennäköisyys, nim.: kapinan menestyksellinen valmistaminen, ensimmäisten kapinatoimintojen tarmo ja voima, sotaväen demoralisointi hurjan-rohkeilla päällekkäyksillä ja suurien armeijan osien luopumisella j.n.e.»

Engelsin ajoista saakka vakiintui väärä käsitys kapinasta. Moskova kehitti uuden barrikaadi-taktiikan. »Tämä taktiikka oli sissisodan taktiikkaa. Tällaisesta taktiikasta johtuva järjestö rakenne perustui liitkuviiin ja tavattoman pieniin osastoihin: kymmenikköihin, kolmikkoihin, jopa kak-sikkoihinkin. Meillä voi nykyään usein tavata sosialidemokraatteja, jotka nauraa hihittävät, kun tulee puhe viisiköistä ja kolmikoista. Mutta hihittäminen on ainoastaan halpa keino sulkea silmänsä uudelta taktiikka- ja organisatiokysymykseltä, jonka aiheuttaa katutaistelun järjestäminen nykyisen sotatekniikan valitessa. Lukekaapa, hyvät herrat, kertomus Moskovan kapinasta, ja te käsitätte mikä yhteys »viisikoilla» on uuden barrikaadi-taktiikan kysymyksen kanssa. Jos nämä pienet osastot aseistetaan tekniikan uusimmilla saavutuksilla — käsigranaateilla ja automaattisilla kivääreillä, niin niiden voima on tavattoman suuri.

Sissisodan merkitystä vallankumouksessa pidettiin yleensä vähäisenä, vaikka sillä todellisuudessa on tavaton merkitys. Suurisuuntaisessa ja valppaasti käydyssä kansalaissodassa on vallankumouksellisella sissisodalla hyvin suuri merkitys ja arvo. Epäilemättömtä taas on, että kansalais-sota on yksi kapinan todellisista muodoista. »Sentähden on aivan luonnollista ja välttämätöntä, että tällä aikana, yleiskansallisten lakkojen aikakautena, kapina ei voi puhjeta entisessä yksi-

tyisten toimintojen muodossa, jotka rajoittuvat lyhyeen aikaan ja vähäisiin auleisiin. Aivan luonnollista ja välttämättöntä on, että kapina saa korkeamman ja monimutkaisemman aikaa kestävän, koko maata käsittävän kansalaissodan muodon, s.o. kahden kansan osan välisen aseellisen taistelun luonteen. Tällainen sota ei ole ajateltavissa muuten kuin sarjana muutamia suuria suhteellisesti pitkien väliaikojen toisistaan erottamia taisteluja ja suurena määränä pieniä kahakoita näiden taistelujen väliaikoina. Jos kerran asianlaita on näin, — ja se on epäilemättä näin, — niin on sosialidemokratian välttämättä luotava sellaisia järjestöjä, jotka kykenisivät mahdollisimman hyvin johtamaan kansanjoukkoja sekä näissä suurissa taisteluissa että, mikäli mahdollista, myöskin noissa pienissä kahakoissa. Sosialidemokratian on kansalaissodan asteelle kehittyneen luokkataistelun aikakautena asetettava tehtäväkseen ei ainoastaan osanotto kansalaissotaan vaan myöskin johtavan aseman saavuttaminen siinä. Sosialidemokratian on kasvatettava ja valmistettava järjestönsä esiintymään todella sota a käyvässä puolella, joka ei jätä käyttämättä ainoatakaan tilaisuutta tehdä vahinkoa viholliselle.

Lenin ei sanonut suotta vähän aikaisemmin: »Kansalaissodan aikakautena on proletariaatin puolueen ihanteena sotiiva puolue.» Sotivalla puolueella täytyy olla oma järjestönsä sotaa, taistelua varten. Millaisen tulee tämän järjestön olla? Tämänkin kysymyksen ratkaisua varten antoi Moskova suuren määrän aineistoa. »Työväen Edustajain Neuvot ovat välittömän joukkotaistelun elimiä. Ne syntyivät lakko- ja taistelun eliminä. Välttämättömyyden pakosta tuli niistä sangen pian hallitusta vastaan käydyin yleisvallankumouksellisen taistelun elimiä. Tapausten kehityksen ja lakosta kapinaan siirtymisen pakoittamina muuttuivat ne vastustamattomasti kapinan elimiksi.» Mutta tämä ei riitä. »Ne ovat välttämättömiä joukkojen keräämistä, niiden yhdistämistä, puolueen (tai puolueen suostumuksella annettujen) poliittisesti ohjaavien tunnuslauseiden tun-

netuksitekemistä ja joukkojen harrastuksen herättämistä, niiden nostamista ja mukaantempaamista varten. Mutta ne ovat riittämättömiä välittömään taistelujoukkojen, kapinan järjestämiseen sanan ahtaimmassa merkityksessä». Tällaista otavojen välitöntä johtoa varten tarvitaan taistelujärjestöjä. »Näiden nyt puhona olevien, voisiko sanoa »sotaelimien» on pyrittävä saamaan joukot vaikutusvaltansa, johtonsa alaiseksi, ei vaalien, vaan katutaistelujen ja kansalaissodan välittömien osanottajien välityksellä. Näiden järjestöjen peruskerhoina tulee olla pieniä vapaaehtoisia liittoja, kymmenkoppia viisikkoita, vieläpä mahdollisesti kolmikokitakin. On mahdollisimman suurella voimalla julistettava, että lähestyy taistelu, jolloin jokaisen yksityisen kansalaisen on uhrauduttava ja taisteltava kansan sortajia vastaan. Vähemmän muodollisuuksia, vähemmän viivyttelyä (»volokiittaa»), enemmän yksinkertaisuutta organisaatiossa, jonka tulee olla mahdollisimman liikkuva ja mahdollisimman joustava. Kaikkien ja jokaisen, joka tahtoo seisoa vapauden puolella, on heti liityttävä taistelu-»viisikkoihin», jotka ovat vapaita samassa ammatissa tai samassa tehtaassa työskentelevien ihmisten liittoja, tai sellaisten ihmisten liittoja, joihin yhdistää toisiinsa toveruus, puolue tai vain asuinpaikka (kylä, kaupunkitalo tai huoneisto). Näitä liittoja, niin puolue-liittoja kuin puolueettomiakin tulee keskerään yhdistää yksi välitön vallankumouksellinen tehtävä: kapina hallitusta vastaan. Näitä liittoja tulee perustaa mahdollisimman laajassa mitassa ja ehdotonasti jokaisen aseiden saantia, aseiden saanti-kysymyksestä riippumatta.

Puoluejärjestö ei »aseista» joukkoja. Päinvastoin on juuri joukkojen järjestäytymisellä pieniin nopealiikkeisiin taisteluliittoihin äärettömän tärkeä merkitys aseiden hankinnassa joukkojen koulutuksen aikana.

Vapaat taisteluliitot, »drusiinat», käyttäksemme nimitystä, jolla joulukuun suuret päivät Moskovassa tulivat niin arvokkaaksi, ovat äärettömän hyödyllisiä, tärkeitä räjähdysten hetkillä. Drusiina, joka ampuu tai riisuu aseita poliisin, tai

aavistamatta hyökkää patrullin kimp- puun, hankkii kyllä itsellään aseita. Dru- siina, jonka jäsenet eivät osaa ampua tai joka ei ole voinut hankkia itselleen aseita, auttaa barrikaadien rakentamisessa, tie- dustelussa, yhdyslinjojen järjestämisessä, väijytyksien järjestämisessä viholliselle, niiden rakennusten sytyttämisessä, joihin vihollinen on asettunut, sellaisten huo- neustojen valtaamisessa, jista voidaan muodostaa kapinan tukikolmia, — sanalla sanoen, vapaat taisteluliitot, jotka ovat päättäneet taistella elämästä ja kuolemasta, jotka oivallisesti tuntevat paikkakun- nan ja ovat läheisessä yhteydessä asuja- miston kanssa, suorittavat tuhansia mitä erilaisimpia tehtäviä.»

Tällainen on se nerokas, yksinkertainen ja samalla yksityiskohtia myöten läpiaja- teltu kansalaissodan organisoimis-suoriti- telma, jonka Lenin rakensi joulukuun 1905 kokemusten ja opetusten perus- teella.

Joulukuun kapinaan saakka oli vallalla vielä yksi harhaluulo, joka myöskin jäh- tui pitkäaikaisesta rauhallisesta kehityk- sestä.

Väitettiin, ettei nykyisen korkealle ke- hittyneen sotatekniikan vallitessa ellen- kaan voi kapinaa järjestää. Tällaisen kä- sityskannan vallalle pääsyyn oli F. En- gels osittain syyppää, ja vuonna 1905 Kautsky syystä huomautti, että Venäjän vallankumous ja sen taistelut tsaarin so- tajoukkoja vastaan pakoitettavat uudelleen tarkastamaan ja muuttamaan tätä Engel- sin väitettä.

Moskovan kapina todellakin murskasi tämän harhaluulon, osoittaen, että tais- telu tekniikan viimeisten saavutusten mu- kaisesti aseistettua sotajoukkoa vastaan on hyvin ajateltavissa. »Vuoden 1905 jou- lukuun taistelu todisti, että aseellinen kapina voi nykyisen sotatekniikan ja sota-organisation vallitessa päättyä voit- toon. Joulukuun taistelu osoitti sen, että kansainvälisen liikkeen on tästä lähtien pidettävä todennäköisenä samanlaisten taistelumuotojen uusiintumista tulevissa proletarisissa vallankumouksissa. Kas- tällaisia johtopäätöksiä on todella tehtävä meidän vallankumouksemme opetuksista, — nämä opetukset on laajimpien jouk- kojen omaksuttava.»

Arvosteltaessa joulukuun kapinan ope- tuksia ei ole suinkaan tarkoituksena pel- kääntään historiallisen tiedonhalun työy- täminen. »Meidän vallankumouksemme arvostelu ei ole suinkaan pelkääntään teo- reettinen, vaan välitön, käytännöllinen päivän polttava kysymys. Koko meidän propaganda-, agitatio- ja organisaatio- työmme on tätä nykyä eroittamattomasti yhdistetty siihen toimintaan, jonka tarkoi- tuksena on tehdä kolmen vuoden pu- l- proletaarisen väestön yhteisomaisuudeksi. Me emme tällä hetkellä voi tyytyä pelkäs- tään selittämään, että tosiasiat eivät nyt salli tarkalleen määritellä onko nyt oles- sämme vallankumouksellinen räjähdys, vaiko hitain pikkuaskelin astuttava tie. Sitä ei voida minkään maailman tilaston perusteella tällä kertaa määritellä. Senää on, että meidän on järjestettävä työmme niin, että se olisi kokonaan yleisen so- sialistisen hengen ja sisällön läpi- tunkema, millaisia raskaita koettele- tuk- sia tulevaisuus tuoneekaan tullessaan. Mutta siinä ei ole kaikki. Jos tyytyisim- me tähän merkitsisi se sitä, ettemme osaa todella johtaa proletaarista puoluetta. Mei- dän on avoimesti asetettava ja lujalla kä- dellä ratkaistava kysymys, mihin suun- taan aiomme johtaa kolmen vallanku- mousvuoden kokemusten käsittely- ja muokkaamistyötä. Meidän on avoimesti ja kaikkien kuultavasti, horjuvien ja ma- sentuneiden vahvistamiseksi, negaattien ja sosialismin luopioiden häpäisemiseksi julistettava, että työväen puolue näkee joukkojen välittömän-vallankumoukselli- sessä taistelussa, vuoden 1905 loka- ja joulukuun taisteluissa, Kommuunin jäl- keisen ajan valtavimmat proletariset liikkeet, että ainoastaan sellaisten tais- telumuotojen kehitys on tulevien vallan- kumouksen voittojen takeena, että näiden taisteluiden tulee olla meille esikuvina ja tienviittoina kasvattaessamme uusia tais- telijapolvia.»

Meidän tehtävämme ei ole antaa tyh- jentävää kuvausta aseellista kapinaa kos- kevien Leninin ajatusten kehityksestä — meidän tehtävämme oli rajoitetumpi: me halusimme osoittaa kuinka aseellisen ka- pinan taito ensimmäisen Venäjän vallan- kumouksen kuluessa kehittyi teoreettises-

ta väitteestä todelliseksi, reaalisesti taidoksi.

Vallankumouksellisen kapinan taito oli ainakin XX:n vuosisadan alun vallankumouksissa täysin selvästi esiintyvänä piirteenä ja sai tavattoman yksityiskohdaisesti valmistettuja, konkreettisia muotoja.

Onko sillä arvoa vielä meidänkin päivinämme? Vastaus tähän kysymykseen täytyy, ilman pienintäkään epäilyä, olla myönteinen.

Venäjän toisessa ja kolmannessa vallankumouksessa sovitettiin juuri tätä taitoa suurella menestyksellä V. I. Leninin nerokkaan johdon alla.

VIII. Mitä on aseellinen kapina?

Kun lukee ylläesitetyn Leninin tulkinnan kapinan taidosta, niin pakostakin nousee kysymys, mitä on aseellinen kapina?

Ja todellakin, se mikä ensi katsannolta näyttää sangen yksinkertaiselta ja selvältä, osoittautuukin asiaa lähemmin tarkastettaessa sangen monimutkaiseksi ilmiöksi: se on ainakin riittämättömän kiinteä ja vakiintunut, muuttuvainen ilmiö.

Kun ennen vuotta 1905 puhuttiin aseellisesta kapinasta, niin tulivat heti mieleen Pohjois-Amerikan, Puolan y.m. kapinat, s.o. kaksi toisistaan selvästi eroavaa sotaleiriä säännönmukaisine sotaliikkeineen ja sotaväekineen, joka toimii määrätyn strategisen suunnitelman mukaan j.n.e.

Jos katsoo asiaa tältä kannalta, niin tuskin voi puhua kapinasta vuoden 1905 vallankumouksen aikana. Tällöin ei toiminta kehittynyt hajanaisten paikallisten sissiosastojen yhteentörmäyksiä ja yksityisten sotaväenosastojen ja sotalaivojen kapinoita pitemmälle, eikä yleensä suurlakon ja yksityisten aseellisten yhteentörmäysten yhdistelmiä pitemmälle.

Menseviikit todella käsitelivätkin kapinaa tältä kannalta. Kun muutamat heistä myöhemmin sanoivat, että aseellista kapinaa »sanon varsinaisessa merkityksessä», »muodollista», »todellista» j.n.e. kapinaa ei ensimmäisessä vallankumouksessa ollut, niin he lähtivät tuosta siihen

saakka vallinneesta, oleellisesti ei aivan niin väärästä, kuin vanhentuneesta, yli aikansa eläneestä käsityksestä, joka oli tullut aikakautemme vallankumouksille sopimattomaksi, harhaan johtavaksi.

Bolseviikit suhtautuivat aseelliseen kapinaan toisella tavoin. Tarvitsee vain lukea läpi kolmannen puoluekokouksen päätöslauselma, nähdäkseen koko sen suunnattoman eroituksen, mikä on olemassa vanhan kaavamaisen käsityksen ja sen uuden sisällön välillä, jonka vallankumous proletariaatin yliherruuden alaisena oli sille antanut. Se oli kapinan ja suurlakon eroittamattomuus. »Jo kauan ennen kapinaa, III:ssa puoluekokouksessa, s.o. keväällä 1905, painostivat he (s.o. bolseviikit) erityisessä päätöslauselmassa suurlakon ja kapinan eroittamattomuutta. Menseviikit sivuuttivat tämän tavallisesti vaikenemalla. Mutta turhaan, III:n puoluekokouksen päätöslauselma on eittämätön todistus siitä, että me mahdollisimman suurella tarkkuudella etukäteen määrittelimme vuoden 1905 loppupuolen joukkoistelu-erien erikoisuuteen. Me emme käsitä kapinaa ollenkaan P. Ameriikan ja Puolan »tyypin» mukaisesti, missä ei voinut olla puhettakaan suurlakosta. Joulukuun jälkeen me osoitimme lakon ja kapinan muuttuneisiin suhteisiin, talonpoikaiston ja sotaväen merkitykseen, sotilaskapinain riittämättömyyteen, välttämättömyyteen sopia asioista sotaväen vallankumouksellisdemokratisten aineiden kanssa. Ja tapausten vaiheet duuman aikakautena vahvistivat vielä kerran kapinan välttämättömyyden Venäjän vapauslaistelussa.»

Tapaukset todistivat tämän tosiaanakin hämmästyttävällä johdonmukaisuudella kaikille sokeillekin.

Vallankumouksellisen aikakautena ovat yleislakko ja joukkolakot todella keinoja, jotka ehdottomasti johtavat kapinaan. Ilman kapinaa, ilman aseellista yhteentörmäystä, menettävät ne tavottomassa määrässä voimaansa. Meidän IV:ttä (yhdistävää) puoluekokousta varten valmistamamme ehdotus aseellista kapinaa koskevaksi päätöslauselmaksi sanoo tästä erinomaisen selvästi: »rauhallinen yleislakko osoittautui liikkeen edelleen kehittyessä riittämättömäksi, sen

uusiintuva käyttö tarkoitustaan vastamattomaksi ja proletariaatin voimia kulluttavaksi.» Tällä pohjalla tehdään ehdotuksen positiivisessa osassa perusteellinen korjaus joukkolakon suhteen vailitsevaan käsitykseen. »Poliittista yleislakkoa ei liikkeen nykyisellä asteella voi pitää niinkään paljon itsenäisenä taistelukeinona, kuin kapinaan johtavana apukeinona. Sentähden on ajankohdan vailintasellaista lakkoa varten, mikäli mahdollista alistettava päätaistelumuodon — kapinan — ajankohdasta ja ehdoista riippuvaiseksi...»

Proletariaatin johtamissa vallankumouksissa on siis aseellinen kapina jota-kin vallan toista kuin se mitä sillä sitä ennen käsitettiin.

Proletariaatti on painanut häviämättömän leimansa koko vallankumoukseen, sen kaikkiin ilmiöihin, se on myöskin painanut omintakeisen leimansa aseellisen kapinan taitoon.

IX. Aseellisen kapinan tunnuslansseen vaiheet.

Joulukuun kapina ja sen edellä käyneet lakot muodostivat vallankumouksellisen nousun korkeimman asteen. Jo vuoden 1906 alussa näyttäytyivät ensimmäiset vallankumoussaallon lähenevän laskun merkit.

Kysymys oli siis siitä, onnistuuko ja missä määrin vallankumouksellisen demokratian (proletariaatin ja talonpoikaisköyhälistön) nopeasti koota riittävästi voimia taistelua varten uusissa olosuhteissa, uuden ryhmittymisen vallitessa.

Hallitus ryhtyi, taktiikkaansa muuttaen, lahjomaan maalaisporvaristoa, kullakkiainesta, hieroi sopimusta vapaamielisen porvariston kanssa, ja kaikki merkit viittasivat siihen, että se tulee aikeysaan onnistumaan.

Bolsheviikkien taktiikka, johon sisältyi epäluottamus vapaamielistä porvaristoa kohtaan, osoittautui aivan oikeaksi.

Ensimmäinen, ja varsinkin toinen Duuma esittivät päivän selvästi vallankumouksesta luopumisen ja taantumuksen, ohraana-porvariston leiriin siirtymisen.

Tämä oli mensheviikeille yhtä selvää kuin bolsheviikeillekin. Mutta se johto-

päätös, jonka mensheviikit tästä tosiasiasta tekivät, oli siinä suhteessa erityisen merkille pantava, että se tavattoman selvästi paljasti heidän pikkuporvarillisen olemuksensa.

Marxilaisille oli ennestään tunnettu ja II:sen puoluekokouksen päätöslauselma lisäksi erityisesti painosti, että jos porvaristo siirtyy taantumuksen puolelle, niin puolueen tehtävänä on ryhtyä rivien uudesta järjestämiseen uutta taistelua varten, ottaen huomioon uuden ryhmittelyn vihollisten leirissä, — näin sanoivat bolsheviikit. Mensheviikit taas vakuuttivat, että meidän olisi yhdessä porvariston johtavien aineiden kanssa ryhdyttävä luomaan sellaisia olosuhteita, jotka tekisivät mahdottomaksi täydellisen restauration (tsarismmin täydellisen uudestapystyttämisen). Tämä oli koko heidän taktiikkansa tosiasiallinen sisältö vuoden 1906 alusta saakka.

Tämän taktiikan ei-vallankumouksellinen, opportunistinen luonne pistää jo vähemminkin kokeneen vallankumouksellisen silmään. »Joutumatta vähimmäskään määrässä harhaluulojen valtaan eri luokkien luokkavastakohtien ja niiden tehtävien suhteen porvarillisessa vallankumouksessa, selittivät bolsheviikit silloin avoimesti: mahdollista on, että Venäjän vallankumous päättyy perustuslaki-keskseen. Vallankumouksellisen proletariaatin puoluelaisina ja sen ideologeina (ajattelijoina) täytämme me velvollisuutemme loppuun saakka, — kaikista vapaamielisten petöksistä ja kataluuksista, kaikista pikkuporvarien horjumisista, pelkuruudesta ja epävakaisuudesta huolimatta me julistamme loppuun saakka vallankumouksellisia tunnuslauseita, — me käytämme loppuun saakka hyväksemme kaikki vallankumoukselliset mahdollisuudet, — me tulemme ylpeilemään siitä, että lähdimme ensimmäisinä kapinan tielle ja viimeisinä sen jätimme, jos kapina on käynyt todella mahdottomaksi. Ja me emme suinkaan tunausta, että kaikki vallankumoukselliset mahdollisuudet ja tulevaisuudentoiveet olisivat loppuneet. Me julistamme kapinaa suoraan ja avoimesti sekä sitkeää, järkähtämätöntä, jatkuvaa valmistautumista siihen...» Me poistamme kaiken kansan

nähdessä toimintaohjelmastamme kaikki välittömän vallankumoukselliset tunnuslauseet. Me emme aio pettää itseämme ja muita jesuittamaisilla sofismeilla (viisasteluilla). Me emme aio puolustaa taantumusta, emmekä nimittää taantumuksesta perustuslaillisuutta terveen reaalipoliittikan pohjaksi. Me sanomme ja todistamme proletariaatille, että porvariston petos ja pikkuisäntien horjuvaisuus saattoivat porvarillisen vallankumouksen häviöön, sekä että proletariaatti itse nyt valmistaa ja toteuttaa sosialistisen vallankumouksen».

Ja me julistimme vallankumouksellisia tunnuslauseita, julistimme siihen saakka, kunnes kävi epäämättömän selväksi, että vallankumous oli joutunut tappiolle, että vallankumous oli päättynyt.

Bolsheviikeille oli myöskin alusta saakka selvää, miten heidän tuli tappion hetkellä menetellä. Ja bolsheviikit menettelivätkin juuri sillä tavoin kuin he olivat luvanneet jo vuoden 1906 alussa, s.o. silloin kun he eivät vielä katsoneet kaikkia vallankumouksellisia mahdollisuuksia loppuunkäytetyiksi.

Lokakuun vallankumous todisti, että uuden sosialistisen vallankumouksen valmistelu sujui menestyksellisemmin ensimmäisen vallankumouksen tappion jälkeen; kahdessa suhteessa menestyksellisesti: aatteellisesti — puolueemme valmistelemana, aineellisesti — objektiivisen, taloudellisen kehityksen valmistelemana.

II:sen Duuman hajoittamishetkellä astui vastavallankumous vallankumouksen tilalle, ja kesä 1907 oli samalla se ajankohta, jolloin vallankumouksellisen oli lausuttava viimeinen sanansa, »päättynyt».

Venäjän vallankumous oli päättynyt, mutta ne tehtävät, jotka sen piti suorittaa,

eivät suinkaan olleet ratkaistut. »Ne tehtävät, jotka historian vaiheet ja laajojen kansanjoukkojen objektiivinen tila olivat asettaneet Venäjän vallankumouksen ratkaistaviksi, jäivät ratkaisematta. Uuden, yleiskansallisen kriisin tekijät eivät suinkaan ole poistettut, vaan ovat ne päinvastoin yhä syventyneet ja laajentuneet. Tämän kriisin lähestyminen asettaa jälleen proletariaatin yleiskansallisen liikkeen etupäähän. Tähän tehtävään tulee Työväen S.-D. Puolueen olla valmistunut. Ja sillä maaperällä, jonka vuoden 1905 ja sitä seuraavien vuosien tapaukset ovat muokanneet, antaa kylvö kymmenkertaisen sadon. Jos kerran muutamien tuhansien tietoisien työväenluokan etumiesten puolueen johdolla v. 1905 lopussa nousi miljoona proletariaa, niin nyt meidän puolueeseemme kuuluu kymmeniä tuhansia vallankumouksessa koeteltuja ja taistelujen kautta työläisjoukkoihin sidottuja sosialidemokraatteja, jotka tempaavat mukaansa kymmenenkin miljoonaa ja murskaavat vihollisen».

Tällainen optimistinen kanta tulevaisuuteen nähdessä oli oivallisena takeena siitä, että lähivuosien taantumus vain vahvistaisi vallankumouksen asemaa.

Minusta näyttää tarkoituksenmukaisimmalta tähän lopettaa asian aiempi käsittely. Lausuessaan kaiken ylläesitetyn, teki V. I. Lenin aseellisen kapinan taitoon, sekä myöskin taitoon tehdä vallankumous valtavan panoksensa, josta tulee hyötymään ei ainoastaan Venäjän, vaan myöskin kansainvälinen proletariaatti kaiken sarron hävittämiseen saakka, siihen hetkeen saakka, jolloin, Marxin voimakkaan määritelmän mukaan, »riistäjät riistetään».

Elämäntavoista.

III.

Ylimenokauden elämäntavat.

Edellisestä näemme minkälaisen perinnön neuvostoyhteiskunta sai entisyydel-

tä. Aina on välttämätöntä silmätä taaksepäin, että ymmärtäisi nykyistä ja osaisi tarkastaa tietä tulevaisuuteen. Ja erikoisen tärkeätä se on tehdä silloin, kun näemme kuinka lujassa ovat entisaikojen

perinnäistavat, kuinka äskensyntyneiden puhtaasti kommunististen yhteisasuntomuotojen rinnalla on vielä vanhoja elämäntapasuhteita ei vain edellisen yhteiskunnan ajalta, vaan paljon aikaisemmiltakin — patriarkalliselta, feodaaliselta, maaorjuus- jne. ajoilta.

Marxilaisen analyysin tehtävänä on selvittää minkälaisiin objektiivisiin vaikutteisiin perustuu se seikka, että vanhat elämäntavat ovat säilyneet tähän asti, että vanhat tavat ja perinnäistavat yhä vielä lujasti puristavat rautapihteihinsä kaiken uuden, edistykellisen, vallankumouksellisen.

Tämän seikan vaikutinta ei tule etsiä yksin taloudesta, vaan koko länsi-Euroopan ja Venäjän poliittisesta liikkeestä. Luokkien taistelu ja tämän taistelun pohjalla tapahtuva poliittisten virtausten taistelu valaisee aika paljon yhteiskunta- ja perhe-elämäntapakysymyksiäkin.

On mielenkiintoista, että niissä maissa, missä porvarillinen vallankumous rajoittuu blokkiutumiseen omistavien luokkien välillä, jäivät elämäntapamuodot sekaisiksi.

Ranskan suuri vallankumous hävitti juuriaan myöten feodalismia. Saksan vallankumous v. 1848 oli varovaisempi ja feodalismi jäi siellä vielä voimaan pitkäksi aikaa.

Oli selvää, ettei päättymätön vallankumous voinut lopullisesti juurittaa pois vanhoja feodaalisia elämäntapamuotoja, jotka sitten talouden ja politiikan kanssa tunkeutuivat porvarillisiin elämäntapoihin. Syntyi feodaalisten ja porvarillisten elämäntapojen sekoitus.

Tämä koskee erikoisesti Venäjää, missä monarkistisen taantumuksen ja porvariston blokki ilmeni hyvin selvänä v. 1905 »tynkäperustuslaissa». Ja tämä perustuslaki se oli syynä siihen, että feodaaliset suhteet pysyivät Venäjällä aina Lokakuun vallankumoukseen asti.

Mutta vaikka kaikki tehtaat ja maat Lokakuussa kansallistutettiin ja annettiin talonpojille ja proletariaatille niin se ei vielä merkitse, että yhdellä kertaa olisi muutettu työläisten ja talonpoikain elämäntavatkin ja juuri senvuoksi, että porvarillinen vallankumous v. 1905 jäi kesken, säilyi paljon feodalismia jäljellä.

Kirjasessaan »Luontaisverosta» luettelee Lenin seuraavat talousmuodot Venäjällä Lokakuun ja kansalaissodan jälkeen:

- 1) Patriarkallinen, s.o. huomattavasti luontaisomainen, talonpoikaistalous;
- 2) pikkutavaratuotanto; siihen kuuluu enemmistö niitä talonpoikia, jotka myyvät viljaa;
- 3) yksityiskapitalismi;
- 4) valtiokapitalismi;
- 5) sosialismi.

Venäjän talousmuotojen analyysin jälkeen tulee Lenin siihen johtopäätökseen, että Venäjä on niin suuri ja kirjava, että kaikki nämä erilaiset yhteiskunnallistaloudellisen järjestyksen tyypit kutoutuvat siinä yhteen. Omalaatuinen tilanne on juuri siinä.»

Ja tälle Venäjän omalaatuisuudelle järjestyvään kaikki nykyiset elämäntavat, neuvostoperhe, proletaarinen moraalit, avioliitto, sukupuolisuhteet jne. Se, joka ei ota huomioon näitä neuvostotalouden omalaatuisia oloja, se ei voi oikein vastata yhteenkään nykyisistä elämäntapakysymyksistä: minkälaisia elämäntavat ovat, minkälaisia niiden tulee olla ja miten ne tulee järjestää.

Lokakuun vallankumous antoi ratkaisevan iskun vuosisataisille perinnäistavoille ja uskoille, mutta vasta perinpohjainen talouden uudelleen järjestäminen, sosialistisen teollisuuden keskeytymätön kasvu ja maatalouden järkipäristyttäminen voi nämä saavutukset lujittaa.

Lenin alleviivasi monta kertaa, että Venäjä on tavattoman epäedullisissa oloissa kulttuurin suhteen muihin Euroopan maihin verrattuna, jotka yhdessä teknillisen kehityksen kanssa ovat täydellisesti kehittyneet kulttuurisessakin suhteessa, vaikkapa tämä kulttuuri onkin läpeensä porvarillista.

Mutta eipä haittaa, vaikka ensialuksi hankitaan hiukan porvarillistakin kulttuuria. Voidaanhan porvaristolta ottaa esim. se, mitä se on saanut aikaan terveydellisellä alalla. Tosin tähän terveydenhoitoon liittyi suuret palvelijajoukot, mutta joka tapauksessa se oli olemassa.

Tov. Lenin opetti aina, että mitä tahansa yhteiskunnallisen elämän ilmiötä täytyy tarkastaa määrättyjen taloudellisten suhteiden kannalta.

Nämä taloudelliset suhteet ovat tuntuneet neuvostovallan olemassaolon eri vaiheissa. »Sotakommunismien» ajan elämäntavat eroavat monessa suhteessa »uuden talouspolitiikan» ajan (nepin) elämäntavoista. Hurja kansalaissota, johon oli vedetty kaikki työtätekevien tietoiset ainekset, painoi leimansa edelliseen, jälkimmäisessä ilmenee taloudellisen rakentamisen piirteitä, jotka eroittaa »sotakommunismista» »hitaus», järjestelmällisyys ja lainmukaisuus.

Kansalaissodan ja saarron vuosina oli neuvosto-Venäjä aivan kuin muusta maailmasta eroitettu saari. Ja tämä puristus se loi myös erikoisia tapoja, uusia, veljellisiä, kommunistisia, jommoisii ihmiskunta ei ollut ennen tutustunut.

Kaiken maailman porvaristo »hurskaine» pappeineen syytti meitä »yleisesti hyväksytyjen» moraalisaäntöjen rikkomisesta, syytti petomaisista vaistoista, sukupuoli-irstailusta, taiteellisten muistomerkkien hävittämisestä jne. jne.

Elämäntavoissamme sotakommunismien aikana oli kyllä paljon kielteistä, mutta toista on ystävän arvostelu ja toista ilkeämielisten luokkavihollisten arvostelu.

Minkälaista oli puolueen jäsenten elämä »sotakommunismien» aikana? Se oli vallankumoustaistelijan elämää, joka antoi kaiken aikansa ja huomionsa puolueelle, armeijalle ja proletariaatin ja talonpoikaiston Lokakuun valtausten lujittamiseen tähdätylle vallankumousliikkeelle. Tänä aikana oli vallankumous jokaiselle uskolliselle kommunistille korkein laki.

Näissä jännittyneissä oloissa ei kommunistilta jäänyt hetkeäkään omasta itsestään huolehtimiseen, omien elämäntapojensa säännöstelyyn, hänen aikansa tarvitsi vallankumous ja miljoonat työtätekevät.

Mutta joitakin tarpeita kommunistilla sentään oli ja jollakin tavalla näitä tarpeita tyydytettiin ravinnon, sukupuoli-vaatimusten, kirjojen, lehtien, huvituksen ym. suhteen. Joskus saattoi esim. puoluejatsheikan asiallinen kokous päättyä iloiseen tanssiin, johon ottivat osaa kaikki sen kylän tytöt ja pojat, johon joukko-osasto oli sijoittunut, odotellen eteenpäin marssimääräystä ylempää.

Puna-armeijan joukko-osastojen ja talonpoikain välille järjestyivät mitä veljellisimmät suhteet. Osastot järjestivät kylissä näytäntöjä, kokouksia ja luentoja, levittivät sanomalehtiä, heillä oli orkesteri. Kulttuurimaailmasta erillään olevalle pimeälle maalaiskylälle oli punaisten tulo oikea juhla.

Erinomaisen lämmin ja sydämellinen tuntu vallitsi puna-armeijalaisten illatusissa ja kokouksissa. Päälylystön ja miehistön välisissä suhteissa oli sitä yksinkertaisuutta, joka on luonteenomaista saman luokan jäsenille, joilla on sama päämäärä ja pyrkimys voittoon.

Oli armeijassa »romaaninsakin». Saattoi tapahtua, että kommunisti ihastui johonkin laupeudensisarreen, sairaalasilokkaan, tai esikunnan kanslistiin ja silloin alkoi »liehittely», joka saattoi kuvastua »rakastuneen» puna-armeijalaisen, poliittisen työntekijän tai päällikön työssäkkin. Mutta olosuhteet, jotka vallitsivat armeijassa kansalaissodan aikana eivät vieneet semmoiseen, usein surulliseen tulokseen, johon kuuma rakkaus vie nepin aikana. Osastosiirrot, komennukset, jännittynyt tila taistelujen edellä — ne johtivat pois »rakastuneen» huomion »rakkautensa» esineestä.

Tosiolot siis itse olivat takeena, ettei kommunisti-sotilaasta tullut pikkuporvarillisen idyllin vetelöittäjä, vaan että hän jäi paikalleen rehellisesti vallankumoustaistelijana.

Ei voida sanoa, että kansalaissodan aikana ilmenneet uudet elämäntavat vastaisivat niitä tehtäviä, joita kommunistin liike on asettanut itselleen kokonaisuudessaan. Kommunististen aatteiden toteutuminen oli vielä kovin kaukana. Ne voivat toteutua vasta kommunistisen talouden pohjalla.

Vain teollisuuden ja maatalouden kehittyminen voi todella turvata ne ehdot, jotka ovat välttämättömiä työläis-talonpoikaisten elämäntapojen uudelleen luomiseksi.

Keskeisenä kysymyksenä elämäntapojen ja tutkittaessa on naisen ja lapsen asema, sillä nämä ovat edellisten yhteiskuntamuotojen aikana olleet kärsivänä puolena. Nainen oli sorrettu ja oikeudeton lapsia kuoli suuret joukot hoidon puut-

teessa. Yksistään tsaari-Venäjäällä kuoli yli 30 prosenttia alle vuoden vanhoista lapsista.

Talonpoikaisnainen työskenteli pyöreitä päiviä taloudessaan, talvella navetas-
sa, kesällä pellolla, synnytti ja hoiti lapset. Hän ei joutunut kosketuksiin kulttuurielämän kanssa, edes niinkään paljoa kuin talonpoika, joka kävi kaupungin torilla myymässä tuotteita. Työläisnainen työskenteli tehtaassa 12—14 tuntia, jättäen äidin maitoa kaipaavan lapsensa jonkun tyttösen hoitoon. Raskas elämä ja työ vanhentivat ennenajojaan sekä työläis- että talonpoikaisnaisen. Kaksinainen moraalinen, joka tuomitsi »laittoman» lapsen synnyttäjän, ajoi joka vuosi joukottain nuoria naisia lopettamaan itsensä.

Ei kukaan välittänyt naisen kohtalosta kapitalistisessa yhteiskunnassa.

Vasta 1905 vallankumous vähäsen liikahtti liberaalien aivoja ja vasta silloin naisen ja lapsen suojeluskysymys tuli tunnetuksi, kun proletariaatin edustajat joutuivat Valtakunnan duumaan.

Vasta Lokakuu muutti naisen aseman. Työläis-äidin asema muuttui pohjiaan myöten, — äitien ja lasten auttaminen tehtiin valtion tärkeäksi velvollisuudeksi.

Vaikka vielä paljon puuttuikin siitä, että nainen lopullisesti vapautuisi, niin sitä kohti ollaan hyvää vauhtia menossa.

Viime aikoina ovat lasten seimet, yleiset ruokalot, lääkintäpisteet lapsia varten ja yleiset pesulat huomattavasti kasvaneet.

Vaikka neuvostovalta on ryhtynyt kaikkiin toimenpiteisiin asettaakseen naisen samallisiin olosuhteisiin kuin mies, niin kohtaa tämä työ jarrutusta niin kauan kun miehet eivät ymmärrä velvollisuuttaan tässä suhteessa ja niin kauan kun nainen täytyy olla vastuussa lasten hoidosta, päivällisestä ja kotimukavuudesta.

Vielä nyt, vaikka 10 vuotta jo on kulunut Lokakuun vallankumouksesta on nainen semmoisissa oloissa, jotka estävät hänen kulttuurista ja älyllistä kehitystään. Kun neuvostovalta ryhtyi rakentamaan työläisille asuntotaloja, kieltäytyivät työläiset asettumasta sellaisiin taloi-

hin, joissa oli yhteiset keittiöt, pesulat, lastentarhat jne.: työläiset pelkäävät kehittymättömien naisten pikkumaisia riitoja ja pitävät sentähden mahdollittomana asua yhteisasunnoissa.

Mutta tässä suhteessa pitäisi kommunistien olla esimerkkinä enemmän kuin tähän asti, sillä työläiset usein osoittavat, että kommunistit eivät elä kollektivisesti, vaan pyrkivät olemaan kaukana siitä.

Tässä olemme tekemisissä porvarillisen perinnäistavan kanssa. Sen hävittäminen on yhteiskunnallisen kasvatuksen tehtävä.

Uuden talouspolitiikan aikana, joka on taloudellisen kasvumme pohjana, me olemme ehdottomasti lähentyneet uusia elämäntapoja. Se on luonut sosialistisen kasaamisen ehdot ja ilman tätä kasaamista ei voida rakentaa yhteiskunnallisia ruokaloita, lastenseimiä, pesuloita, yhteiskunnallisia ompeluverstaita jne.

Uudella talouspolitiikalla on suuret puutteensakin. Ne ovat pääasiassa yhteydessä eri työläisryhmien yksilöllisen käytön kanssa.

Taloudellinen välttämättömyys ja teollisuuden kehityksen etu vaativat järjestämään erilaisia palkkaluokkia. Mutta tämä sisältyy proletaarisen diktatuurin aikaan. Marx ja Lenin ovat monta kertaa osoittaneet, ettei proletariaatin diktatuurin aikana voida toteuttaa täydellistä tasa-arvoisuutta, se voidaan toteuttaa vasta sitten kun sosialistinen talous on lopullisesti lujittunut.

Tällä hetkellä käy SSSR:ssä taistelu kapitalistisen ja sosialistisen talouden välillä. Voittaako kapitalismi vai saako sosialismi voiton? Lopulliset tulokset riippuvat sosialistisen kasaamisen temposta, osuustoiminnan, teollisuuden, maatalouden, ulos vietävien viljavarastojen jne. kehityksestä. Mutta sosialistisen kasaamisen tempo määrää elämäntapojemmekin kehittymisen tempon individualismista kollektivismiin.

Koko joukko kielteisiä tendenssejä on uudelleen syntynyt porvarillisten suhteiden kehittyessä niin maalla kuin kaupungissa. Monenlaiset viekoitukset työntävät vähätietoisia proletaareja, kommunisteja ja nuorisoliittolaisia turmelukseen ja hil-

littömyyteen ja monet työläiset tuhlaavat työpalkkansa oluttuvissa, jättäen perheensä nälkään.

Mutta kielteisten puolien rinnalla taapaamme uusien elämäntapojen kehittymistä, tuhansia työläisten opintoretkeilyjä, neuvostoristiäisiä, yhteiskunnallisia hautajaisia ilman pappia, soiton kera jne.

Elämäntapoja ei luoda yhdellä kertaa. Ne muutokset, jotka nyt tapahtuvat ovat vain etappeja, joiden kautta kuljetaan todella uusiin sosialistisiin elämäntapoihin. Millaisiksi ne lopullisesti muodostuvat, on vielä vaikea sanoa.

Mutta vastaavasti sosialistisen taloutemme kehityksen kanssa kehittyvät yhteiskunnalliset järjestömmme, joiden tehtävänä on vapauttaa mies ja nainen liiallisista kotihommista. Sitä mukaa kuin koko joukko pelkkiä kotitehtäviä (päivällinen, pesu, häät, hautajaiset jne) alkavat muuttua yhteiskunnallisiksi tehtäviksi, saavat elämäntavatkin yhä enemmän ja enemmän sosialistista väriä, kunnes ne lopullisesti muuttuvat sosialistisiksi.

IV.

Onko olemassa proletaarista etiikkaa.

Se käsityskanta, joka marxiläisillä on etiikasta, muodostui pääasiassa taistelussa porvarillisia moraalikäsitteitä vastaan Porvarillisten moraalikäsitteiden luoja ja systematiseeraaja oli Immanuel Kant. Kantin teoriolla on ollut kannatusta myöskin sosialidemokraattien joukossa Ed. Bernstein, Hilferding ym. kumarsivat samalla lailla sekä Marxille että Kantille, jopa jotkut halusivat yhdistää Kantin ja Marxin teorit, todistellen niiden sukulaisuutta. Kuvaavaa, että kaikki opportunistit hyväksyvät Kantin etiikan. Se todistaa, että opportunisti politiikassa kuvastaa filosofis-eettillistä opportunistia. Ed. Bernstein, Hilferding, Otto Bauer — kaikki he ovat Kantin filosofian kannattajia ja kaikki he ovat ajat sitten pettäneet työväenluokan.

Kuinka kiinteässä yhteydessä politiikka on moraalien kanssa osoittaa Ruotsin kompuolueen äskeisen johtajan Z. Höglundin esimerkki. Hän todisteli (art. »Kommunismi ja uskonto») että uskonto

ei ole ristiriidassa kommunismin kanssa, että kompuolue ajattelemattomasti kutsuu itseään uskonnnonvastaiseksi ja siten työntää luotaan semmoisia aineksia, jotka voivat olla hyödyksi liikkeellemme. Sittemmin hän itse vieri opportunistien, sosialidemokraattien leiriin.

Emme tällä tahdo sanoa, että Höglundin moraalinen kompastus olisi syynä hänen opportunistiinsa. Hänen poliittisen ja eettillisen opportunistinsa syynä on talous, ne olot, jotka taloudessa muodostuivat finanssikapitalismin aikana. Me vain korostamme sitä yhteyttä, joka on politiikan ja moraalien välillä ja kuinka vaarallista on se huolettomuus moraalien suhteen, jota usein taapaamme riveissämme. Kuka ei tietäisi, että monet kommunistit meilläkin »hännystelevät» joukkoja uskontoasioissa varsinkin maaseudulla, — antavat perään morsiamensa ennakkoluuloille ja lähtevät kirkkoon vihille, kastattavat lapsensa, kutsuvat papin hautajaisiin jne. Ajatellaanpa millainen vaikutus tällaisella menettelyllä on puolueettomiin talonpoikiin ja työläisiin ja mitä se merkitsee uskonnnonvastaiselle taistelulle.

Usein saa tovereilta kuulla, että uskonto on yksityisasia, että sillä ei ole mitään tekemistä puolue- ja vallankumousvelvollisuuksien kanssa. Tämän saman käsityksen esitti Höglund ja tämän johdosta sanoo tov. Jaroslavski artikkelissaan »Onko kommunistinen liike uskonnnonvastaista liikettä» näin: »Sosialistisen proletariaatin puolueen kannalta ei uskonto lainkaan ole yksityisasia. Puolue on tietoisien etumaisten työväenluokan vapautustaistelija liittö. Tällainen liittö ei voi, eikä se saa suhtautua samantekevästi tietämättömyyteen, raakuuteen ja valituksenkammoon, jota hengelliset ilmiöt esittävät. Me vaadimme kirkon eroittamista valtiosta voidaksemme taistella uskonnollista raakuutta vastaan puhtaasti aatteellisilla keinoilla.»

Kantilaisuuden ydin on juuri siinä, että se koettaa sovittaa yhteen uskonnon ja tieteen, uskon ja tiedon. Se kävi porvaristolle tarpeelliseksi senjälkeen, kun se alkoi kulkea loppuaan kohti. Silloin kun porvaristo itse oli vallankumouksellinen luokka, kun se taisteli herruudesta feodalismien kanssa, oli sille edullista olla tie-

teen kannalla, koska tiede puhui porvarillisen järjestyksen voiton välttämättömyydestä ja feodaalisen yhteiskunnan häviöstä. Nyt koittaa porvaristo kaikin tavoin peittää historiallista välttämättömyyttä proletariaatilta, siltä luokalta, joka astuu porvariston tilalle. Tiede on työväenluokan puolella ja siksi on porvaristo pakotettu tieteen pohjalta siirtymään uskonnon pohjalle, ainakin sosiaalis-eettillisen tutkimuksen alalla. Tämä kuvastuu selvästi koko Kantin moraalissa ja kaikkien hänen seuraajiensa opeissa.

Porvaristo tarttui uskontoon ja moraaliiin kun se alkoi tuntemaan mahtavuutensa lopun lähenemisen. XIX vuosisadan 40-luvulle asti se vielä julkisesti irstaili. Mutta kun alkoi itsenäinen työväenliike alkoi porvaristo »vakaantua» ja näytellä proletariaatin edessä hyveellisten ihmisten osaa.

Porvarillisen yhteiskunnan moraalii piti kiinni ulkonaisista muodoista. Siinä ei puhuta mitään ihmisen valtio- tai kulttuuri-velvollisuuksista, vaan välttämättömyydestä käyttäytyä »säädyllisesti» dekoratiivisessa mielessä. Tosiasiassa oli tämä moraalii vain viikunanlehti, joka peitti mitä alhaislaatusimman irstailun.

Mutta kaikkein merkillisintä on se, että porvaristo käsitti luomansa etiikan ei oman luokkansa etiikaksi, vaan luokkien yläpuolella olevaksi, yleisinhimilliseksi, joka sopii kaikille ajoille ja kaikille luokille.

Kantin filosofiassa tämä porvariston pyrkimys ilmenee lopullisena. Porvarillisten filosofien ajatuksen mukaan on maailmassa yleisiä sääntöjä, jotka ovat velvoittavia kaikille riippumatta luokkasuhteista. Tällaisena he esittivät käskyt: »Älä tapa», »Älä varasta» jne. Marxilaiset antoivat riittävän vastauksen tähän porvarilliseen filosofiaan, osoittaen, että myöskin käskyissä: »Älä tapa», »Älä varasta» on syvä luokkasisältö. Engels »Anti-Dühringissä» selittää selvästi porvarillisille professoreille, että siellä missä taloudelliset olot eivät ylläyt murhiin ja varkauksiin, nämä käskyt itsestään katoavat, menettävät merkityksensä.

Että luokkayhteiskunnassa ei voi olla mitään yleisinhimillistä moraalii, se ky-

symys on riittävän selvästi valaistu marxilaisessa kirjallisuudessa. Mainitsemme tässä vain sen, että tätä yleisinhimillistä moraalii saarnattiin siinä tarkoituksessa, että peitettäisiin ne ristiriidat, jotka ovat olemassa porvarillisessa yhteiskunnassa ja samalla johdettaisiin työtätekevät pois heidän välittömistä luokkatehtävistään.

Kun me kommunistit olemme sillä kannalla, ettei ole mitään yleisinhimillistä moraalii, niin merkitseekö se sitä, kuten porvaristo sanoo, ettei meillä ole mitään moraalii, ettei meidän persoonallista elämäämme johda mitkään säännöt, että meillä vallitse täysi moraalittomuus, irstaus, sukupuolisekaannus jne.

Tov. Lenin sanoo tästä:

»Onko olemassa kommunistista moraalii? — Onko olemassa kommunistista siveellisyyttä? Tietysti on. Usein esitetään asia niin, että meillä ei ole omaa moraalii ja hyvin usein porvaristo syyttää meitä kommunisteja siitä, että me kiellämme kaiken moraalii. Tämä on keino sala-vaihtaa käsityksiä. Heittää hiekkaa työläisten ja talonpoikain silmille.»

»Missä mielessä me kiellämme moraalii, kiellämme siveellisyyden?»

Siinä mielessä missä sitä saarnaa porvaristo, joka johti tämän siveellisyyden jumalan käskyistä. Me tämän suhteen tietysti sanomme, että jumalaan emme usko ja tiedämme varsin hyvin, että jumalan nimessä puhui papisto, puhuivat tilanomistajat, puhui porvaristo voidakseen toteuttaa riistoetujaan. Tai sensijaan, että he johtivat tämän moraalii siveyskäskyistä, jumalan käskyistä, he johtivat sen ideaalisista tai puoli-ideaalisista fraaseista, jotka kaikki myös olivat hyvin jumalan käskyjen kaltaisia.»

Ja edelleen:

»Kaiken semmoisen siveellisyyden, joka on otettu ihmiskunnan yläpuolisesta, luokkien yläpuolisesta käsitteestä, me kiellämme. Me sanomme, että se on petosta, että se on pujausta ja työläisten ja talonpoikien järjen tlysyttämistä tilanomistajien ja kapitalistien etujen hyväksi.

Me sanomme, että meidän siveellisyytemme on täysin alistettu proletariaatin luokkataistelun eduille. Meidän siveelli-

syytemme johtuu proletariaatin luokkitaistelun eduista.»¹

Näistä sitaateista selvenee, että kommunistisen moraalin kieltäminen on järjetömyyttä, sillä ei ole mitään yhteistä marxilaisuuden ja leniniläisyyden kanssa. Mutta siitä huolimatta on joukossamme tovereita, jotka pelkäävät »moraalisanaa», koska se heidän tietoisuudessaan yhdistyy johonkin luokkien yläpuolella olevaan, uskontoon ja muihin porvarillisiin hyveisiin. Näihin tovereihin kuuluu mm. tov. Ljadov, eräs vanhimpia puolueemme jäseniä.

Sverdlovin kommunistisen yliopiston jatsheikan kokouksessa, elämäntavoista pitämässään esitelmässä, tov. Ljadov sanoi: »Emme tahdo uudelleen synnyttää vanhaa moraalialia. Emme myöskään tule luomaan uutta kateismusta».

Tov. Ljadovin vakuuttelun ensi osaan me tietysti täysin yhdyimme, mutta toiseen osaan emme. Emme tietysti tule luomaan kommunistista moraaliamme »kateismuksena», mutta kommunistisen moraalin alkeet meillä ehdottomasti jo ovat olemassa. Vaikka jotkut kommunistit usein unohtavatkin tämän moraalin, usein väärentävät ja väärin tulkitsevat sitä, niin siitä ei johdu ettei meillä tätä moraalialia olisi ja ettei meidän sitä tulisi luoda.

Kutakin luokkaa, joka käy taistelua herruutensa puolesta, johtaa tässä taistelussa ei vain yhteiskunnalliset-taloudelliset periaatteet, mutta myöskin moraaliset periaatteet. Tietysti ei poliittista taistelua saa rakentaa moraalialle — sille rakentui sosialististen utopistien (Robert Owen, Fourier, Saint-Simon) agitatsioni ja propaganda uuden yhteiskunnan puolesta. Poliittinen ja taloudellinen taistelu eivät suinkaan sulje pois taistelua moraalin puolesta, vaan ne edellyttävät tämän taistelun välttämättömänä ehtona uuden luokan voitolle.

Kommunistinen puolueemme voi ja sen täytyy puhua moraalialisista pyrkimyksistä, joiden pohjalle tulee rakentua kommunistiemme koko yksityinen ja yhteiskunnallinen elämä.

¹ V. I. Leninin puheesta VKNL:n III:ssa edustajakokouksessa.

Kommunistinen puolue ei suinkaan ole heittänyt moraalialisanakirjastaan pois semmoisia käsityksiä kuin »totuus», »oikeudellisuus», »hyvä», »paha» jne, mutta niillä on nyt toinen sisältö kuin porvariston saarnaamina. Me puhumme »totuudesta» työväenluokan etujen kannalta, »oikeudellista» tai »epäoikeudellista» menettelyä me tarkastelemme sen vallankumouksellisen tarkoituksenmukaisuuden kannalta. Kunkin kommunistin tai komnuorisoliittolaisen, kunkin rehellisen työläisen ja talonpojan tulee aina ottaa huomioon luokkansa etu, kun hän suorittaa jonkun teon. Kahta käsitystä teosta ei voi olla: joko se tapahtuu oman luokan hyödyksi tai hyödyttää se porvarisluokkia.

Me emme aina ymmärrä tätä marxilais-leniniläistä »aapista». Usein itsetiedottomasti, tekemättä itsellemme tiliä, teemme tekoja, jotka eivät hyödytä työväenluokkaa, vaan porvaristoa. Nepin oloissa on tapahtunut monta vanhojen, puolet elämästään puolueen hyväksi uhranneiden kommunistien lankeemusta. Vastustajamme ovat odottaneet juuri sitä, että kommunistinen etiikka rappeutuisi nepin oloissa. Miljukov, eräs viisaimmista vastustajista, kirjoitti »Viimeisissä Uutisissa» näin: »Meidän — bolshevikkien vastustajien — toivo perustuu siihen kaksinaiseen sisäiseen prosessiin, joka nyt tapahtuu Venäjällä. Se on toisaalta hallitsevien kommunististen järjestöjen rappeutumisprosessi ja toisaalta bolshevikkivallan ensikautena hävitettyjen sosiaalisten kuusten jälleensyntymisprosessi.

Olemme vakuutettuja siitä, etteivät nämä toiveet tule toteutumaan. Mutta kuitenkin meidän täytyy ottaa huomioon vihollistemme »kritiikki», joka ilmaisee »luokkatotuuden», siitä on aina suurta hyötyä.

Olemme samaa mieltä tov. Buharinin kanssa, joka ehdottaa säädettäväksi jonkunlaisia »käyttäytymissääntöjä» työväenluokalle kokonaisuudessaan ja työläisnuorisolle. Näitä »käyttäytymissääntöjä» täytyy levittää nuorison, aikuisten ja kommunistien kesken. Vain siinä tapauksessa voivat meillä muokkaantua luokat siveelliset käsitteet.

Nuoriso mielellään jäljittelee aikuisia. Tältä kannalta on hyvin tärkeää, että

vanhat toverit antaisivat heille parhaita esimerkkejä, kuinka tulee elää ja taistella ja kuinka tulee uhrata yksityiset edut sosiaalisille, luokkaeduille.

Kun tov. Buharin ehdottaa luotavaksi »käskyjä», niin ei hän esiinny minään jumalan nimessä puhuvan pyhän isän osassa. Hän päinvastoin sanoo, että näiden »käyttäytymissääntöjen» tai »käskyjen ei tule olla »auktoriteettis»- tai »fetisistis»-luonteisia, niiden tulee vain ilmaista tämän historiallisen kauden toiminnan luokkasuhde ja jokaisen sen edustajan menettely erikseen.

Mihin pyrkii kommunistinen puolue? Se pyrkii toteuttamaan kommunistisen järjestelmän, jossa kaikki tulevat yhdenvertaisiksi ja jossa yksilöetu sopeutuu koko yhteiskunnan etuun. Mutta jo prolettaarisen diktatuurin aikanakin täytyy meidän ohjata yksilöllistä elämäämme niin, ettei se olisi ristiriidassa luokan edun kanssa. Se joka menettelee toisin, sitä on pidettävä epä-moraalisena aineksena, joka rikkoo sosiaalisuuden, rikkoo kollektivisuuden ja järjestöperiaatteita. Tov. Lunatsharski on aivan oikeassa kun hän sanoo, että »ei yksikään yhteiskunta, joka on perustettu pelkälle egoisille, missä ei kukaan luovu omista eduistaan, voi olla olemassa.»

Luokan edut ovat olleet prolettaarisen moraalin pohjana on kauvan ennen Loka-kuun vallankumousta. Muistetaanpa vain kuinka työväenluokka suhtautui lakonrikkureihin. Heidät leimattiin pettureiksi, heitä yleisesti pilkattiin, joskus piestiinkin. Tämä kielteinen suhtautuminen lakonrikkureihin oli proletariaatin moraalihengen ilmausta.

Samalla mitalla täytyy mitata kommunistien, komnuorisoliittolaisten ja puolueettomien menettelyä myös neuvostovallan aikana. Kutakin yksityiselämän ilmiötä tulee tarkastaa ei vain yksityisen hyvän, vaan luokan hyvän kannalta.

Monet toverit eivät voi pidättää itseään teoista, jotka muistuttavat porvariston moraalialia. He puolustelevat itseään mm. sillä, että neuvostovaltio on laillistuttanut joukon porvarisajan laitoksia. Jälleen on syntynyt koko joukko ravintoloita, olut-tupia ja kahviloita, joissa alkaa kukkia irstailu, juoppous ja huligaanimaisuus.

Niissä huvittelee äsken herännyt uusi porvaristo. Mutta pitääkö meidän jäljitellä heitä? Ehdottomasti ei. Antaa porvariston kuluttaa rahansa kapakoissa, sitä tietä ne joutuvat neuvostovaltion hyödyksi. Mutta meidän prolettaarien, kommunistien on kulettava kaiken tämän ohi, meitä se ei saa koskettaa, jos tahdomme pysyä vallankumouksellisina, kommunisteina, jotka tuovat maailmaan uuden elämän ja uudet tavat.

Neuvostovalta laskee liikkeeseen »40-prosenttisen». Tämä oli välttämätön keino kotipolitoista vastaan taistelemiseksi. Tämä kotipolttainen ei ainoastaan myrkytä ihmisen elimistöä, vaan se nielee kymmeniä miljoonia puutia viljaa, jotka voidaan viedä ulkomaille ja saada niillä koneita, traktoreita, höyrylaivoja, lentokoneita, lääkkeitä jne. Tässä valtiota johti vallankumouksellinen tarkoituksenmukaisuus.

Mutta monet toverit käsittävät asian niin, että kun kerran valtio on laskenut liikkeelle 40-prosenttista, niin merkitsee se, että sopii juoda. Tarvitsee vaan silmätä tilipäivinä teollisuuskaupunkien kaduille tullakseen vakuutetuksi, että vanhat elämäntavat, juoppottelu, tappelu, rivoisuus ja huliganimaisuus alkavat uudelleen kovasti kasvaa. Jopa työläisnuorisokin, usein komnuorisoliittolaisetkin ryhtyvät juoppotelemaan, unohtaen opiskelun, klubin, urheilun ja kaikki ne tehtävät, jotka prolettaarinen vallankumous on asettanut meille.

Tämä on luokkamoraalin, prolettaarisen kommunistisen moraalien rikkomista. Ihminen, jota vetää juoppottelu, ei voi lujasti puolustaa luokkalinjaa, ei seistä vallankumouksen vahtina, sillä juoppottelu riistää hänen tahtonsa, sen välttämättömän aineksen, jota ilman on mahdotonta mikään taistelu.

Puolueen ja komnuorisoliiton riveissä on käytävä mitä päättävintä taistelua juoppoutta vastaan rankaisemalla jopa puolueesta ja komnuorisoliitosta erottamalla jäsenet, jotka rikkovat tässä suhteessa. Mutta samalla on muistettava, että yksin hallinnollisilla keinoilla ei juoppoutta hävitetä. On tehtävä laajaa kulttuurityötä, joka vetäisi työläiset pois olut-tuvista ja kapakoista elokuviin, teatteriin,

urheiluun, opintoretkille ym., vetäisi työtätekevät pois nepin rappeuttavasta vai-
kutuksesta.

Jos kysymme itseltämme mikä puo-
luemme kannalta on siveellistä, niin täy-
tyy suoraan vastata, että siveellistä on se
mikä vie meidät sosialistisen yhteiskun-
nan rakentamiseen. Juoppous ja kapakoi-
sa käynti eivät vie meitä sosialismiin,
vaan loitontavat tästä päämäärästä. Siksi
meidän täytyy käydä taistelua niitä vas-
taan. Sitä, joka ei pysty voittamaan ha-
luaanirstailuun, juopotteluun ja kaiken-
laisissa likaisissa paikoissa käyntiin, sitä
täytyy pitää epämoraalisena ihmisenä,
sillä hänen elämiskiihokkeenaan ovat yk-
sinomaan persoonallisen nautinnon motiiv-
it, luokkansa yhteisen edun unohtuessa.

Sama tunnus on otettava perustaksi
pikkuporvarillisuutta määriteltäessä.

Mitä on pikkuporvarillisuus? Usein tä-
mä käsite väristellään, ja sitä väristele-
vät juuri ne, jotka kaikkein eniten ovat
taipuvaisia pikkuporvarillisuuteen. Me
yhdyimme tässä tov. Ljadovin määritel-
mään, että »pääasia pikkuporvarillisessa
suhtautumisessa on se, että pikkuporvari
suhtautuu joka asiaan oman 'minänsä'
kannalta.

Kirjassaan »Pikkuporvarillisuus ja in-
dividualismi» kirjoittaa tov. Lunatshar-
ski: »Pikkuporvarit voivat olla hyvin kor-
kealla, pysyen pikkuporvareina, kun taas
proletaarit voivat olla hyvin veistäjä-
miä ja puolitetöisiä, ollen samalla kuiten-
kin selviä pikkuporvarillisuuden vastus-
taji.»

Ja edelleen hän selvittää tätä seikkaa:

»Mitä meille on kulttuurinen pikku-
porvarillisuus? Se on kaikkien luokkien
ja ryhmien henkinen ominaisuus, psyko-
logia, jonka määrää heidän kulttuurinsa
perustana oleva yksityisomistus.» »Pikku-
porvari pysyy individualistina.»

»Työkumppanuus tehtaassa, jaettu, sys-
temaattinen työ, jonka tuloksena on yhe-
teinen työn tuote, luo proletaariin erikoi-
sen työmielialan, pakottaa hänet lähte-
mään ei »minästä», vaan »meistä».

Tätä kysymystä on välttämätöntä sel-
vittää, sillä kuten sanottu sanaa »pikku-
porvarillisuus» käytetään usein keskuu-
dessamme väärin.

Otetaan vaikkapa tällainen esimerkki.
Ryhmä tovereita lähtee huvittelemaan.
Matkalla päätetään poiketa nauttimaan
väkijuomia, mutta yksi ryhmästä kieltäy-
tyy nauttimasta, perustellen tekoaan sillä,
että puolue kieltää juomasta, että viina
vaikuttaa vahingollisesti elimistöön jne.
Tämä toveri leimataan tämän vuoksi pik-
kuporvariksi, koska hän muka rikkoo ryh-
män tahtoa, luopuu toverillisesta solidaa-
risuudesta, eristäytyy ym.

Ansaitseeko tämä toveri pikkuporvarin
nimen, rikkoiko hän ryhmän tahdon? Sii-
hen on päättävästi vastattava: ei, sillä
tällaisen sakin päätös ei edusta työ-
luokan yhteisetua. Päinvastoin se ryhmä,
joka lähti juopottelemaan osoitti olevansa
pikkuporvarillinen, epämoraalinen.

Toinen esimerkki. Nuorisoliittolainen
käyttää kaiken kaunopuheisuutensa saa-
dakseen toverinsa, nuorisoliittotyttö, va-
kuutetuksi sukupuoliyhteyden välttämät-
tömyydestä. Tyttö ei periaatteellisesti vas-
tusta tätä, mutta pitää sitä ennenaikaisena
todistellen, että on välttämätöntä ensin
lopettaa opiskelu, tulla aineellisesti itse-
näiseksi ihmiseksi, luoda olot tulevan lap-
sen kasvattamista varten.

Mutta kaikki nämä tytön todistelut heit-
tää reipas ja rohkea nuorisoliittolainen
syryään. Ne ovat hänestä pikkuporvarilli-
suutta, arkuutta, kursailua jne.

Kuitenkin on tyttö tässä tapauksessa oi-
keassa ja juuri nuorisoliittolainen täytyy
laskea pikkuporvariksi, koska häntä joh-
taa puhtaasti egoistinen kiihoke, halu
tydyttää sukupuoliarvettaan.

Täytyy merkitä se seikka, että usein
epämoraaliset ainekset pyrkivät peittä-
mään egoisminsa koko tukulla vallanku-
mouksellisia fraaseja.

Kaikkein eniten rikotaan luokkamoraa-
liamme silloin kun kommunistin perso-
onalliset ja sosiaaliset harrastukset törmää-
vät yhteen. Usein persoonalliset sympa-
tiat häiritsevät yhteiskunnallista työtäm-
me. Toisten nylkeminen, pikkuporvarilli-
nen vetelöityminen, toimirikokset, kaikki
nämä ovat tuloksena siitä, että yksilöllin-
nen voittaa sosiaalisen. Yksilöllisyys
näyttelee elämässämme suurta osaa siksi,
että me kaikki olemme porvarillisen yhe-
teiskunnan tuotetta, sen yhteiskunnan, jo-

ka rakentui yksityisomistukselle ja yksityiseduille.

Tämä entisyydeltä saamamme perintö seuraa meitä joka askeleella, se hiipii huomaamatta psykologiaamme, myrkyttää sen porvarillisen individualismin hengellä.

Erikoisesti tämä kuuluu nepin aikaan, jolloin porvarillisen entisyyden sosiaaliset kudokset ovat jälleen jossakin määrin kasvaneet.

Otamme pienen kuvaavan esimerkin. On pari toveria, jotka ovat hyviä nuorisoliittolaistoimitsijoita ja heillä on kunnollinen palkka. Heidän luokseen tulee puutteessa oleva toveri, joka äsken on vastuunalaisesta työstä lähtenyt opiskelemaan ja pyytää pientä lainaa. Toinen ilmoittaa: »Ei ole pientä, vain viitosta, enkä halua niitä vaihtaa, sillä sitten ne pian kulutan.»

Omistaa viitosta ja nähdä puolue- ja liittoverinsa nälkäisenä, antamatta hänelle apua, eikö se ole vähintään pikkuporvarillista ahneutta. Sellaisia ilmiöitä ei ollut ennen maanalaisen toiminnan aikana, eikä niitä ollut sotakommunisminkaan aikana, jolloin nälkä saattoi työntää kenet tahansa raa'an egoismin tielle. Mutta nyt nepin aikana, jolloin on riittävästi ei vain vehnäleipää, mutta lihaa ja voitakin, saattaa löytyä tovereita, jotka eivät halua vaihtaa viitosta auttaukseen tarvitsevaa toveriaan.

Raaka egoismi, yksinomainen itsestään huolehtiminen ja toverillisuuden periaatteiden unohtaminen — kaikki nämä täytyy armotta poistaa keskuudestamme.

Mutta näiden rinnalla tapaamme jo uuden moraalin alkeitakin.

Otamme tähän pari kohtaa erään nuorisoliittotyön kirjevaihdosta ystävättärelleen:

»Terve rakas Liisa. Lähetän sinulle tervehdyksen ja kiirehdin ilmoittamaan kuinka menevät asiat jatsheikassamme. Minä sanoisin, huonosti: sihteeri siirtyi pois nuorisoliittotyöstä, nuorisoliitto työskentelee myös kovin huonosti. Osa ei käy kerhoissa, eikä kokouksissakaan ole yli 40 prosenttia. Mutta nyt alkaa uudelleen työ sujua. Maalisk. 5 p:nä oli meillä byron uusintavaali, samoin sihteerin vaali. Minä tulin uudelleen byrooseen. Maaliskuun

8 p. olin naisten ujestikonferenssissa, siellä ukomissa keskustelin N.N:n kanssa, hän haluaa saada minut sihteerikursseille. Me kutsumme sinut, hän sanoi, mutta siihen asti työskentele ja yritä. Liisa, nämä kyllä yritän, mutta paaha vaan on, että kotona kovin haukkuvat. Sanovat selvästi, että jos et maaliskuussa jätä nuorisoliittoa, niin saat lähteä mihin tie vie».

Ja kohta toisesta kirjeestä:

»Tökkohan talonpoikaistolla on vapautaa aikaa, varsinkin nyt? Tiedätkö, Liisa, kuinka kotona katsovat yhteisen hyvän eteen tehtävää työtä? »Kuleksit, laiskottelet», sanovat. Ja siksi täytyy joka paikassa kiirehtiä, eikä itseopiskelua voi ajatella koskaan. Jotenkin kiskasin itseni irti ja kirjoitan sinulle. Tiedätkö missä? Ullakolla — menin muka nukkumaan. Kotona olo käy melkein mahdottomaksi».

Näissä kirjeissä ilmenee proletaarin, luokkamoraali. Nuori nuorisoliittotyö taistelee vanhoja ennakkoluuloja vastaan, jotka pyrkivät kahlehtimaan reippaat, uudet, uuden yhteiskunnan rakentamiseksi astuneet voimat.

Ylläesitetyt esimerkit kuvaavat selvästi mikä meidän kannaltamme on moraalista ja mikä ei. Moraalisia ovat ne teot, jotka ovat kollektiivisen, yhteiskunnallisen hengen läpitunkemia. Se merkitsee, että yksityisen ihmisen tahto on tähdätty semmoisen hyvän hankkimiseen, joka hyödyttää ei vain yhtä, vaan hänen luokkaansa kokonaisuudessaan.

Tässä suhteessa kuulkaamme vanhan bolshevikin tov. Ljadovin ajatusta. Hän sanoo:

»Nyt jo alkaa syntyä sovinto minun etujeni ja ryhmäetujen välillä. Itse elämä tämän sovinnon valmistaa. Otetaan puolue. Me lähdimme vapaaehtoisesti puolueeseen. Vapaaehtoisesti rajoitamme tahtomme ja etumme, koko puolueen eduilla ja tahdolla.

Puolueen edut käyvät meille tärkeämmiksi kuin omat yksilölliset etumme.

Emme tunne puoluekurin painoa, samoin kuin työläinen ei tunne kollektiivisen työkurin painoa, jota ilman luovaa työtä ei voi ajatella. Me saavutamme tämän tietoisuudellamme, että puolue tuo esiin koko luokan edut ja siis minunkin

etuni puolueen jäsenenä. Minulle on hyvä, kun koko luokalle on hyvä.»

Kuinka lähelle me tulemme kommunistista moraalialla, riippuu siitä, kuinka pian me pystymme yksilöllisen minämme sekoittamaan luokkaan, sosiaaliseen. Tämä on mahdollista vain silloin, kun me tulemme vakuutetuiksi, että luokka todella puolustaa yksilöllisiä etujamme.

Mutta tämän käsittämiseksi tarvitaan ennen kaikkea tietoisuutta, jonka antaa itse käytäntö, mutta myös vallankumouksellisen teorian tutkimista.

Vasta kommunismissa, vasta yhteiskunnassa, missä ihmiset eivät ole jaetut luok-

kiin, voidaan luoda luokaton, yleisihmillinen moraalialla. Kommunismissa yhteiskunnassa eivät ihmiskuntaa repele ristiriitaisuudet, ja sentähden tulee yhteiselle, luokattomalle moraalialla luja pohja. Mutta tähän voidaan tulla vain noudattamalla luokkamoraalia, proletariaatin moraalialla, sitä moraalialla, joka — rinnan sosialistisen talouden kehityksen kanssa — edistää kommunismin voittoa.

O—a.

Mailmansodan legendain loppu.

»Europan rauhan pääasialliset poliittiset esteet — Etelä-Tyrolin, Makedonian, Puolan koridori, Shlesia, Bessarabia, paloteltu Unkari, Itävalta jolta Saksaan liittyminen on kielletty, ja lain ulkopuolelle julistettu Venäjä — ovat suurimmaksi osaksi tulos sota-ajan katsantokannoista ja Rauhan Sopimuksesta, mikä perustui mitä ilmeisimpiin sota-ajan valheisiin ja tekopyhyteen. Samoin, Europan finanssi-epävarmuuden ja köyhyyden lähteenä — korjausmaksujen systeemi — ovat oletettujen syyllisten maksettavaksi pannut sakot, syyllisten jotka ovat paljoa vähemmän vastuussa kuin heidän tuomarinsa.

»Vielä tärkeämpikin on sotasyllisyyskysymyksen vaikutus itsensä sotaturmion lopettamisproblemiin. Jos me vain voimme ymmärtää kuinka uskottomasti meitä petettiin sotapropagandalla 1912—18:n todellisiin tosiseikkoihin ja niihin asioihin nähden, joista todella oli kysymys, niin pitäisi meidän kyetä katsomaan tarkemmin seuraavan esi-sota-ajan propagandaa. Ja vielä, jos otamme huomioon kuinka perinpohjin meiltä meni hukkaan Ententen uskottelemat sodan päämäärät — kaikkien sotien loppu, militarismin hävittäminen, aseistariisuminen, mailman demokratia, idealismi ja yhteistoiminta kansainvälisissä suhteissa, mailmanjärjestöt, ja kansainvälinen turvallisuus — niin

me ymmärtäisimme, kuinka toivotonta on yrittää saada rakentavia ja pasifistisia tuloksia sotaisilla menetelmillä. Ja lopuksi, sota osoitti kuinka vähän kiitollisuutta voidaan odottaa liittolaisilta ja kuinka vähän voidaan luottaa kansainvälisten suhteiden pysyvyyteen niiden ollessa sotajännityksen alaiset. Ylläesitettyjen seikkain nettotuloksen pitäisi osottaa kuinka välttämätöntä olisi nousta militaristista tuhoa vastaan suorastaan julistamalla sota laittomaksi ja tekemällä kaikki mahdollinen sellaisen kansainvälisen järjestyksen luomiseksi, joka pitäisi kurissa kiihkoisat patriootit ja sotaisat diplomaatit.»

Tämä pitkä — ja pasifistinen — sitaatti on amerikalaisessa aikakauskirjassa »The Current History» (elok.) painetusta kirjoituksesta, jonka tekijä on professori H. E. Barnes, Smith Opiston historiallisen sosiologian professori ja mailmansodan historioitsija. Ennenkuin lähdemme selvittämään, mitä kaikkea tuo sitaatti »sisällään pitää», on syytä hieman selostaa, mitä kirjottaja esittää väitteitensä perusteeksi. Syytä on myös huomauttaa, että tämä professori on jo pitemmän aikaa selostellut suursodan asioista selvinneitä seikkoja ja vetänyt oikeauskoiselle ententeläisyydelle hyvin epämieluisia johtopäätöksiä. Nyt selostaa hän ensin mitä kaikkea sodan asiakirjoja on saatettu julkisuuteen. — Sopii

muistaa että kaikki imperialistiset valtiot eivät ole samassa asemassa, josta seuraa, että toiset voivat »rehellisemmin» kuin toiset julaista asiakirjojaan, ja että toisten paljastukset saattavat toiset sellaiseen asemaan, että yhä vaikeammaksi käy kieltää ilmeisiä tosiasioita. Näin imperialistien keskinäiset ristiriidat auttavat meitä paljastamaan mailman työtä tekeville sen hirvittävän mätäpesän, jota sanotaan korkeaksi diplomatiaksi.

Ensi sijalle julaistujen asiakirjojen joukossa asettaa kirjoittaja Saksan julkaisemat 39 nidettä diplomaattisia asiakirjoja v. 1871—1914. Lisäksi tulee Kautskyn julkaisemat asiakirjat ja Saksan valtiopäivien sodan lopussa toimittamat tutkimukset. Barnes sanoo nimenomaan, että mikään Europan valta ei ole seurannut esimerkkiä. Lisätäkäämme, että hävinneenä ja itseään puolustavana on Saksalla ollut suurin syy julaista mahdollisimman paljon. Onhan siellä sodan syylliset kukistuneet, niin että mitä syytä jää, sen saa panna niiden laskuun.

Seuraavaksi laskee professori venäläiset asiakirjat. Niitä on René Marchandin julkaisema Musta Kirja, sitten ainehistoa vltta 1910—1917, pääasiassa Isvolskyn ja Sasonovin kirjeenvaihto sekä arvokkaita muistelmia. Ja pääasia: Punasen Arkiston 18 nidettä (ja paljon lisää tulossa), jota vsta 1922 asti prof. E. A. Adamovin johdolla julaistaan. Sitten on vielä 1914 kriisiä valaiseva Orange-Kirja. — Omasta puolestamme lisäämme, että Neuvostoliiton julkaisema kokoelma on taatusti täydellisin ja rehellisin, sillä neuvostovallalla ei ole syytä salata riviäkään tsaristisen diplomatian koiruuksista, mitä takuuta ei ole millään muulla maalla toistaiseksi.

Englantikin julkaisee sarjaa vltta 1898—1914 ja on muutama nide jo tullut painostakin. Itävalta olisi seurannut Saksan esimerkkiä, sanoo B., mutta rauhansopimus kielsi sitä julkaisemasta mitään, mikä koski Itävallasta eronneita valtoja ilman niiden lupaa, mitkä itse asiassa teki kaiken mahdottomaksi. Ranska ja Italia eivät ole tehneet mitään julaistakseen täydelliset ja rehelliset selostukset osuudestaan, todistaa professori. Tutkielmia ja väittelykirjoja on kyllä julkaistu ja ne paljastavat jo kyllin paljon julkeita viral-

lisiä valheita. Vastavallankumoukselliset venäläiset ovat nekin puolestaan pyrkineet todistelemaan, kuinka Ranska petti Venäjää ja peitteli valloitusaikeitaan. Sopii lisätä että nämä veljekset olivat kyllä hyvin selvillä toistensa aikeista ja tekivät »rehelliset» kaupat — toinen vallatakseen Konstantinopolin salmet ja toinen Elsass-Lothringin ym lisää.

Kun diplomaattisilla asiakirjoilla yritetään valaista sodan alkua, niin joutuu hius-tenhalkomisiin. Siinä pitää koittaa arvioida, mitä kätkeytyy kierojen asiakirjain fraasien taa. Ja paljonhan on sellaista mitä ei koskaan pantu kirjoihin eikä kanzleihin, vaan vaihdettiin diplomaattien kesken »uskotuissa» keskusteluissa. Niitä tulee vähin julkisuuteen näiden herrojen muistelmissa. Varsin huvittavaa on imperialistien ja pasifistien jälkiselvittely, jossa on niin suuri osuus sillä, millä minutilla (tai sekunnilla) mikin päätös on tehty, mikin nootti lähetetty, ja kuinka kauan sitä keneltäkin salattiin. Nämä hienoudet eivät huvita meitä, vaikka niilläkin on merkityksensä sen valaisemiseksi, mikä diplomatia taitavimmin ja kieroimmin osasi laittaa niin, että näennäinen syy tulisi toisen niskaan.

Kuten muistetaan, oli se tulisoitu, joka heitti kipinän imperialismiin räjähtämässä olevaan ruutitynnynriin, nuoren Gavriilo Principin laukaus Sarajevossa kesäk. 28 p. 1914. Nyt voi katsoa diplomaattisesitkin todistetuksi, että Itävallan kruununprinssin murha tapahtui Serbian hallituksen tietien. Sen kautta Serbia Venäjän asiamiehenä väen vängällä provosoi välittömät sotaan johtavat toimenpiteet. Professori selittää, että Itävalta menetteli tässä asiassa niin kuin mikä muu (porvarillinen) valta tahansa olisi menettelyt itsensäilytyksekseen.

Ja kun Itävalta, suurvaltain kesken, oli valmis takaamaan Serbian säilyttämisen, ei Venäjällä olisi ollut aihetta väliintuloon. (Muistutettakoon, että kun tässä puhutaan »takeista» yms, niin on ymmärrettävä, että on kysymys imperialistien keskenäisistä suhteista ja mitoista, mikä merkitys niillä sitten olla saattaa.) Prof. Barnes vapauttaa myös Saksan siitä vastuusta, mikä sille Versaillesin sopimuksessa pantiin, ja jonka se puukko kurkulla allekirjotti. Jos näet Saksa olisi jättänyt

Itävallan puolaan, olisi se antanut riistää itseltään viimeisen liittolaisen. Se olisi joutunut eristetyksi ja sen asema imperiaalistisena valtana olisi mennyt. — Ja tietäen asemansa suhteellisen heikkouden yritti Saksa viivyttää sotaa tai ainakin rajoittaa sitä. Mutta ei onnistunut. Romanttiset jutut Potsdamin neuvottelusta, jossa sota muka päätettiin yms, joita ihmiskunnalle on syötetty, ovat osottautuneet tarinaksi.

Tsarismin syyllisyyden laskee B. korkeaksi. Krununneuvottelu ja yleisesikunnan kokous heinäk. 25 p. ratkaisivat asian ja sen jälkeen oli Venäjän nootit ja keisarien kirjeenvaihto pelkkää savuverhoa, jonka takana viimeiset varustelut suoritettiin. Mutta ei tsarismi yksin jää syylliseksi. Ranska oli sen liittolaisena, ja kuten olemme nähneet, yrittävät tsaarin diplomaatit lykätä sille pääsyyn. Eikä olekaan pieni se vastuu, joka Ranskalle amerikalaisen professorin arvioissa lankeee. Selostaen vanhaa historiaa osottaa professori, ettei 1870—71 sota ollut yksin Saksan syy eikä siis Ranskalla ollut sitä »moraalista» oikeutta vallottaa takasin Elsass-Lothrinkia, minkä entente-legenda sille on antanut. Muutenkin on Ranskan asema marttyyrina, jonka kimppuun hyökättiin, tyyten tuhoutunut. Ja Poincarélla on täysi syy olla julkaisematta asiakirjojaan, kuten hänellä on täysi työ yrittäessään kieroiluilla selvittää niistä syytöksistä, joita häntä vastaan kerääntyy, Ranskan omain porvarillistenkin kirjoittajain toimesta.

Entäs sitten Englanti? Heti sodan päätyttyä pani Bernhard Shaw asian jotenkin paikalleen selittäessään, että englantilaisia itseään hävetti sodan aikana se rooli jota heidän oli virallisesti esitettävä. Englantihan uskotteli, että se oli aivan rauhallinen maa, vallan varustautumaton, ja yllätti sen ilkeän Saksan hyökkäys. Mutta, jatkaa Shaw, sodan lopussa näkivät engantilaiset helpotuksella, ettei heidän tarvitsekaan kantaa lampaan nahkaa eikä aasin korvia, vaan oli Englanti ollut hyvin varustautunut sotaan ja korjasi tulokset. »Vanha leijona seisoo vuoren harjalla saalis kynsissä», lopettaa Shaw, »mutta vuoren harja on samalla kuilun parras» (sitaatti muistista). Jälkiaika on osotta-

nut, kuinka oikeaan osui kirjailija. Prof. Barnesin kirjoitus paljastaa Englannin pääsyylliseksi sotaan, vaikka hän tekeekin sen mahdollisimman lievällä kädellä.

Englantia edusti sodan syytyessä lordi Grey. Nyt todistaa prof. B. että Englannilla ei ollut mitään sitovaa velvoitusta ryhtyä sotaan Ranskan eikä Venäjän puolesta. Eikä sen olisi tarvinnut ryhtyä siihen Belgian puolueettomuudenkaan turvaamiseksi, sillä ensiksikään ei se ollut siihen sitoutunut, ja toiseksi lupasi Saksa kunnioittaa Belgian puolueettomuutta sodassa Ranskaa vastaan, jos Englanti lupaa jäädä pois sodasta. Prof. B. sanoo ettei Saksalla ollut mitään keinoa estää Englantia liittymästä sotaan, paitsi se että olisi itse jäänyt pois ja antanut Venäjän hyökätä Itävallan kimppuun.

»Englannin asiakirjat ovat todellisenä kulmakivenä rauhansopimuksen korjaamisen vaatijoille», sanoo B. Ja kaikkein kuvaavin hänen johtopäätöksistään sisältyy lauseeseen: »Lyhyesti, jos myöntää, että Iso-Britannian etujen mukaista oli saada aikaan Europan sota 1914 ja taistella tässä sodassa Ententen puolella, silloin todistavat brittiläiset asiakirjat että Grey ja hänen liittolaisensa hoitivat korttinsa suurella taidolla. Jos he todella halusivat välttää Europan sotaa, silloin täytyy kohtuuden nimessä sanoa että he toimivat äärimmäisen — jopa rikollisen — typerästi.»

Siis: porvarillinen professori — Amerikassa, joka porvarillisista on »puolueettomin» arvioimaan Europan valtain keskenäisiä asioita (vaikka Amerikan imperiaalistiset edut ja liittosuhteet tekevät senkin »puolueettomuuden» hyvin kyseenalaiseksi) — todistaa että Versaillesin rauha on valheelle ja petokselle rakennettu. Saksa ja Itävalta, jotka tuo rauhansopimus julisti pääsyyllisiksi, ovat vähimmän syylliset. Hyvin suuri syyllinen on tsarismi ja sen liittolaisena Ranska. Mutta kaikkein suurin syyllinen on Englanti.

Missä määrin pasifistiprofessorin todisteluissa on asiallista vikaa, siihen ei meillä ole nyt syytä syventyä, eikä tämän kirjoittajalla ole siihen käsillä välineitäkään. Pääasia on että hänen todistelunsa vahvistaa sen, mitä marxilaiset, etupäässä tov. Lenin, sanoivat ennen sotaa, sodan

aikana ja sen jälkeen. Mailmansota oli kapitalistisen järjestelmän tulos. Imperialististen ristiriitain täytyi lauetta. Ja kaikki imperialistiset vallat olivat syyllisiä. Mutta me emme tietenkään saa pysähtyä tähän ylimalkaiseen väitteeseen. Meille on myös tärkeää konkreettisesti tutustua niihin poliittisiin tekijöihin, joiden kautta tuo imperialististen voimien purkaus tapahtui. Ja marxilais-leniniläinen todistelu on jo osoittanut, että Englanti imperialismin päämaana, jonka asema jo alkoi horjua, oli lähinnä se, jonka täytyi yrittää sodalla korjata uhattua asemaansa. Ja sitä varten sen täytyi yrittää lyödä alas Saksa, pääkilpailijansa mailman markkinoilla. Mutta kun Englannilla on vähän maasotavoimaa, täytyi sen hankkia liittolaisia. Ja sen vanha tapa oli ollut lyödä kilpailijansa, Euroopan mantereen vahvin maa, sitä lähinnä seuraavan aseilla. Sitä varten liittoutui se Ranskan ja vanhan vihollisensa Venäjän kanssa lyödäkseen Saksan. Se onnistui — mutta vain Amerikan avulla. Sitä se ei ollut laskenut, ja otti avun vastaan vain väkinäisesti, sillä se ymmärsi että se merkitsee saaliin jakamista, jopa enemmänkin. Todellisuudessa merkitsi se sitä, että Englanti menetti valta-asemansa ja että kapitalismi sai Euroopassa sellaisen iskun, josta se ei ole vielä kukaan selvinnyt eikä selviä, vaan joka johtaa proletariaaseen vallankumoukseen, minkä Venäjä alkoi 10 vuotta sitten. Ja proletariaanin vallankumous Euroopassa on, vaikka vasta vain Venäjällä suoritettuna, jo nyt antanut tilaisuuden Aasian kansoille nousta imperialismia vastaan (Kiinan vallankumous), ja tulee se kehityessään yhä syvemmin järkyttämään kapitalismin valtaa sielläkin (Amerika), missä se vielä näyttää lujalta. Amerika on näet, sotavelkain ja imperialistisen politiikan kautta, joutunut mailmantalouden ja -politiikan yhteiseen vyyhtiin, jonka kautta se myös kiertyy proletariaaseen vallankumoukseen.

Ja vielä joku sana alussa esitetystä pasifisti-professorin johtopäätöksistä. Ne ovat kaikessa avuttomuudessaan pasifismin täydellinen vararikkojulistus. Todistetaan että imperialistinen sota ja sitä seurannut imperialistinen rauha tuhosivat perin pohjin kaikki kauniit unelmat, että

alkaisi demokratian ja rauhan aika, ei hänellä ole muuta johtopäätöstä vedettävänä kuin että on pyrittävä — siihen mihin suursodan kautta pyrittiin eikä päästy. Häneltä jää tyytyn selittämättä, millä voimalla hän nyt luulee päästävän siihen mihin ei päästy silloin, kun mailman mahtavimmat maat juhlallisesti lupasivat toteuttaa rauhan ja kansanvaltan aatteet. Totta kyllä, hän ehdottaa, että korjattaisiin Versaillesin rauha: vedettäisiin oikeamielisesti Europan rajat ja vapautettaisiin »syylliset» (Saksa ym) niistä maksuista, joita niillä turhaan yritetään kiskoa. Me tiedämme, että tämä on imperialismin vallitessa mahdotonta: vaikka se kuinka sovittelisi rajojen ja rahojen suhteen — jota se ei tee — niin olisi tulos sama — uusi räjähdys. Uusi imperialistinen sota, vaikka jätettäisiinkin huomioon ottamatta SSSR ja Kiinan kumous, joiden kimppeun hyökkäämällä imperialistit yrittävät ratkaista omat keskenäisetkin ristiriitansa.

Se mikä tässä on sanottu porvarillisesta pasifisti-professorista, koskee vielä suuremmalla painolla koko mailman noskelaisia. Nekin, muodossa tai toisessa, toteavat Versaillesin rauhan vararikon ja uuden sodan vaaran. Eikä niilläkään ole muuta pelastuskeinoa esitettävänä kuin se, että pitäisi saada aikaan kansainvälinen rauha (ja samalla luokkarauha) sopimustietä. Ja ne uskottelevat, että se saataisiin aikaan, jos kansat äänestäisivät heidät hallituksiin (vaikka hallituksissa ollessaan ovat he osottautuneet imperialisteiksi ja militaristeiksi: MacDonald, A. Thomas, Tanner). Mutta heillä ei ole ohjelmaa sen varalta, että sota syttyisi ennen kuin he saavat sen parlamentti-enemmistönsä (jonka saamisen porvarit taas fascismin avulla tekevät mahdottomaksi).

Lopputulokseksi jää, että sotia ei voi lopettaa muu kuin sota sotaa vastaan. Professori Barnesin väite, ettei sodalla voida saada mitään aikaan on väärä. Lenin sanoi työväelle, että kun panevat käteesi kiväärin ja uusaikaisen tykin, niin ota nämä kuoleman ja hävityksen aseet ja muista että paljon on mailmassa vielä pahaa, joka voidaan tuhota vain tulella ja miekalla. Ei siis rauhan unelmilla, vaan aseellisella varustautumisella vii-

meiseen sotaan, sorrettujen sotaan sortajiaan vastaan, voidaan sodat lopettaa Rikkumattoman rauhalliset suhteet Neuvostoliiton kansojen kesken osottavat, että niin voidaan järjestää myös kaikkien maailman kansojen suhteet. Ja noudattamalla rauhanpolitiikkaa ulospäinkin osottaa neuvostovalta, että sotaan, kun se syttyy, ei ole syytä se, vaan imperialistit, jotka — omain professoriensakin todistuksen mukaan — eivät voi muuta kuin valheella ja petoksella valmistaa uutta so-

taa. Jos tämä koskee niiden sodan valmisteluja toisiaan vastaan, niin moninkertaisesti tämä koskee niiden sodanvalmisteluja Neuvostoliittoa vastaan. Niiden valhe ja väärennys-propaganda on täydessä käynnissä kaikissa maissa, sosialidemokratien aktiivisella avustuksella. Vastauksemme Chamberlainille on samalla vastaus kaikille imperialisteille ja niiden »socialistisille» rengeille.

Y. S.

Leo Tolstoi ja hänen aikakautensa.

Kirjallisuus ja kirjallisuudentutkimus on ala, johon meidän suomalaisten keskuudessa on tähän asti perin vähän kiinnitetty huomiota, nimitäin huomiota marxilaisen arvostelun kannalta. Kuitenkin on kirjallisuus ala, jota ei voida sivuuttaa jokapäiväisessä elämässä. Etenkin nuorisosa haluaa lukea poliittisen kirjallisuuden rinnalla kaunokirjallisuuttakin. Mutta kun uutta kirjallisuutta ei ole, lukee se valikoimatta mitä käsiin sattuu, kaikenlaista hölynpölyä tai aatteellista »myrkyä». Tälläkin alalla tarvitaan ohjausta. Tässä tarkoituksessa julkaisemme seuraavassa Leninin terävän arvostelun vanhan Venäjän suuresta kirjailijasta Leo Tolstoista. Käännös on syntynyt Petroskoin Suomalaisen II asteen Työkoulun kirjallisuushistorian tunneilla oppilaiden työnä.

Ajankohta, johon L. Tolstoi kuuluu ja joka niin kirkokuvamaisen selvästi kuvastuu sekä hänen nerokkaissa taiteellisissa töissään että myöskin hänen opetuksissaan, on vuosien 1861 ja 1905 välinen aika. Tolstoin kirjallinen toiminta alkoi kyllä aikaisemmin ja loppui myöhemmin kuin alkoi ja loppui tämä ajanjakso, mutta täydellisenä taiteilijana ja ajattelijana L. Tolstoi antautui juuri tälle aikakaudelle, jonka ylimenevä luonne synnytti kaikki Tolstoin ja »tolstoilaisuuden» erikoiset piirteet ja kirjalliset tuotteet.

K. Levinin sanoilla ilmaisi L. Tolstoi »Anna Kareninassa» erinomaisen selvästi, missä oli Venäjän historian käännekohta tällä vuosisadan puoliskolla.

»... Keskusteluja sadosta, palkkatyöstä y.m. samanlaisia seikkoja, joista Levin tiesi puhua, oli totuttu pitämään jonakin perin ala-arvoisena... nyt ne Levinistä olivat ainoat tärkeät.» Tämä ei ollut tär-

keätä mahdollisesti maaorjuuden aikana tai Englannissa. Molemmissa tapauksissa olivat itä olosuhteet määrättyt, mutta meillä tällä hetkellä, jolloin kaikki tämä on ollut mullistuksen alaisena ja on vasta asettumassa, on kysymys siitä, kuinka nämä olosuhteet nyt asettuvat, ainoa tärkeä kysymys Venäjällä», — ajatteli Levin.

»Meillä on tämä kaikki ollut mullistuksen alaisena ja on vasta asettumassa», — vaikea on kuvitella osuvampaa luonnekuvausta vuosien 1861 ja 1905 välisestä ajasta kuin tämä on.

Se, joka »on ollut mullistuksen alaisena», on jokaiselle venäläiselle hyvin tuttua tai ainakin hän sen tietää. Se on maaorjuus ja maaorjuuden mukainen koko vanha järjestys. Se, joka on »vasta asettumassa», on täydelleen tuntematonta, vierasta, käsittämätöntä kansan laajimmille kerroksille. Tolstoille tämä »vasta asettuva», porvarillinen järjestelmä ku-

vastuu hämärästi pelottimen — Englannin — muodossa. Aivan niin: pelottimen, sillä jokaisen yrityksen selvittää itselleen tämän »Englannin» yhteiskuntarakenteen peruspiirteet, tämän rakenteen riippuvaisuus pääoman herruudesta, rahan vallasta, tavaravaihdon ilmestymisestä ja kehityksestä Tolstoi hylkää, voimme sanoa, periaatteellisesti. Narodnikkien tavoin hän ei tahdo nähdä, hän sulkee silmänsä ja kieltäytyy ajattelemasta sitä, että Venäjällä on »asettumassa» ei mikään muu kuin kapitalistinen järjestelmä.

On aivan totta, että joskaan ei »ainoana tärkeänä», niin kuitenkin tärkeimpiä tulevien tehtävien näkökannalta, koko yhteiskunnallis-poliittisessa toiminnassa esiintyvien tehtävien näkökannalta katsottuna oli Venäjällä vuosien 1861 ja 1905 välisenä aikana kysymys siitä, »miten järjestyy» tämä järjestelmä, porvarillinen järjestelmä, joka esiintyy hyvin erilaisissa muodoissa Englannissa, Saksassa, Ranskassa jne. Mutta Tolstoille tällainen määrätty, konkreettis-historiallinen kysymyksen käsittely on jotain perin vierasta. Hän käsittää asiat irrallisina, hän hyväksyy ainoastaan siveellisyyden »ikuisten» perusteiden, uskonnon iankaikkisten totuuksien näkökannan, eikä tunnusta sitä, että tämä näkökanta on vain ideologinen kuvastus vanhasta (»mullistuneesta») järjestelmästä, maaorjuusjärjestelmästä ja idän kansojen elämän järjestelmästä.

Kertomuksessaan »Luzern» (kirjoitettu 1857) L. Tolstoi julistaa että »sivistyksen» tunnustaminen hyväksi on »luul. oltua» tietoa, joka hävittää vaistomaiset, parhaat alkuperäiset hyvydentarpeet ihmisluonteesta». »Yksi, vain yksi, on meillä ehtymätön ohjaaja — huudahtaa Tolstoi — Yleismaailmallinen Henki, joka meidät täyttää».

»Aikamme orjuudessa» (kirjoitettu 1902) Tolstoi toistaa entistä innokkaammin nämä vetoamisensa Yleismaailmalliseen Henkeen ja julistaa »kuvitelluksi tieteesi» poliittisen taloustieteen, senvuoksi, että se ottaa »esikuvaksi» pienen, aivan erikoisasemassa olevan Englannin, sen sijaan, että ottaisi esikuvaksi »koko maailman ihmisten aseman koko historiallisena aikana». Minkälainen tämä »koko maail-

ma» on, sen selvittää meille kirjoitus »Edistys ja sivistyksen määritelmä» (1862). »Historioitsijoiden» näkökantaa, että edistys olisi ihmiskunnan yleinen laki, Tolstoi ruoskii viittaamalla »koko niin sanottuun Itään». »Yleistä ihmiskunnan edistyksen lakia ei ole olemassa — sanoo Tolstoi — niinkuin meille todistavat kehityksessä paikoillaan pysyvät Idän kansat».

Juuri Idän järjestelmän, Aasian järjestelmän ideologiaa on tolstoilaisuus todelliseen historialliseen sisältöönsä nähden. Tästä johtuu myös asketismi ja se, ettei saa vastustaa pahaa väkivallalla, syvä pessimismi ja vakaumus, että »kaikki on olematonta, kaikki aineellinen on tyhjää» (»Elämän ajatuksista») ja usko »Henkeen», »kaiken alkuun», johon nähden ihmisen on vain »työläinen», »jolle on annettu tehtäväksi sielunsa pelastaminen» j.n.e. Tolstoi on uskollinen tälle ajatukselle myöskin »Kreutzer-sonaatissaan» lausuaan: »Naisten vapauttamista ei suoriteta kurssilla eikä edustajakamareissa, vaan makuuhuoneissa» ja v. 1862 julkaisussa kirjoituksessaan, jossa hän lausuu, että yliopistot valmistavat vain »yhteiskunnallisesti heikkohermoisia, sairaita liberaaleja», jotka ovat »aivan tarpeettomia kansalle» »tarkoituksettomasti irroitettuja /entisestä ympäristöstään», »eivät löydä itselleen sijaa elämässä j.n.e.

Pessimismi, alistuvaisuus, vetoaminen »Henkeen» on ajatussuunta, joka välttämättömästi esiintyy sellaisena aikana, jolloin koko vanha järjestelmä on »mullistunut» ja kun joukko, joka on saanut kasvatuksensa tässä vanhassa järjestelmässä, imenyt äidin maidossa sen perusteet, tottumukset, tavat, luottamuksen tähän järjestelmään, ei näe eikä voi nähdä minkälainen on »asettuva» uusi yhteiskuntarakenne, minkälaisia sen yhteiskunnalliset voimat ja erikoisesti miten sitä »asetetaan», minkälaiset yhteiskunnalliset voimat kykenevät tuomaan pelastuksen lukemattomista perin räikeistä puutteista, jotka ovat luonteenomaisia murroskausille.

Ajanjakso 1862—1904 oli juuri tällainen murroskausi Venäjällä, kun vanha koskaan enää palaamatta särkyi kaikkien nähden ja uusi vasta järjestyi; jolloin tätä

järjestelmää luovat yhteiskunnalliset voimat ensi kerran näyttäytyivät tässä työssä, laajassa koko kansan käsittävässä mittakaavassa, joukkojen nähtävissä olevassa, avonaisessa toiminnassa mitä erikoisimmilla aloilla vasta v. 1905. Mutta Venäjän vuoden 1905 tapahtumain jälkeen seurasi samanlaisia tapahtumia monissa samaisen »Idän» valtioissa, jonka »liikkumattomuuteen» Tolstoi vetosi v. 1862. Vuosi 1905 oli »itämaisen» liikkumattomuuden lopun alkua. Juuri tämän vuoksi toi tämä vuosi historiallisen lopun tolstoilaisuudelle ja lopun koko sille ajanjaksolle, joka voi ja jonka täytyikin synnyttää Tolstoin oppi, — ei minään yksilöllisenä, ei minään oikkuna tai erikoisuutena, vaan niiden elämänehtojen ideologia, joissa todella elivät miljoonat ja miljoonat ihmiset tuona aikana.

Tolstoin oppi on kieltämättä utopistinen ja sisällöltään taantumuksellinen tämän sanan täsmällisimmässä ja syvimässä merkityksessä. Mutta tästä ei siltä seuraa se, ettei tämä oppi olisi sosialistinen, eikä se, ettei siinä olisi arvostelevia aineksia, jotka kykenevät antamaan arvokasta ainehistoa etumaisimpien luokkien valistamiseksi.

On sosialismia ja sosialismia. Kaikissa maissa, joissa on kapitalistinen tuotanto, on sosialismia, jossa ilmenee porvariston sijalle tulevan luokan ideologia, ja on sosialismia, joka vastaa niiden luokkien ideologiaa, joiden sijalle tulee porvaristo. Feodalinen sosialismi esimerkiksi on viimeksimainitunlaista sosialismia, ja tällaisesta sosialismista on Marx jo aikojen jälkeen, enemmän kuin 60 vuotta takaperin, antanut arvostelunsa, samalla kuin hän arvosteli sosialismin muita muotoja.

Edelleen. Kriittiset (arvostelevat) ainekset ovat ominaisia Tolstoin utopistiselle opille, samoin kuin ne ovat ominaisia useille utopistisille oppijärjestelmille. Mutta ei pidä unohtaa Marxin syvällistä arvostelua, että kriittisten ainesten merkitys utopistisessa sosialismissa »on kään-

täin verrannollinen historialliseen kehitykseen». Mitä enemmän kehittyä, mitä enemmän määrätyn luonteen saa niiden yhteiskunnallisten voimien toiminta, jotka »asettavat kuntoon» uuden Venäjän ja tuovat vapautuksen aikakauden yhteiskunnallisesta kurjuudesta, sitä nopeammin kriittillis-utopistinen sosialismi »menettää kaiken käytännöllisen merkityksensä ja kaiken teoreettisen oikeutuksensa».

Neljännes vuosisataa sitten voivat Tolstoin opin kriittiset ainekset tuoda joskus käytännössäkkin hyötyä joillekin väestön kerroksille, huolimatta tolstoilaisuuden taantumuksellisista ja utopistisista piirteistä. Viimeisen, sanokaamme vaikkapa kymmenvuotiskauden kuluessa ei asia voinut olla näin, sillä historiallinen kehitys kulki nopeasti eteenpäin 80-luvulta lähtien viime vuosisadan loppuun saakka. Mutta meidän päivinämme, sen jälkeen kuin joukko edellä mainittuja tapahtumia oli saattanut »itämaisen liikkumattomuuden loppumaan, meidän päivinämme, jolloin »tienviitoittajain» tietoisesti taantumukselliset, ahtaassa luokkamerkityksessä, voitonhimoisessa luokkamerkityksessä taantumukselliset aatteet ovat saavuttaneet niin suunnattoman levenemisen vapaamielisen porvariston keskuudessa, — jolloin nämä aatteet ovat tartuttaneet osan melkeinpä marxilaisiinkin, aiheuttaen »likvidaattorisen» virtauksen, — meidän päivinämme jokainen yritys Tolstoin opin idealisoimiseksi, oikeutetuksi tekemiseksi tai hänen »pahan vastustamattomuus»-oppinsa lieventämiseksi, hänen vetoamisensa »Henkeen», hänen kehoituksensa »siveelliseen itsensä täydellistytymiseen», hänen oppikappaleensa »omastatunnosta» ja kaikkia käsittävistä »rakkaudesta», hänen asketismin ja kvietismin saarnansa j.n.e. saa aikaan mitä välittömättömimmän ja syvimmän vaaran.

(»Zvesda», N:o 6, tammikuun 22 p. ltä. 1911.)

Suomen luokkasodan arkisto Amerikassa.

Yhdysvaltain suomalaisten kommunistien julkaisussa »Vappu», 1927, kirjoittaa nimim. A. H—nen:

»Vallankumouksessa saadut kokemukset ja opetukset ovat työväenliikkeelle kultaakin kalliimmat. Miten tarkoin tutkivatkaan Marx, Engels, Lenin ja kaikki vallankumouksellisen työväenliikkeen johtajat vallankumouksen syntyjä, niissä tehtyjä virheitä ja niistä saatuja opetuksia. He tekivät niistä johtopäätöksiä, rakensivat teorioita ja antoivat työväenluokalle uusia ohjeita tulevien taisteluiden varalta.

»Ilman vallankumouksissa saatujen kokemusten tutkistelua ja varteenottoa ei työväenluokan vapaustaistelussa oltaisi vielä edes niinkään pitkällä kuin nyt jo ollaan. Monet raskaat virheet ja tappiot voidaan välttää ottamalla oppia edellisten vallankumousten luomasta rikkaasta kokemuskien aarrekkammiosta. Sentähden on erittäin tärkeää kumoustapahtumien jälkeen kerätä talteen niitä koskevat tiedot.

»Kieltämättä on Suomen luokkasota tärkeä virstantolppa köyhälistön vallankumouksen taipaleella. Ratkaistiinhan tässä taistelussa, josta ensi talvena on kulu­nut kymmenen vuotta, luokkasuhteita. Jousi oli kiristetty, se laukesi. Puolustaakseen oikeuksiaan oli työväenluokan taruttava aseisiin. Se vastasi porvariston haasteeseen julistamalla vallankumouksen.

»Me tiedämme miten taistelu päättyi. Se oli ankara isku työväenluokalle. Raskain veriuhren oli lunastettava lisää kokemuksia. Aikaisemmista taisteluista ei oltu vielä kylliksi opittu. Porvaristo oli ovelampi ja järjesti Suomen työväenluokkaa vastaan kansainväliset voimat. Tehtiin lisäksi virheitä, ei ymmärretty tarpeeksi vallankumousta. Työväenluokka kyllä taisteli kuin leijona, mutta voitto jäi sillä kertaa saamatta.

»Niiden kuukausien aikana, jolloin työväenluokka piti hallussaan melkein puolta Suomea ja urhokkaasti taisteli päälle­tuunkevaa lahtariarmeijaa vastaan, ja sit-

ten tappiota seuranneesta terrorista saatiin kalliita kokemuksia ja verrattomia opetuksia. Jälkeenpäin on terveellisessä itsekritiikissä osoitettu miten siinä ja siinä tehtiin virhe ja miten olisi pitänyt menetellä.»

Sitten kirjottaja kuvaa, kuinka kiireellisempien asioiden takia ei ole ennätetty kylliksi kerätä tietoja ja pysyvästi niitä tallettaa. Jotain on kyllä tehty Neuvostoliitossa ym. »Amerikan suomalaiset jou­tuivat luokkasodan syrjästä katsojiksi. Halua olisi ollut auttaa, mutta sitä ei voitu toteuttaa. Ja kun tuli tieto tappiosta, oli se kuin itsekin olisi ollut mukana kärke­simässä. Tiedot sukulaisten ja työläisvel­jien murhista ja kidutuksista synnyttivät samoja tunteita täällä kuin Suomessakin. Kokemusten merkitys oli täälläkin selvillä ja siitä syntyi halu säilyttää ikuisesti tätä kohtalokasta taistelua koskevat tiedot. Nähtiin, että Suomen työväenliike oli ahdingossa ja ohranan alituisen valvonnan alaisena. Syntyi ajatus: perustetaan tänne Suomen luokkasodan arkisto! Ehdotus sai heti innokasta kannatusta ja niinpä heinäkuussa 1926 Workerspuolueen Suomal. Toimiston ja kustannusliikkeidemme toimesta luotiin pohja Suomen luokkasodan arkistolle. Samalla päätettiin Suomen luokkasodan 10-vuotismuistoksi toimittaa komea muistoalbumi.»

Amerikkaan on joutunut luokkasodassa mukana olleita. Niiltä pyydettiin tietoja ja muistoja. Toverit lähettivät. Hankittiin kirjallisuutta. Arkistossa on jo hyvän joukon yli 1.000 liuskaa tovereitten kertomuksia ja kuvauksia. Niistä otetaan albumiin mitä saadaan mahtumaan. Lehtileikkeitä on paperille liimattuina ja säiliöihin järjestettyinä jo 3.000 liuskaa. On myös erityinen kokoelma alkuperäisiä asiakirjoja ja harvinaisuuksia. On Bobrikoffin aikaisia kiellettyjä julkaisuja, on Venäjän Federatiivisen Neuvostotasaval­lan Kansankomissarien Neuvoston ja Suomen Sosialistisen Työväentasavallan Kansanvaltuuskunnan maalisk. 1 p. 1918 solmittu sopimus. On valtiorikosoi­keuksien asiakirjoja ja lahtarikaartin esikun-

tien lausuntoja punikeista («katsomme vangin olevan yhteiskunnalle täysin hyödyttömän ja ehdottomasti vaarallisen sekä täysin mahdolloman koskaan olemaan järjestyneen yhteiskunnan jäsenenä. — Hirttonuora ei ole liikaa.»). Arvokas kuvakokoelma on myös hankittu. — Arkiston kerääminen ei pääty muistalbumin julkaisemiseen. Sitä jatketaan, ja kehoitetaan tovereita toimittamaan siihen aineistoa. Kirjottaja lopettaa:

»Suomen luokkasotaa koskevien tietojen, siinä saatujen kokemusten ja opetuksen tallettaminen on otettu huomioon. Ehkä tästä työstä on suurikin apu. Ehkäpä senkin avulla opitaan paljon ja ollaan viisaampia, kun luokkasuhteet Suomessa kärjistyvät niin, että työväki astuu kumouksen tielle. Vuoden 1918 vallankumouksesta sanovat työläiset, että se oli viimeinen tappio. He tuntevat jo oppineensa voittamaan.»

Редакционная Коллегия: К. Ровно, Юрий Сирола, Лаури Летонмяки, В. Оянен, И. А. Кому.

KIRJAUTUUKSIA

Lenin: OSUUSTOIMINNASTA

KIRJOITUKSIA ja PUHEITA. Sisältää kaiken perustavan aineiston osuustoiminnan merkityksen ymmärtämiseksi kapitalismin oloissa ja sosialistisen rakennustyön kaudella. Käännöstyön tehnyt tov. T. Törmälä.

Sivuja 163.

Hinta 1 rpl.

Lenin: MARX ja MARXILAIKUUS

Paitsi otsikossa mainittua kirjoitusta sisältää kirjanen kirjoituksen Marxilaisuuden kolme alkulähdettä ja kolme sen perusosaa.

Sivuja 32.

Hinta 18 kop.

NEUVOSTO-KARJALAN PUOLESTA

Taistelukuvauksia kansalaissodan pohjoiselta rintamalta, soturien itsensä kertomina. Kuvitettu, karttaliitteillä varustettu.

Sivuja 189.

Hinta 1 rpl. 5 kop.

VENÄJÄN HISTORIA

Kirjoittanut M. Pokrovski. Suomentanut O. Manner.

Sivuja 228, hinta pehm. kans. 1 : 50, kov. kans. 1 : 85.

Saatavana Osuuskunta Kirjalta, os. Ленинград,
Набер. Жореса, 4.

Hinta 1 rpl.

